

REPUBLIKA SRPSKA
V L A D A
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA

*Trg Republike Srpske 1, Banja Luka, tel: +387 (0) 51/338-478, faks: +387 (0) 51/338-844,
E-mail: mup@mup.vladars.rs*

Izvještaj o radu
Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske
za 2023. godinu

Banja Luka, februar 2024. godine

SADRŽAJ

UVOD	4
I - RUKOVOĐENJE MINISTARSTVOM	5
1. Strateško planiranje	7
2. Informisanje i odnosi sa javnošću	10
3. Međunarodna i međupolicijska saradnja i EU integracije	11
3.1. Međunarodna i međupolicijska saradnja	11
3.2. Evropske integracije	13
4. Struktura kadrova i kadrovski poslovi	15
4.1. Struktura kadrova	15
4.2. Kadrovski poslovi	15
5. Zakonitost u radu Ministarstva	16
5.1. Unutrašnji postupci	16
5.2. Disciplinski postupci	17
II - POLICIJSKI POSLOVI	18
1. Suzbijanje i sprečavanje kriminaliteta	18
1.1. Opšti kriminalitet	20
1.1.1. Krivična djela protiv života i tijela	21
1.1.2. KD protiv polnog integriteta i KD seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta	24
1.1.3. Imovinski kriminalitet	25
1.1.4. Visokotehnološki kriminalitet	28
1.1.5. Ostala krivična djela opšteg kriminaliteta	32
1.1.6. Počinjena krivična djela na štetu članova porodice	33
1.1.7. Kriminalitet maloljetnika i nasilje među maloljetnicima	36
1.2. Zloupotrebe opojnih droga	39
1.3. Privredni kriminalitet i korupcija	41
1.3.1. Korupcija	44
1.3.2. Finansijske istrage	46
1.4. Suzbijanje i sprečavanje organizovanog kriminaliteta	47
1.5. Procesuiranje ratnih zločina i borba protiv terorizma i ekstremizma	50
1.5.1. Ratni zločin	50
1.5.2. Terorizam i ekstremizam	51
1.6. Ostali poslovi kriminalističke policije	52
1.6.1. Operativna i tehnička podrška u radu kriminalističke policije	52
1.6.2. PDZ pregledi, potjernice, potrage i objave	53
1.7. Smrtno stradala lica	55
2. Specijalna antiteroristička jedinica	56

3. Prekršaji	56
3.1. Prekršaji u oblasti javnog reda i mira	57
3.2. Prekršaji u oblasti oružja i municije	61
3.3. Pregled prekršaja u ostalim oblastima.....	62
4. Bezbjednost saobraćaja na putevima.....	63
4.1. Saobraćajne nezgode i posljedice	64
4.2. Preduzete mjere i radnje policije na povećanju bezbjednosti saobraćaja	68
5. Ostali poslovi policije	71
5.1. Obezbjedenje ličnosti i objekata.....	71
5.2. Zaštita od požara i eksplozija.....	73
5.3. Migranti.....	74
III - OSTALI UNUTRAŠNJI POSLOVI	76
1. Informatički poslovi i komunikacije	76
2. Normativni i upravno-pravni poslovi	79
2.1. Normativni poslovi.....	79
2.2. Upravno-pravni poslovi i poslovi nadzora.....	79
3. Materijalno-finansijski i imovinski poslovi	81
4. Obrazovanje, stručno osposobljavanje i usavršavanje kadrova	84
ZAKLJUČAK	86

UVOD

Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske (u daljem tekstu Ministarstvo) je u 2023. godini realizovalo planirane poslove i zadatke iz Godišnjeg plana rada Ministarstva za 2023. godinu, a time i dio ciljeva postavljenih u strateškom dokumentu Pravci razvoja Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske.

Bezbjednosni izazovi sa kojima se Ministarstvo susreće u svom radu su najčešće očekivani i prepoznati u donesenim strateškim dokumentima, te je odgovor na te izazove uvijek pravovremen i odgovarajući.

Prioritetne aktivnosti Ministarstva u izvještajnom periodu su bile usmjerene na očuvanje povoljnog stanja bezbjednosti u Republici Srpskoj, kroz:

- Otkrivanje i suzbijanje kriminaliteta, s posebnim akcentom na krivična djela organizovanog kriminaliteta, te krivična djela u vezi sa zloupotrebama opojnih droga;
- Rasvjetljavanje težih krivičnih djela iz prethodnih godina;
- Praćenje i prikupljanje operativnih saznanja o licima i događajima koji se mogu dovesti u vezu sa vjerski ili etnički motivisanim terorizmom, uključujući i istrage usmjerene na KD u vezi sa ilegalnim oružjem;
- Organizovanje i sprovođenje mjera i radnji na smanjenju migrantske krize na teritoriji Republike Srpske;
- Prevenciju i sprečavanje vršnjačkog nasilja i maloljetničke delinkvencije;
- Prevenciju i adekvatan odgovor policije u oblasti bezbjednosti saobraćaja u cilju smanjenja broja saobraćajnih nezgoda i posljedica po učesnike, posebno broja smrtno stradalih lica;
- Stalni razvoj koncepta policije u zajednici;
- Praćenje i obezbjeđivanje javnih skupova radi zaštite života, prava, slobode i ličnog integriteta lica, imovine, zaštite javnog reda i sprečavanja svih oblika nezakonitog postupanja;
- Stalno poboljšanje kvaliteta pruženih usluga građanima;
- Uspostavljanje i unapređenje saradnje sa partnerima u Republici Srpskoj, BiH, državama u okruženju i šire;
- Stalno unapređenje organizacionog, pravnog i strateškog okvira i
- Stalno unapređenje ljudskih i tehničko-tehnoloških resursa Ministarstva.

Prilikom izrade Izveštaja korišćeni su godišnji izvještaji svih organizacionih jedinica, kao i statistički podaci sadržani u propisanim elektronskim evidencijama Ministarstva.

I - RUKOVOĐENJE MINISTARSTVOM

Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske ima jasno definisan put strateškog razvoja.

Misija Ministarstva je da efikasnim korištenjem raspoloživih resursa, u saradnji sa pojedincima i zajednicom, štiti ustavom utvrđeni poredak, građane i imovinu, obezbjeđuje vladavinu prava, sprečava, otkriva i istražuje krivična djela, održava javni red i mir i doprinosi bezbjednosti saobraćaja na putevima.

Vizija je da će Ministarstvo kao savremena, demokratska, odgovorna i efikasna policijska služba suzbijanjem svih oblika kriminaliteta i nezakonitih postupanja garantovati bezbjednost ustavnog poretka, građana, institucija i imovine. Djelujući kao moderan i savremen servis građana učiniće Republiku Srpsku boljim mjestom za život.

Osnovni preduslovi za ostvarivanje misije, vizije, te dostizanje postavljenih vrijednosti, su *načela* koja se ispoljavaju kroz: zakonitost u radu, profesionalizam, transparentnost, nediskriminaciju, integritet, političku neutralnost, odgovornost, poštovanje ljudskih prava i drugo.

Cilj je stvaranje optimalne platforme za kvalitetno obavljanje odgovornih policijskih i bezbjednosnih zadataka kroz systemska, ekonomična i efikasna ulaganja.

Ministarstvom unutrašnjih poslova Republike Srpske rukovodi ministar, a policijskim aktivnostima, odnosno operativnim poslovima, rukovodi direktor policije¹.

U planiranju, organizovanju, subordinaciji i koordinaciji, kontroli i praćenju, te procjenjivanju rezultata, organizacione jedinice Ministarstva su neprekidno 24 časa, učestvovala i rukovodiocima obezbjeđivale tačne informacije za donošenje ispravnih i blagovremenih odluka u bezbjednosno složenijim slučajevima i događajima u BiH, kao što su: proslava Dana Republike, obilježavanje Dana srpskog jedinstva, slobode i nacionalne zastave, obezbjeđenje komemorativnog skupa Dana sjećanja na žrtve ustaškog zločina – genocida u koncentracionom logoru Jasenovac, obezbjeđenje komemorativnog skupa u Srebrenici, obezbjeđenje biciklističke trke Beograd – Banja Luka, obezbjeđenje teniskog turnira Srpska Open 2023 i drugi).

Sa ciljem smanjenja opasnosti i ublažavanju posljedica od počinjenih krivičnih djela i prekršaja, policija svojom organizacionom strukturom i raspoloživim ljudskim potencijalima nastoji biti prisutna na rizičnim mjestima i u kriznim situacijama kako bi pravovremeno spriječila što više nezakonitih ponašanja.

Povremeno je, prema ukazanoj potrebi, ostvarivana saradnja sa operativnim centrima drugih bezbjednosnih agencija u BiH, kao i sa operativnim centrima država u okruženju.

Uspješno su realizovani operativno - stručni poslovi kojima se obezbjeđuje: zaštita ustavnog poretka od nasilnog ugrožavanja i promjena, te bezbjednost Republike Srpske;

¹ Zakon o policiji i unutrašnjim poslovima (Službeni glasnik RS, br. 57/16, 110/16, 58/19, 89/19, 55/23).

zaštita života i lične bezbjednosti; ljudska prava i slobode, zaštita svih oblika svojine; sprečavanje vršenja krivičnih djela i prekršaja, otkrivanje krivičnih djela i prekršaja, pronalaženje, lišavanje slobode i predaja izvršilaca krivičnih djela i prekršaja nadležnim organima; održavanje javnog reda i mira; zaštita ličnosti i objekata koji se posebno obezbjeđuju; identifikacija lica predmeta i tragova, kriminalističko – tehničkim metodama; bezbjednost i kontrola saobraćaja na putevima i bezbjednost u drugim oblastima saobraćaja; pružanje pomoći radi otklanjanja posljedica kojima se ugrožava bezbjednost lica i imovine u većem obimu; pružanje pomoći drugim organima; pravo na javno okupljanje u skladu sa zakonom; kontrola prometa eksplozivnih materija i zapaljivih tečnosti i gasova; zaštita od požara; kontrola prevoza opasnih materija i kontrola kretanja naoružanja i vojne opreme.

Takođe su uspješno realizovani i ostali unutrašnji poslovi: upravno - pravni, analitički, informatičko - komunikacioni, materijalno - finansijski i imovinski poslovi, poslovi policijske obuke i stručnog osposobljavanja i usavršavanja, poslovi koji se odnose na agencije za obezbjeđenje lica i imovine i privatnu detektivsku djelatnost i izrada zakonskih i podzakonskih akata iz oblasti unutrašnjih poslova.

U okviru analitičko - izvještajnih poslova vršeno je prikupljanje, obrada, ocjena i analiza relevantnih podataka o stanju bezbjednosti u cjelini i po oblastima na teritoriji Republike Srpske, sačinjavane su dokumentalističke informacije, presjeci i pregledi za interno i eksterno informisanje. Kontinuirano se radi na poređenju statističkih podataka u elektronskim bazama i dostavljenim izvještajima o radu organizacionih jedinica Ministarstva, sa ciljem dobijanja tačnih podataka. Sačinjen je i plan obuka za zaposlene koji se bave poslovima analitike, gdje su nominovane teme sa ciljem primjene jedinstvene metodologije prilikom sačinjavanja informacija i izvještaja uvažavajući relevantnost, tačnost, pouzdanost, pravovremenost, dosljednost, uporedivost i jasnoću svakog podataka.

Od najznačajnijih analitičkih aktivnosti izdvajamo sačinjavanje: Izvještaja o radu Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske u 2022. godini, Uporednog pregleda pokazatelja stanja bezbjednosti u Republici Srpskoj i FBiH u 2022. godini, Uporednog pregleda pokazatelja stanja bezbjednosti sa državama u EU, Informacije o stanju bezbjednosti u Republici Srpskoj u periodu 2017-2022, 39 periodičnih informacija, preko 50 kratkih informacija o stanju bezbjednosti po nadležnostima policijskih uprava i policijskih stanica, 259 pregleda bezbjednosnih događaja – biltena, 234 odgovora na upite internih i eksternih korisnika i drugo.

Jedinica za internu reviziju je, na osnovu Strateškog plana rada interne revizije za period 2021-2023. godine, te Godišnjim planom rada Jedinice za internu reviziju Ministarstva za 2023. godinu planirala četiri pojedinačna revizijska angažmana i to: tri redovna i jedan naknadni revizijski angažman - reviziju realizacija preporuka.

Pojedinačni, redovni revizijski angažmani su zasnovani na strateškim ciljevima: jačanje efikasnosti i efektivnosti sistema finansijskog upravljanja i kontrole i unapređenje aktivnosti Ministarstva u okviru sljedećih procesa rada: Popis imovine i obaveza, Lična primanja i naknade i Javne nabavke, koji su prepoznati kao procesi sa visokim i srednjim rizikom. Ciljevi navedenih revizijskih angažmana su: provjera, usklađenost sa zakonskim propisima,

ispitivanje efikasnosti sistema finansijskog upravljanja i kontrola. Za navedene revizijske angažmane definisan je obim revizije i to: Popis imovine i obaveza – procedura popisa imovine i obaveza u PU Mrkonjić Grad za 2022. godinu, Lična primanja i naknade – pregled, kontrola i usklađenost isplaćenih naknada – jednokratne pomoći za prvu polovinu 2023. godine, Javne nabavke – pregled, kontrola i usklađenost.

Sve planirane revizije iz Godišnjeg plana za 2023. godinu, odnosno 3 (tri) redovna revizijska angažmana su obavljena i to:

- Revizija popisa imovine i obaveza u PU Mrkonjić Grad;
- Revizija lična primanja i naknade – jednokratne pomoći u slučaju smrti člana uže porodice i
- Revizija javne nabavke – realizacija ugovora zaključenih putem otvorenog postupka u 2022. godini.

Planiran je i obavljen jedan naknadni revizijski angažman – revizija realizacija preporuka.

U 2023. godini dato je ukupno sedam preporuka i šest sugestija.

Naknadnim revizijskim angažmanom - revizija realizacije preporuka obuhvaćen je pregled pojedinačnih revizijskih angažmana i preporuka datih u istim, za presjek stanja od 29.07.2022. do 13.10.2023. godine, te je nakon praćenja i pregleda realizacije za ukupno osam preporuka utvrđeno da je status svih osam preporuka realizovan. Dostignut je adekvatan sistem internih kontrola, a stepen realizacije preporuka je visok.

Primjećeno je podizanje svijesti o shvatanju uloge i svrhe postojanja funkcije interne revizije u Ministarstvu, što predstavlja određeni napredak u odnosu na prethodne godine.

1. Strateško planiranje

Ministarstvo je uspješno realizovalo aktivnosti koje se odnose na strateške analize, izradu, praćenje, implementaciju i vrednovanja strateških dokumenata. Analizirani su dokumenti i izvještaji od strateškog značaja za Ministarstvo i dostavljana su stručna mišljenja na strateške dokumente drugih subjekata. Pored toga sačinjavani su periodični izvještaji o stepenu implementacije strateških dokumenata na nivou Ministarstva, Republike Srpske i Bosne i Hercegovine.

U skladu sa Odlukom Vlade Republike Srpske Ministarstvo je sačinilo Srednjoročni plan rada Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske 2024 - 2026. godina i Godišnji plan rada Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske za 2024. godinu, čime je zaokružen okvir planiranja rada Ministarstva za tekuću godinu.

Od aktivnosti strateškog karaktera koje se odnose na pripremu, sprovođenje i monitoring strateških dokumenata, ističemo sljedeće:

- **Suprotstavljanje sajber kriminalitetu.** Sačinjeni su i usvojeni: Akcioni plan za borbu protiv sajber kriminaliteta u Republici Srpskoj 2023-2024. godina, Akcioni plan za zaštitu djece od seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja u Republici Srpskoj 2023-2024. godina i Akcioni

plan iz oblasti digitalne forenzike u Republici Srpskoj 2023-2024. godina, koji predstavljaju osnov za realizaciju Strategije za borbu protiv sajber kriminaliteta u Republici Srpskoj 2020-2024. godine². Ministarstvo unutrašnjih poslova je nosilac i koordinator implementacije Strategije za borbu protiv sajber kriminaliteta u Republici Srpskoj 2020-2024. godine, te je sačinilo izvještaj o realizaciji navedenih akcionih planova za 2022. godinu.

- **Borba protiv korupcije.** U toku je izrada Strategije borbe protiv korupcije u Republici Srpskoj za period 2023-2029. godine³, koja će predstavljati integrisani, multisektorski strateški dokument i poslužiće kao okvir u kojem će se razvijati sistem prevencije i borbe protiv korupcije u Republici Srpskoj. Na nivou BiH, osnovana je Radna grupa za izradu Strategije za borbu protiv korupcije BiH 2024-2028. godina i Akcionog plana za sprovođenje Strategije za borbu protiv korupcije BiH 2024-2028. godine u kojoj učestvuju predstavnici Ministarstva unutrašnjih poslova i Ministarstva pravde⁴.
- **Suprotstavljanje organizovanom kriminalitetu.** Predstavnik Ministarstva je kao član učestvovao u radu radne grupe za izradu Strategije za borbu protiv organizovanog kriminala u BiH 2023-2026. godine⁵. Ministarstvo je izradilo Akcioni plan Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske za borbu protiv organizovanog kriminaliteta 2023-2026. godina, u kom su preuzeti strateški ciljevi i konkretizovane aktivnosti iz Strategije.
- **Suprotstavljanje terorizmu i ekstremizmu.** Ministarstvo unutrašnjih poslova je u januaru 2023. godine Vladi Republike Srpske uputilo Informaciju o usvajanju Strategije Bosne i Hercegovine za prevenciju i borbu protiv terorizma (2021-2026) sa prijedlogom daljih aktivnosti, koja je usvojena. Izrađen je i usvojen Akcioni plan Vlade Republike Srpske za prevenciju i borbu protiv terorizma 2023-2026. godina, i formirano je Koordinaciono tijelo Vlade Republike Srpske za nadzor nad sprovođenjem Akcionog plana Vlade Republike Srpske za prevenciju i borbu protiv terorizma 2023-2026. godina.
- **Suprotstavljanje trgovini ljudima.** Realizovane su aktivnosti iz Akcionog plana Vlade Republike Srpske za suprotstavljanje trgovini ljudima 2020-2023. godina. Održani su sastanci sa predstavnicima šest Regionalnih monitoring timova⁶; sa predstavnicima Međunarodne organizacije za migracije; sa predstavnicima NVO koje se bave pitanjem trgovine ljudima u Republici Srpskoj i drugim. Ministarstvo bezbjednosti BiH formiralo Radnu grupu za izradu Strategije suprotstavljanja trgovini ljudima u BiH za period 2024-2027. godina u kojoj su imenovana dva predstavnika Ministarstva. Predstavnik Ministarstva je i član Monitoring tima za praćenje sprovođenja Strategije suprotstavljanja trgovini ljudima u BiH 2020-2023. godina.

² Sva tri akciona plana Vlada Republike Srpske je usvojila Zaključcima na sjednici održanoj 27.04.2023. godine.

³ Vlada Republike Srpske je na 11. sjednici, održanoj 09.03.2023. godine, donijela Odluku o izradi Strategije borbe protiv korupcije u Republici Srpskoj za period 2023-2029. godine.

⁴ Savjet ministara Bosne i Hercegovine je na 29. sjednici, održanoj 20.11.2023. godine, donio Odluku o imenovanju Radne grupe za izradu Strategije za borbu protiv korupcije BiH 2024-2028. godina i Akcionog plana za sprovođenje Strategije za borbu protiv korupcije BiH 2024-2028. godine.

⁵ Strategiju je Savjet ministara BiH usvojio 24.02.2023. godine.

⁶ Monitoring timovi su organizovani u Trebinju, Istočnom Sarajevu, Prijedoru, Banjaluci, Doboju i Bijeljini.

- **Suzbijanje nasilja u porodici i nasilja među polovima.** Realizovane su aktivnosti iz Strategije za suzbijanje nasilja u porodici u Republici Srpskoj 2020-2024. godina. Predstavnici Ministarstva su učestvovali u radu Radne grupe za izradu Nacrta zakona o zaštiti od nasilja u porodici i nasilja prema ženama u Republici Srpskoj, koju je formiralo Ministarstvo porodice, omladine i sporta.

Nasilje među polovima – ravnopravnost polova. Gender centru Republike Srpske je dostavljen Prijedlog mjera i aktivnosti za izradu Akcionog plana za sprovođenje preporuka iz Izveštaja „GREVIO“ komiteta za BiH u Republici Srpskoj za period 2024-2025. godina. Nakon pribavljanja saglasnosti entitetskih vlada, na sjednici Savjeta ministara BiH usvojen je Gender akcioni plan za BiH 2023-2027. godina. Gender centar Vlade Republike Srpske je određen za Koordinaciono tijelo koje prati sprovođenje ovog dokumenta, a predstavnik Ministarstva je imenovan za člana Koordinacionog odbora Republike Srpske.

- **Suprotstavljanje vršnjačkom nasilju.** Ministarstvo unutrašnjih poslova je sačinilo Plan mjera i aktivnosti za prevenciju vršnjačkog nasilja i maloljetničke delinkvencije 2023-2027. godina. U saradnji sa Ministarstvom porodice, omladine i sporta predviđena je izrada objedinjenog Protokola o postupanju u slučajevima nasilja, zlostavljanja ili zanemarivanja djece i Protokola o postupanju u slučaju vršnjačkog nasilja.

- **Sprečavanje i suzbijanje zloupotrebe opojnih droga.** Ostvarena je saradnja sa predstavnicima institucija i organizacija koji čine Komisiju za suzbijanje zloupotrebe opojnih droga u Republici Srpskoj, kao i sa drugim nadležnim tijelima i međunarodnim organizacijama koje se sa različitih aspekata bave pitanjem droga. Sačinjen je Izveštaj o realizaciji strateških mjera i aktivnosti na suzbijanju zloupotreba opojnih droga tokom 2022. godine. Aktivno se učestvovalo u izradi: Izveštaja o sprovedenim aktivnostima i radu Komisije za suzbijanje zloupotrebe opojnih droga u Republici Srpskoj za 2022. godinu i Operativnog plana za sprovođenje strateških aktivnosti i radu Komisije za suzbijanje zloupotrebe opojnih droga u Republici Srpskoj za 2023. godinu.

Obilježeni su Međunarodni dan borbe protiv zloupotrebe i krijumčarenja droga (26. juni) i Mjesec borbe protiv bolesti zavisnosti (15.11 – 15.12) u medijima i distribucijom promotivnog materijala.

Održan je sastanak sa predstavnicima Evropskog centra za praćenje droga i zavisnosti od droga (*European Centre for Drugs and Drug Addiction/EMCDDA*) na temu prikupljanja i razmjene podataka u oblasti suzbijanja zloupotrebe droga (projekat IPA-8).

U toku je izrada Strategije nadzora nad opojnim drogama i suzbijanja zloupotrebe opojnih droga u Republici Srpskoj za period 2024-2030. godine. Imenovano je Tijelo za izradu Nacrta strategije kojim predsjedava pripadnik Ministarstva unutrašnjih poslova. Sačinjena je Analiza stanja u oblasti droga za period 2018-2022. godine.

U okviru razmjene podataka, tokom 2023. godine, Ministarstvo unutrašnjih poslova je Kancelariji Ujedinjenih nacija za droge i kriminal (*United Nations Office on Drug and Crime/UNODC*) i Evropskom centru za praćenje droga i zavisnosti (*European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction/EMCDDA*), dostavilo analize i statističke podatke za 2022. godinu.

2. Informisanje i odnosi sa javnošću

U skladu sa transparentnošću i praksom svakodnevnog informisanja javnosti o bezbjednosnim događajima evidentiranim na teritoriji Republike Srpske, kao i proaktivnim djelovanjem Ministarstva o svim pojavama, koje su od interesa za javnost, predstavnicima medija iz Republike Srpske, BiH i šire, svakodnevno su prezentovane servisne i aktuelne informacije o stanju bezbjednosti na teritoriji Republike Srpske. U 2023. godini dato je 2.339 saopštenja za javnost i 1.885 servisnih informacija. Odgovoreno je na 966 zahtjeva medijskih kuća i 840 upita građana, NVO i drugih. Organizovano je 480 konferencija za novinare (redovnih i vanrednih), kao i drugih događaja koji su zahtjevali medijsko praćenje.

Na internet stranici Ministarstva (www.mup.vladars.rs) svakodnevno su prezentovane brojne aktivnosti Ministarstva, servisne informacije, strateški projekti, rezultati operativnih akcija koje su organizovane u cilju sprečavanja organizovanog kriminala, pitanja od interesa građana i drugo. Ukupno je na internet stranici objavljena 3.141 informacija. O interesu javnosti svjedoči podatak da je WEB stranica Ministarstva zabilježila 1.298.000 posjeta. Svakodnevno se ažurira i engleska verzija WEB stranice, koju su posjetila 1.204 građanina. Nastavljena je stalna komunikacija i informisanje građana putem društvenih mreža Facebook sa 38.461 pratiocem, Instagram sa 11.365 pratilaca, te You Tube kanala, posredstvom kojih se ustupaju video materijali realizovanih najznačajnijih aktivnosti.

Građani koji posjeduju android mobilne telefone, direktno se informišu o aktivnostima Ministarstva posredstvom „Viber chat Bot“ aplikacije, kojoj je pristupilo 33.912 korisnika.

Tokom 2023. godine su organizovane i medijski promovisane različite edukativne kampanje kao što su: „Počinje prvo polugodište, vozači oprez“, „Dan bezbjednog interneta“, „Budi vidljiv, ne budi figura“, „Električni trotinet nije igračka“, „Budi sigma! Spriječi/prijavi vršnjačko nasilje“, „Poštuj život, a ne oružje“, „Petarde nisu igračke“, te druge kampanje i predavanja, koja se odnose na suzbijanje raznih oblika kriminaliteta, bezbjednost građana i njihove imovine. Pored toga, realizovana je promocija SMS servisa MUP RS; promocija 25. klase Policijske akademije; promocija učešća policijskih službenika u mirovnim misijama; promocija 16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama i drugo. Organizovana je i promocija novih identifikacionih kartica za pripadnike MUP-a.

Jedna od značajnijih aktivnosti koja je obilježila 2023. godinu jeste realizovana javna kampanja povodom osnivanja Srednje škole unutrašnjih poslova, koja je organizovana u srednjim školama širom Republike Srpske, te posredstvom Radio-televizije Republike Srpske i lokalnih radio i TV stanica, kao i posredstvom Instagram naloga @budipolicajac koji je otvoren za tu svrhu. Cilj kampanje bio je informisanje djece (srednjoškolaca) i njihovih roditelja sa načinom i uslovima školovanja, te sa drugim detaljima samog upisa u Srednju školu i stečenog zvanja po završetku iste.

U 2023. godini organizovane su i kampanje sa ciljem zaštite djece u školama, i to kampanja „Oružje ne štiti, oružje ubija“ u okviru koje je održano 250 predavanja za 11.309 učenika na temu opasnosti upotrebe oružja i minsko-eksplozivnih sredstava, kao i kampanja „Rastimo sigurno“ koja je usmjerena na bezbjednost djece a realizovana je u saradnji sa „Ambert Alert organizacijom“, uz podršku RTRS-a kao medijskog partnera i „Save the children“. Tim povodom organizovano je niz predavanja učenicima drugih razreda osnovnih škola širom Republike Srpske o potrebi zaštite djece na putu od kuće do škole i nazad.

Povodom 4. aprila, Dana policije organizovana je niz aktivnosti, kao što su centralno obilježavanje Dana policije i svečana akademija, dani otvorenih vrata i dobrovoljno darivanje krvi na području svih policijskih uprava, te taktičko-tehnički zborovi.

Policijski orkestar Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske je i u 2023. godini učestvovao prilikom obilježavanja istorijskih događaja od republičkog značaja, u defileima, koncertima, svečanim akademijama, promocijama, polaganju vijenaca i drugo. Održano je više cjelovečernjih koncerata po gradovima širom Republike Srpske.

3. Međunarodna i međupolicijska saradnja i EU integracije

3.1. Međunarodna i međupolicijska saradnja

Nastavljena je kontinuirana saradnja sa najvišim zvaničnicima diplomatsko-konzularnih predstavništava u BiH, kojom prilikom se ministar sastao sa 12 ambasadora, ministara, diplomatskih predstavnika i šefova međunarodnih organizacija u BiH.

Redovna saradnja ostvarivana je sa predstavnicima međunarodnih organizacija i bezbjednosnih institucija i agencija drugih država (EUROPOL, INTERPOL, CEPOL, SELEC, SEPCA, Sekretarijat PCC SEE, UN, UNDP, UNODC, UNICEF, OSCE, IOM, Savjet Evrope, EUFOR) i to kroz realizaciju niza operativnih aktivnosti, raznih vidova obuka i razmjene iskustava, te projekata za unapređenje kapaciteta Ministarstva.

U vezi sa uspostavljanjem Zajedničke kontakt tačke za saradnju sa EUROPOL-om, dana 21.03.2023. godine potpisan je Pravilnik o radu i operativnoj saradnji zajedničke Kontakt tačke za Bosnu i Hercegovinu za saradnju s Kancelarijom evropske policije (EUROPOL). Zajednička kontakt tačka za BiH za saradnju s EUROPOL-om zvanično je 22.06.2023. godine puštena u rad u organizaciji Ministarstva bezbjednosti BiH i Delegacije Evropske unije u BiH⁷.

Posebna pažnja Ministarstva usmjeravana je na redovnu saradnju i komunikaciju sa oficirima za vezu, policijskim atašerima i saradnicima iz ambasada Republike Austrije, Republike Italije, Republike Turske, Rumunije, Republike Francuske, SR Njemačke, Švajcarske, Kraljevine Holandije, Republike Mađarske, Kraljevine Švedske i Kraljevine Norveške, (i drugih nordijskih zemalja), Republike Srbije (vojni i policijski ataše) i Republike Slovenije.

U toku 2023. godine međunarodni partneri donirali su Ministarstvu opremu vrijednu oko 290.620 KM.

⁷ Rješenjem ministra unutrašnjih poslova Republike Srpske, imenovan je Aleksandar Stjepanović na funkciju Oficira za vezu BiH pri Europolu u Den Hagu.

Ministarstvo unutrašnjih poslova RS u toku 2023. godine potpisalo je dva dokumenata o saradnji sa subjektima u zemlji (Memorandum o saradnji između Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske i Kancelarije PH International u BiH na temu Program socijalizacije sa pravom i prevencija maloljetničke delinkvencije u Republici Srpskoj i Memorandum o saradnji između Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske i AML Academy-AMLOfficer u oblasti prevencije pranja novca, finansiranja terorizma, sajber kriminala i borbe protiv istih).

U skladu sa Protokolom između Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske i Ministarstva odbrane Republike Srbije o školovanju u vojno-obrazovnim institucijama, zaključno sa 31.12.2023. godine, na školovanju na Vojnoj akademiji nalazi se ukupno devet kadeta (šest pripadnika MUP-a RS i tri stipendista).

U skladu sa Sporazumom o saradnji između Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske, Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije i Kriminalističko-policijskog univerziteta (KPU), zaključno sa 31.12.2023. godine, na školovanju na KPU Republike Srbije nalaze se ukupno dva pripadnika MUP-a RS (stipendista).

Ministarstvo je u 2023. godini posredovalo u pripremi za odlazak osam policijskih službenika u UN mirovnu misiju u Južnom Sudanu (6) i na Kipru (2). Zaključno sa 31.12.2023. godine u UN mirovnim misijama se nalazi ukupno 14 pripadnika MUP-a RS: Južni Sudan (10) i Kipar (4).

Uvažavajući međunarodne konvencije i preporuke, u vezi sa konkretnim obavezama, izveštavano je po devet dokumenata (UN, OSCE, Savjet Evrope).

Nastavljeno je sa realizacijom obaveza iz projekata sa međunarodnim subjektima na teme: suzbijanje nedozvoljenog posjedovanja, zloupotrebe i trgovine malim i lakim oružjem (OSCE), sprečavanje rodno zasnovanog nasilja (OSCE), unapređenje policijskog obavještajnog rada -ILP (OSCE), prevencija i borba protiv nasilnog ekstremizma i radikalizacije koji vodi ka terorizmu (OSCE), borba protiv ilegalne trgovine oružjem (UNDP), jačanje sfere rodne ravnopravnosti (UNDP), digitalizacija i institucionalna i regionalna saradnja (UNDP), unapređenje kapaciteta u oblasti malog oružja i lakog naoružanja (LEAD - UNDP), prevencija zloupotrebe malog oružja i lakog naoružanja (UNDP), jačanje vladavine prava u oblasti životne sredine (UNDP), jačanje sajber bezbjednosti (UNDP), prava djece (UNICEF), zaštita djece od nasilja (UNICEF, EMMAUS, Save the Children), prevencija maloljetničkog kriminala (PH International), poštovanje ljudskih prava lica lišenih slobode u policijskom pritvoru (Savjet Evrope), unapređenje položaja LGBTQ (Savjet Evrope), upravljanje rehabilitacijom nasilnih zatvorenika u BiH (Savjet Evrope), unapređenje pomoći migrantima i tražiocima azila (IOM), izgradnja institucionalnih kapaciteta u vezi sa reintegracijom, resocijalizacijom i rehabilitacijom povratnika iz zona sukoba i njihovih porodica (IOM), borba protiv trgovine ljudima (IOM).

Vršeni su poslovi međunarodne pravne pomoći uz koordinaciju sa operativnim upravama MUP-a, te Ministarstvom pravde BiH. Takođe, Ministarstvo je ambasadama i konzulatima u BiH proslijedilo 26 informacija koje su u direktnoj vezi sa njihovim državljanima, a koje su evidentirane na području RS.

Održavana je redovna komunikacija i saradnja Ministarstva sa institucijama u Republici Srpskoj, kao i ostalim bezbjednosnim i pravosudnim institucijama u BiH.

Jačanjem odgovora na rodno zasnovano nasilje nad Romkinjama u BiH i krivičnim djelima iz mržnje se bavila nevladina organizacija „Atlantska inicijativa“ iz Sarajeva. Tokom 2023. godine, Globalna inicijativa protiv transnacionalnog organizovanog kriminala (GI-TOC) bavila se regionalnim istraživanjem iz oblasti pranja novca u državama Zapadnog Balkana. Realizovan je onlajn sastanak na temu digitalnih baza znanja o nelegalnim finansijskim tokovima, u saradnji sa GIZ-om, u okviru projekta o nelegalnim finansijskim tokovima na Zapadnom Balkanu.

Učestvovalo se i u različitim aktivnostima brojnih međunarodnih i domaćih organizacija i inicijativa, inostranih i domaćih kompanija, koje kroz svoje programe rada, između ostalog, tretiraju i teme koje se tiču bezbjednosti (firma IRITEL iz Beograda, PARTNER 2023, Savjet za regionalnu saradnju, Perpetuum mobile, Centar za društveni razvoj, Privredna komora Srbije – Fraud forum, Telegroup, GI-TOC).

Udruženje Mreža žena MUP RS - RS WPON provodilo je aktivnosti sa ciljem jačanja uloge žene unutar Ministarstva, zaštite i sprečavanja nasilja nad ranjivim kategorijama (žene i djeca), kao i aktivnostima vezanim za afirmaciju Udruženja.

Stalnim kontaktima sa domaćim i međunarodnim predstavnicima, te redovnom distribucijom informacija, ostvareni su značajni rezultati na promovisanju djelovanja Ministarstva na međunarodnom i domaćem planu.

3.2. Evropske integracije

U oblasti evropskih integracija Ministarstvo je pratilo, analiziralo, koordiniralo, organizovalo i učestvovalo u aktivnostima vezanim za ispunjavanje obaveza koje proističu iz dokumenata i politika relevantnih za proces integracija, kao što su Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, Strategija proširenja Evropske unije, Analitički izvještaj - Mišljenje Komisije o zahtjevu BiH za članstvo u EU, Izvještaj o BiH, preporuke sa Odbora i Pododbora i dr.

Nastavljene su aktivnosti na praćenju procesa harmonizacije pravnih propisa nacionalnog zakonodavstva sa komunitarnim pravom (pravom Evropske unije).

Ministarstvo aktivno učestvuje u izradi Programa integrisanja BiH kroz više radnih grupa za različite oblasti, i predsjedavajuća je institucija za poglavlje 24 - Pravda, sloboda i bezbjednost i poglavlje 31 - Spoljna bezbjednosna i odbrambena politika za koja su u izvještavanom periodu usvojeni Akcioni plan usklađivanja propisa i Akcioni plan za realizaciju preporuka Evropske komisije.

Od značajnijih aktivnosti u procesu evropskih integracija, a u skladu sa ključnim preporukama Evropske komisije (EK) i nalaza iz Mišljenja EK o zahtjevu BiH za članstvo u EU, te pratećeg Analitičkog izvještaja, predstavnici Ministarstva su aktivno učestvovali u radu Koordinacionog odbora za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja u BiH, kao i u radu Radne grupe za uspostavljanje Fokalne tačke/Fokalnih tačaka za vatreno oružje u BiH. Sa Fokalnom

tačkom za vatreno oružje Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske koordinisane su aktivnosti u cilju izvještavanja međunarodnih partnera u oblasti kontrole malog oružja i lakog naoružanja. Sprovedene su aktivnosti na implementaciji Zakona o zaštiti kritičnih infrastruktura Republike Srpske. Posebna pažnja se posvećuje oblasti pranja novca i finansiranja terorizma koju prati Tijelo za borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma – MONEYVAL, čiji će Tim evaluatora posjetiti BiH tokom februara 2024. godine, u svrhu ocjene usklađenosti sistema prevencije i borbe protiv pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti u BiH sa međunarodnim standardima. U skladu sa tim, vrše se pripreme aktivnosti za nadolazeću posjetu kroz rad Radne grupe za izvještavanje i implementaciju međunarodnih obaveza iz oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma, kao i u ostalim aktivnostima koje se tiču ove oblasti u pogledu ispunjavanja preporuka relevantnih međunarodnih partnera.

Ministarstvo aktivno učestvuje u radu Odbora i pododbora osnovanih u skladu sa Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju: Pododbor za unutrašnje poslove i pravosuđe; Pododbor za transport, energiju, životnu sredinu i regionalni razvoj; Pododbor za inovacije, tehnološki razvoj i socijalnu politiku (informaciono društvo, mediji, obrazovanje, zapošljavanje, javno zdravstvo), te u radu Posebne grupe za reformu javne uprave između BiH i EU.

Ministarstvu za evropske integracije i međunarodnu saradnju dostavljen je godišnji izvještaj o sprovedenim aktivnostima u kontekstu Monitoringa vizne liberalizacije, a u cilju izvještavanja Vlade Republike Srpske i Narodne skupštine Republike Srpske.

Ministarstvo je u saradnji sa TAIEX-om Evropske komisije (Instrument za tehničku pomoć i razmjenu informacija) realizovalo radionicu „Ciljane potrage za međunarodno traženim bjeguncima“.

Pored toga, Ministarstvo je učestvovalo u šest projekata finansiranih od Evropske unije, (Regionalni projekat IPA 2019 Borba protiv teškog kriminala na Zapadnom Balkanu; IPA projekat - Podrška unapređenju borbe protiv ilegalnog posjedovanja i zloupotreba SALW na Zapadnom Balkanu; Regionalni IPA projekat Podrška prevenciji i borbi protiv krijumčarenja migranata i trgovine ljudima na Zapadnom Balkanu, Regionalni IPA projekat Jačanje zaštite javnih prostora i kritične infrastrukture na Zapadnom Balkanu; Regionalni projekat Savjeta Evrope i Evropske unije iProceeds 2 - Izgradnja kapaciteta u oblasti borbe protiv sajber kriminala; Projekat Savjeta Evrope - Akcija protiv korupcije, pranja novca i finansiranja terorizma u Bosni i Hercegovini; iProceeds 2 (Projekat Savjeta Evrope i Evropske unije - Izgradnja kapaciteta u oblasti borbe protiv sajber kriminala).

Ministarstvo unutrašnjih poslova je učestvovalo u radu platforme IISG - Integrativno upravljanje područjem unutrašnje bezbjednosti za Zapadni Balkan koja ima za cilj poboljšanje kolektivne efikasnosti bezbjednosnih akcija u regionu i preko koje se prati sprovođenje svih projekata u regionu u oblastima terorizma, organizovanog kriminala, pranja novca i slično, kako ne bi dolazilo do preklapanja projekata. Aktivnosti se sprovode kroz dva stuba platforme:

- Prvi stub: Inicijativa Zapadnog Balkana u borbi protiv terorizma Zapadnog Balkana (WBCTi) i

- Drugi stub: Inicijativa Zapadnog Balkana u borbi protiv teškog kriminaliteta (WBSCi) na zapadnom Balkanu,

Redovno su praćene, analizirane i ispunjavane obaveze prema tijelima Savjeta Evrope: Tijelu za borbu protiv korupcije (GRECO), Tijelu za borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma (MONEYVAL), Grupi eksperata za borbu protiv trgovine ljudima (GRETA) i drugo.

4. Struktura kadrova i kadrovski poslovi

4.1. Struktura kadrova

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Srpske, sistematizovana su 7.694 izvršioca (6.205 policijskih službenika, 1.022 državna službenika i 467 namještenika).

Tabela 1. Uporedni pregled nacionalne strukture zaposlenih u MUP RS na dan 31.12.2023.

Nacionalna pripadnost	Stanje na dan 31.12.2023.		Stanje na dan 31.12.2022.		+ - %
	broj	%	broj	%	
Srbi	6.829	93,9	6.551	93,6	4,2
Bošnjaci	328	4,5	330	4,7	-0,6
Hrvati	61	0,8	62	0,9	-1,6
Ostali	59	0,8	58	0,8	1,7
Ukupno	7.277	100	7.001	100	3,9

Na dan 31.12.2023. godine broj zaposlenih u Ministarstvu je iznosio 7.277, što je za 276 izvršilaca ili 3,9% više u odnosu na 2022. godinu. Od ukupnog broja zaposlenih, 5.493 su policijski službenici, 1.046 državni službenici, 473 namještenici i 265 pripravnici (263 su kadeti policijske akademije sa SSS i dva pripravnika sa VSS). Od ukupnog broja zaposlenih 23,3% su žene, a preostalih 76,6% su muškarci.

4.2. Kadrovski poslovi

U 2023. godini sprovedeno je 11.455 postupaka iz oblasti radnih odnosa (5.516 postupaka iz nadležnosti ministra i 5.939 postupaka iz nadležnosti direktora policije). Doneseno je 441 rješenje o prijemu u radni odnos na neodređeno i određeno vrijeme⁸, 378 rješenja o prestanku radnog odnosa⁹, 785 rješenja o rasporedu, 6.912 rješenja o rasporedu zaposlenih po novom Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u

⁸ Od čega je na neodređeno vrijeme primljeno 14 policijskih službenika, 36 državnih službenika i 27 namještenika, dok je na određeno vrijeme primljeno 67 državnih službenika i 32 namještenika, kao i prijem 263 pripravnika sa SSS (kadeti Policijske akademije) i dva pripravnika sa VSS, koji su završila Vojnu akademiju MO R. Srbije.

⁹ Rješenja o prestanku radnog odnosa su u 2023. godini, donesena po osnovu: penzionisanja (306), gubitka radne sposobnosti (3), smrti radnika (17), voljom zaposlenog (50), disciplinske mjere „prestanak radnog odnosa“ (1) i isteka rada na određeno vrijeme (1).

MUP RS¹⁰, 993 rješenja o utvrđivanju koeficijenta za obračun osnovne plate zaposlenih u Ministarstvu i 1.946 drugih rješenja.

Iz oblasti disciplinskog postupka realizovana su 24 rješenja (o utvrđivanju disciplinske odgovornosti, o oslobađanju od disciplinske odgovornosti, o utvrđivanju odgovornosti za materijalnu štetu, o imenovanju disciplinske komisije, o udaljenju i tri zaključka o obustavljanju disciplinskog postupka), 84 izjašnjenja (na tužbe, na uređenu tužbu, na dokaz, na prijedlog za povlačenje tužbe, na apelaciju, na zapisnik, izjašnjenja Odboru državne uprave za žalbe, žalbe na presude, jedna uložena apelacija i 11 uloženi revizija), 85 provjera o disciplinskoj odgovornosti, tri ovlašćenja za provođenje prethodnog postupka.

U oblasti uznemiravanja na radu realizovana su tri ovlaštenja za sprovođenje postupka zaštite od uznemiravanja na radu, jedno rješenje o obustavi postupka zaštite od uznemiravanja na radu, jedan zaključak o odbacivanju zahtjeva za zaštitu od uznemiravanja na radu, jedno rješenje o imenovanju povjerenika i zamjenika povjerenika za postupak zaštite od uznemiravanja na radu i jedno rješenje o odbijanju žalbe u postupku zaštite od uznemiravanja na radu.

U oblasti statusnih pitanja zaposlenih sprovedeno je 8.338 postupaka.

5. Zakonitost u radu Ministarstva

U 2023. godini realizovane su planirane aktivnosti, poslovi i zadaci u cilju unapređenja primjene zakonskih i podzakonskih propisa u Ministarstvu, te izgradnji i zaštiti integriteta zaposlenih i zakonitosti u radu.

Zaprimljeno je ukupno 812 predmeta¹¹, od kojih je 317 predstavki građana, udruženja i drugih subjekata na nezakonito ili neprofesionalno ponašanje zaposlenih u Ministarstvu, 107 zahtjeva za sprovođenje unutrašnjeg postupka, 76 prijava koje su podnijeli zaposleni u Ministarstvu, 184 predmeta iz kategorije ostalih i 128 početnih izvještaja o upotrebi sile.

5.1. Unutrašnji postupci

U izvještajnom periodu okončana su 772 predmeta, i to unutrašnji postupci po: 314 predstavki, 110 zahtjeva za sprovođenje unutrašnjeg postupka, 62 prijave, 161 predmetu iz kategorije ostalih, te je sačinjeno 125 potvrda o ocjeni zakonitosti i pravilnosti upotrebe sile.

Nakon sprovedenih unutrašnjih postupaka od strane Službe za zaštitu integriteta i zakonitosti u radu po predstavkama građana: 32 predstave su ocijenjene kao osnovane; u 79 predstavki navodi su nepotvrđeni; u 144 predstave navodi su ocijenjeni kao neosnovani; jedna predstavka je ustupljena drugim organizacionim jedinicama Ministarstva na postupanje; a za 58 predstavki je odlučeno da se neće sprovoditi unutrašnji postupak (zbog zastare za sprovođenje unutrašnjeg postupka ili zbog drugih razloga predviđenih Pravilnikom

¹⁰ Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Srpske je stupio na snagu 24.08.2023. godine.

¹¹ Putem „Aplikacije za prijavu sumnji na korupciju i drugih nepravilnosti u radu – APK“ u izvještajnom periodu nisu zaprimljene predstave.

o disciplinskom postupku).

U unutrašnjem postupku od 110 zahtjeva, 66,36% je ocijenjeno osnovano i od 62 prijave osnovano je 8,06%.

Sprovedeno je 88 unutrašnjih postupaka protiv 104 policijska službenika.

Prema okolnostima incidenta, najviše predstavlja, zahtjeva i prijava se odnosilo na: narušavanje ugleda Ministarstva (37,5%), nesavjestan rad zaposlenih (18,2%), nedolično ponašanje (9,1%), ponašanje sa obilježjima KD (16,0%), zloupotrebu ovlašćenja (3,4%), koruptivno ponašanje (6,8%), zlostavljanje ili nehumano ponašanje (5,7%), neopravdano odsustvovanje s posla (1,1%), neizvršavanje naređenja (1,1%) i zloupotreba podataka (1,1%).

5.2. Disciplinski postupci

U toku 2023. godine, na osnovu sprovedenih unutrašnjih postupaka po predstavkama, prijavama i zahtjevima, podneseno je 80 zahtjeva za pokretanje disciplinskog postupka za težu povredu dužnosti protiv 95 policijskih službenika. Sproveden je prvostepeni disciplinski postupak i donesena su 72 prvostepena rješenja za 102 policijska službenika i izrečene su sljedeće disciplinske mjere: prestanak radnog odnosa za 10 policijskih službenika, novčana kazna za 71 policijskog službenika, 18 policijskih službenika je oslobođeno disciplinske odgovornosti i tri policijska službenika su disciplinski odgovorni, ali se neće izricati disciplinska mjera.

Na prvostepene odluke disciplinskih komisija, izjavljeno je devet žalbi Jedinice za profesionalne standarde i izjavljene su 34 žalbe policijskih službenika.

Policijski odbor je zaprimio 215 predmeta, od čega je 89 disciplinskih predmeta i 126 predmeta ostalih statusnih pitanja.

Kada su u pitanju teže povrede dužnosti, Policijski odbor je donio 54 odluke za 66 policijskih službenika: *10 odluka* – odbijene kao neosnovane žalbe policijskih službenika i potvrđeno rješenje o prestanku radnog odnosa za 12 policijskih službenika; *jedna odluka* - usvojena kao osnovana žalba JPS¹² i preinačuje se disciplinska odgovornost (novčana kazna) za tri policijska službenika; *30 odluka* – odbijene kao neosnovane žalbe policijskih službenika i potvrđuje se rješenje (novčana kazna) za 36 policijskih službenika; *dvije odluke* – odbijena kao neosnovana žalba JPS i potvrđuje se rješenje, oslobađajuća za *dva* policijska službenika; *tri odluke* – odbijena žalba načelnika JPS i potvrđeno rješenje (novčana kazna) za pet policijskih službenika; *dvije odluke* – odbačena za dva policijska službenika; *jedna odluka* – obustava disciplinskog postupka zbog prestanka radnog odnosa za jednog policijskog službenika; *jedna odluka* - usvojena žalba JPS i preinačeno rješenje (novčana kazna i prestanak) za jednog policijskog službenika; *jedna odluka* - odbijena žalba kao neosnovana i potvrđuje se zaključak za jednog policijskog službenika; *jedna odluka* - odbijena žalba policijskog službenika i potvrđuje se rješenje (smanjena novčana kazna) za jednog policijskog službenika; *jedna odluka* – ukida se rješenje i vraća na ponovni postupak za jednog policijskog službenika i *jedna odluka* – usvaja se kao osnovana, preinačuje se rješenje (povećana novčana

¹²Skraćeno od Jedinica za profesionalne standarde.

kazna) za jednog policijskog službenika.

Podnesena su 24 izvještaja nadležnim tužilaštvima protiv 28 pripadnika Ministarstva i dvije dopune izvještaja o počinjenim krivičnim djelima protiv tri policijska službenika.

Vezano za predmete po kojima se, pored krivičnih vodi, ili je sproveden unutrašnji ili disciplinski postupak, donesene su dvije presude protiv dva policijska službenika; Osnovni sud u Sokocu je donio presudu i oglasio krivim policijskog službenika zbog počinjenog KD Nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici; Sud BiH je donio presudu kojom je policijski službenik oglašen krivim zbog počinjenog KD Falsifikovanje novca; zatim, podignuto je sedam optužnica protiv 10 policijskih službenika; donesene su tri naredbe o sprovođenju istrage protiv tri policijska službenika; zatim sedam naredbi o nesprovođenju istrage protiv više policijskih službenika i tri naredbe o obustavi istrage protiv više policijskih službenika.

Suspendovano je ukupno 35 policijskih službenika.

II - POLICIJSKI POSLOVI

1. Suzbijanje i sprečavanje kriminaliteta

U 2023. godini preduziman je niz operativnih mjera i aktivnosti usmjerenih na sprečavanje vršenja krivičnih djela, otkrivanju i procesuiranju svih oblika kriminaliteta, naročito težih krivičnih djela i krivičnih djela sa elementima organizovanosti. Prioritetno su rasvjetljavana krivična djela protiv života i tijela, razbojništva i razbojničke krađe sa težim posljedicama, izazivanje opšte opasnosti i ostali oblici ugrožavanja bezbjednosti građana i imovine, te oni delikti koji su izazvali posebnu pažnju i uznemirenost javnosti. Takođe, posebna pažnja je posvećena suzbijanju krijumčarenja i zloupotreba opojnih droga, krađe i legalizacije kradenih motornih vozila, zloupotrebe falsifikovanih dokumenata, presijecanju kanala krijumčarenja oružja, ljudi i robe.

Povećan je broj evidentiranih i otkrivenih krivičnih djela za 3,1% u odnosu na 2022. godinu. Od ukupnog broja evidentiranih krivičnih djela (7.042) nepoznata lica su izvršila 36,7% krivičnih djela, tako da koeficijent njihove rasvijetljenosti iznosi 74,1%.

Realizovanim preventivnim aktivnostima, smanjen je ukupan broj KD koja su počinila nepoznata lica (za 7,2%) a u isto vrijeme efikasnim radom povećana je njihova rasvijetljenost za oko 3%.

Tabela 2. Uporedni pregled evidentiranog kriminaliteta u 2023/2022.

r.b.	KRIMINALITET	2023.	2022.	+ - %
1.	Broj evidentiranih krivičnih djela	7.042	6.830	3,1
1.1.	Broj krivičnih djela po poznatom počiniocu	4.458	4.045	10,2
1.2.	Broj krivičnih djela po NN počiniocu	2.584	2.785	-7,2
2.	Broj podnesenih izvještaja tužilaštvu	5.955	5.890	1,1
3.	Broj prijavljenih lica	6.372	6.591	-3,3
	- maloljetnici	211	161	31,1

	- povratnici	1.738	1.738	-
4.	Broj rasvijetljenih KD po NN	1.976	2.066	-4,4
4.1.	od počinjenih u toku godine	1.893	1.932	-2,0
4.2.	iz prethodnih godina	83	134	-38,1
5.	Broj KD evidentiran kao „Svjež čin“	165	167	-1,2
6.	Broj lica lišenih slobode	188	186	1,1
	Koeficijent ukupne rasvijetljenosti (%)	90,3	87,8	
	Koeficijent rasvijetljenosti po NN (%)	74,1	70,8	

Za izvršena 7.042 krivična djela nadležnim tužilaštvima je podneseno 5.955 izvještaja (više za 1,1%) protiv 6.372 lica (manje za 3,3%).

Od ukupnog broja počinilaca (6.372), 1.738 je povratnika u izvršenju krivičnih djela (kao i u 2022. godini), a evidentirano je i 211 maloljetnih delinkvenata (više za 31,1%).

Policijski službenici su u 165 slučajeva slobode lišili 188 izvršilaca krivičnih djela (od kojih 123 na osnovu ličnih zapažanja i 65 na osnovu dojave građana) u toku ili neposredno nakon izvršenja krivičnog djela.¹³ U odnosu na uporedni period, smanjena je ova aktivnost policijskih službenika za 1,2%.

Tabela 3. Pregled kriminaliteta po PU u 2023.

rb	Kriminalitet po PU	2023.										
		BL	GR	PD	MG	DO	BN	ZV	IS	FO	TB	UOTK
1.	Broj evidentiranih KD	1.841	380	914	195	894	906	725	607	239	270	71
1.1.	Br KD po poznatom počinocu	1.144	267	635	115	402	526	494	419	199	186	71
1.2.	Broj KD po NN počinocu	697	113	279	80	492	380	231	188	40	84	-
2.	Broj izvještaja	1.520	334	802	181	727	760	633	548	200	227	23
3.	Broj prijavljenih lica	1.509	386	822	191	855	832	646	573	220	228	110
	- maloljetnici	58	5	20	1	44	39	14	13	12	5	-
	- povratnici	377	146	381	36	170	178	156	131	67	66	30
4.	Broj rasvijetljenih KD po NN	519	88	194	71	444	290	158	119	23	70	-
4.1.	od počinjenih u toku godine	484	86	181	71	443	279	151	115	22	61	-
4.2.	iz prethodnih godina	35	2	13	-	1	11	7	4	1	9	-
5.	KD „Svjež čin“	18	4	15	-	26	14	29	12	6	41	-
6.	Broj lica lišenih slobode	25	5	16	-	26	19	34	16	7	40	-
7.	Koefic. ukupne rasvijet. (%)	88,6	92,9	89,4	95,4	94,5	89,0	89,1	88,1	92,5	91,8	100
8.	Koefic. rasvijetlj. po NN (%)	70,9	76,5	66,4	88,8	90,1	74,2	66,4	62,0	56,1	75,3	-

Struktura kriminaliteta. U strukturi počinjenih krivičnih djela u izvještajnom periodu, najbrojnija su bila krivična djela opšteg kriminaliteta (5.793 KD), sa udjelom od 82,3% u ukupnom kriminalitetu. U porastu su krivična djela koja svojim radom otkriva policija.

¹³Takozvani „svjež čin“. Od evidentiranih 165 slučajeva, počinioци su otkriveni prilikom vršenja: 33 KD Krađa, 18 KD Teška krađa, jednog KD Razbojništvo, osam KD Oštećenje i oduzimanje tuđe stvari, 13 ostalih KD protiv imovine, pet KD protiv života i tijela, jednog KD Nasilničko ponašanje, 34 ostala KD opšteg kriminaliteta, 33 KD u vezi sa zloupotrebama droga, jednog KD privrednog kriminaliteta, jednog KD Bezbjednost javnog saobraćaja i 17 ostalih KD.

Tabela 4. Uporedni pregled strukture kriminaliteta u 2023/2022.

r.b.	Struktura kriminaliteta	2023.	2022.	+ - %
1.	Opšti kriminalitet	5.793	5.748	0,8
2.	Zloupotreba opojnih droga	403	319	26,3
3.	Privredni kriminalitet	534	476	12,2
4.	KD u oblasti bezbjednosti saobraćaja	312	287	8,7
	Ukupno KD	7.042	6.830	3,1

Prosječna godišnja stopa promjene kriminaliteta u zadnjih pet godina je negativna, što pokazuje da se ukupan broj krivičnih djela svake godine smanjivao u prosjeku za 1,9%. Pored smanjenja broja krivičnih djela, koje je rezultat realizovanih preventivnih aktivnosti policije, u zadnjih pet godina je povećan koeficijent rasvijetljenosti počinjenih krivičnih djela, posebno onih koja su izvršila nepoznata lica, što predstavlja rezultat efikasnog represivnog rada policije.

1.1. Opšti kriminalitet

Povećan je broj evidentiranih krivičnih djela opšteg kriminaliteta za 0,8%. Od evidentiranih 5.793 KD opšteg kriminaliteta u 41,4% slučajeva su izvršioci bili nepoznati. Tužilaštvima je podneseno 4.999 izvještaja protiv 5.142 lica. Broj maloljetnih delinkvenata je veći za 27,5%, dok je broj povratnika veći za 0,2% u odnosu na 2022. godinu.

U 2023. godini je rasvijetljeno ukupno 5.195 KD, tako da koeficijent ukupne rasvijetljenosti iznosi 88,4%¹⁴. Po nepoznatom izvršiocu su rasvijetljena ukupno 1.802 KD opšteg kriminaliteta, od kojih su rasvijetljena i 83 KD izvršena u prethodnom periodu. Koeficijent rasvijetljenosti po NN izvršiocu iznosi 72,6%.

Tabela 5. Uporedni pregled opšteg kriminaliteta u 2023/2022.

r.b.	OPŠTI KRIMINALITET	2023.	2022.	+ - %
1.	Br evidentiranih KD opšteg kriminaliteta	5.793	5.748	0,8
1.1.	Broj krivičnih djela po poznatom počinocu	3.393	3.113	9,0
1.2.	Broj krivičnih djela po NN počinocu	2.400	2.635	-8,9
2.	Broj podnesenih izvještaja tužilaštvu	4.999	5.061	-1,2
3.	Broj prijavljenih lica	5.142	5.425	-5,2
	- maloljetnici	195	153	27,5
	- povratnici	1.512	1.509	0,2
4.	Broj rasvijetljenih KD po NN	1.802	1.920	-6,1
4.1.	od počinjenih u toku godine	1.719	1.789	-3,9
4.2.	iz prethodnih godina	83	131	-36,6
5.	Pričinjena materijalna šteta u KM	15.223.495	9.760.782	56,0
	Koeficijent ukupne rasvijetljenosti (%)	88,4	85,6	
	Koeficijent rasvijetljenosti po NN (%)	72,6	69,4	

¹⁴U 2022. godini koeficijent ukupne rasvijetljenosti iznosio je 85,6%, a po nepoznatom izvršiocu 69,4%.

Tabela 6. Pregled opšteg kriminaliteta po PU u 2023.

r.b	Opšti kriminalitet po PU	2023.										
		BL	GR	PD	MG	DO	BN	ZV	IS	FO	TB	UOTK
1	Br evident. KD opšteg krim.	1.554	330	775	156	711	740	615	509	166	217	20
1.1.	Broj KD po poznat. počiniocu	874	223	499	97	313	390	389	324	127	137	20
1.2.	Broj KD po NN počiniocu	680	107	276	59	398	350	226	185	39	80	-
2.	Broj podnesenih izvještaja	1.308	293	691	145	597	634	550	464	131	181	5
3.	Broj prijavljenih lica	1.256	334	693	154	713	664	550	452	145	176	5
	- maloljetnici	55	5	18	1	41	33	14	13	11	4	-
	- povratnici	342	131	327	32	143	167	141	125	51	51	2
4.	Broj rasvijetljenih KD po NN	503	83	191	50	352	262	155	117	23	66	-
4.1.	od počinjenih u toku godine	468	81	178	50	351	251	148	113	22	57	-
4.2.	iz prethodnih godina	35	2	13	-	1	11	7	4	1	9	-
5.	Koeficijent ukup. rasvijetlj. (%)	86,7	92,2	87,6	94,2	93,4	86,8	87,5	86,0	89,8	89,8	100
6.	Koeficijent rasvijet. po NN (%)	70,3	76,1	66,1	84,7	88,2	72,6	66,5	61,9	57,5	74,2	-

Policijski službenici su u 113 slučajeva lišili slobode izvršioci u toku ili neposredno nakon izvršenja KD opšteg kriminaliteta.

Ukupna pričinjena materijalna šteta nastala izvršenjem ovih krivičnih djela je za 56,0% veća u odnosu na 2022. godinu i iznosi oko 12,2 miliona KM.

Prema strukturi opšteg kriminaliteta, od ukupnog broja izvršenih KD opšteg kriminaliteta, 45,7% se odnosi na imovinska KD, 11,1% na KD protiv života i tijela, 1,8% na KD protiv polnog integriteta i seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta i 41,4% na ostala KD opšteg kriminaliteta.

Tabela 7. Uporedni pregled strukture opšteg kriminaliteta u 2023/2022.

R.b.	Struktura opšteg kriminaliteta	2023.	2022.	+ - %
1.	KD protiv života i tijela	645	637	1,3
2.	KD protiv polnog integriteta i KD seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta	107	86	24,4
3.	Imovinska KD	2.646	2.757	-4,0
4.	Ostala KD opšteg kriminaliteta	2.395	2.268	5,6
	Ukupan broj KD opšteg kriminaliteta	5.793	5.748	0,8

1.1.1. Krivična djela protiv života i tijela

U toku 2023. godine je prijavljeno 645 KD protiv života i tijela, što je za osam KD ili 1,3% više u odnosu na prethodnu godinu. Koeficijent rasvijetljenosti krivičnih djela protiv života i tijela iznosi 99,1%, dok koeficijent rasvijetljenosti po nepoznatom izvršiocu iznosi 95,7%.

Tabela 8. Uporedni pregled KD protiv života i tijela u 2023/2022.

rb	KD protiv života i tijela	2023.	2022.	+ - %
1.	Teško ubistvo	7	5	40,0
2.	Teško ubistvo u pokušaju	2	2	-
3.	Ubistvo	5	2	150
4.	Ubistvo u pokušaju	16	11	45,5

5.	Ubistvo djeteta pri porođaju	-	1	-
6.	Ubistvo i samoubistvo	2	1	100
7.	Nehatno lišenje života	-	1	-
8.	Tjelesna povreda	472	490	-3,7
9.	Teška tjelesna povreda	128	118	8,5
10.	Učestvovanje u tuči	11	5	120
11.	Nepružanje pomoći	1	-	-
12.	Napuštanje nemoćnog lica	1	1	-
	Ukupno KD protiv života i tijela	645	637	1,3
	<i>Koefijent ukupne rasvijetljenosti (%)</i>	<i>99,1</i>	<i>98,0</i>	
	<i>Koefijent rasvijetljenosti po NN (%)</i>	<i>95,7</i>	<i>91,5</i>	

Ubistva. U toku 2023. godine evidentirano je 14 ubistava (sedam KD Teško ubistvo, pet KD Ubistvo i dva ubistva nakon kojih je počinjeno samoubistvo), u kojima je smrtno stradalo 15 lica. Nepoznata lica su izvršila devet ubistava (pet KD Teško ubistvo i četiri KD Ubistvo), i sva su naknadno rasvijetljena.

Tabela 9. Pregled KD protiv života i tijela po PU u 2023.

rb	KD protiv života i tijela po PU	2023.										
		BL	GR	PD	MG	DO	BN	ZV	IS	FO	TB	UOTK
1.	Teško ubistvo	-	-	3	-	1	1	-	1	-	1	-
2.	Teško ubistvo u pokušaju	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-
3.	Ubistvo	1	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-
4.	Ubistvo u pokušaju	2	1	2	-	2	1	3	3	1	1	-
5.	Ubistvo i samoubistvo	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-
6.	Tjelesna povreda	109	23	83	15	82	56	48	36	10	10	-
7.	Teška tjelesna povreda	33	7	19	5	12	17	9	15	5	6	-
8.	Učestvovanje u tuči	1	2	2	-	1	1	1	1	1	1	-
9.	Nepružanje pomoći	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
10.	Napuštanje nemoćnog lica	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ukupno	147	33	110	20	102	77	61	58	17	20	-
	<i>Koef ukupn rasvijetlj (%)</i>	<i>98,6</i>	<i>100</i>	<i>99,1</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>96,6</i>	<i>100</i>	<i>95,2</i>	<i>-</i>
	<i>Koef rasvijet. po NN (%)</i>	<i>95,1</i>	<i>100</i>	<i>87,5</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>83,3</i>	<i>-</i>	<i>85,7</i>	<i>-</i>

Prema strukturi ubistava počinjeno je:

- **sedam KD Teško ubistvo** (od kojih su pet izvršila nepoznata lica i sva su naknadno rasvijetljena):
 - **jedno KD Teško ubistvo**, izvršeno 20.01.2023. godine u Prijedoru, kada je nepoznato lice upotrebom noža lišilo života **N.M.** KD je **naknadno rasvijetljeno**, a izvršilac je **Ž.Z.** vanbračni partner oštećene.
 - **jedno KD Teško ubistvo**, izvršeno 28.01.2023. godine u mjestu Tukovi, Prijedor, kada je nepoznato lice upotrebom noža lišilo života **S.K.** KD je **naknadno rasvijetljeno**, a izvršilac je **A.H.**
 - **jedno KD Teško ubistvo**, izvršeno 07.06.2023. godine u Sokocu, kada je **S.D.** upotrebom pištolja lišio života **M.M.**

- **jedno KD Teško ubistvo**, izvršeno 16.06.2023. godine u Novom Gradu, kada je **M.C.** upotrebom automatske puške lišio života **J.S.**
- **jedno KD Teško ubistvo**, izvršeno 01.10.2023. godine u Bijeljini, kada je **NN lice** upotrebom pištolja lišilo života policijskog službenika – inspektora **N.M.** KD je ***naknadno rasvijetljeno***, a izvršilac je **N.K.**
- **jedno KD Teško ubistvo**, izvršeno 25.10.2023. godine u Doboju, kada je **NN lice** upotrebom pištolja lišilo života **Ć.O.** KD je ***naknadno rasvijetljeno***, a izvršilac je **S.I.**
- **jedno KD „Teško ubistvo“** počinjeno u periodu od 10.07.2014. do 31.08.2017. godine u mjestu Obješenik, Gacko, kada su otac i sin upotrebom fizičke snage lišili života **S.A.M.**
- **pet KD Ubistvo** (od kojih su četiri izvršila nepoznata lica i ista su naknadno rasvijetljena):
 - **jedno KD Ubistvo**, izvršeno 02.01.2023. godine u Doboju, kada je nepoznato lice upotrebom noža lišilo života **H.M.** KD je ***naknadno rasvijetljeno***. Izvršilac je **H.M.**, supruga žrtve.
 - **jedno KD Ubistvo**, izvršeno 19.04.2023. godine mjestu Donji Goleši, Banja Luka, kada je **V.M.** upotrebom sjekire lišio života **R.M.**
 - **jedno KD Ubistvo**, izvršeno 22.10.2023. godine u Modriči, kada je nepoznato lice upotrebom noža lišilo života **M.H.** KD je ***naknadno rasvijetljeno***, a izvršilac je **A.H.**
 - **jedno KD Ubistvo**, kada su nepoznata lica, dana 12.10.2023. godine u mjestu Brezici, Derventa upotrebom fizičke snage nanijela teške tjelesne povrede **M.M.**, od kojih je preminuo u novembru. KD je ***naknadno rasvijetljeno***, a izvršoci su **M.Ć.** i **jedan maloljetnik.**
 - **jedno KD Ubistvo**, kada je nepoznato lice dana 02.12.2023. godine u mjestu Velika Obarska, Bijeljina, upotrebom sjekire lišilo života **S.V.** KD je ***naknadno rasvijetljeno***, a izvršilac je njen sin **M.V.**
- **dva ubistva nakon kojih je počinjeno samoubistvo:**
 - **jedno ubistvo i samoubistvo**, izvršeno 19.07.2023. godine u mjestu Podvitez, Pale, kada je **Ž.R.** upotrebom puške izvršio ubistvo majke **M.R.**, a potom počinio samoubistvo.
 - **jedno ubistvo i samoubistvo**, izvršeno 30.12.2023. godine u mjestu Dobrljin, Novi Grad, kada je **Ž.Z.** upotrebom pištolja izvršio ubistvo majke **Z.Z.** i sestre **Lj.K.**, a potom počinio samoubistvo.

Prema polu žrtava, osam žrtava je muškog, a sedam žrtava ženskog pola. Prema starosnoj strukturi žrtava: jedna žrtva starosti 28 godina, tri od 31 do 38 godina, tri od 41 do 50 godina, dvije od 51 do 60 godina, tri od 61 do 70 godina, jedna starosti 77 godina i dvije žrtve su starosti od 81 do 88 godina.

Kao sredstvo izvršenja, u šest slučajeva je upotrijebljeno vatreno oružje, u šest slučajeva hladno oružje i u dva slučaja fizička snaga. Identifikovano je 16 izvršilaca od kojih 15 muškog i jedno ženskog pola.

Ubistva u pokušaju. Evidentirana su dva KD Teško ubistvo u pokušaju i 16 KD Ubistvo u pokušaju (dva su izvršila tada nepoznata lica i ista su naknadno rasvijetljena). Nadležnim tužilaštvima je podneseno 18 izvještaja protiv 20 identifikovanih lica, zbog osnova sumnje da su izvršili 18 ubistava u pokušaju.

1.1.2. KD protiv polnog integriteta i KD seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta

U toku 2023. godine, registrovana su 34 KD protiv polnog integriteta (više za 30,8% u odnosu na 2022. godinu) i 73 KD seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta (više za 21,7% u odnosu na 2022. godinu).

Tabela 10. Uporedni pregled KD protiv polnog integriteta i KD seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta u 2023/2022.

rb	Krivična djela protiv polnog integriteta i KD seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta	2023.	2022.	+ - %
1.	KD protiv polnog integriteta	34	26	30,8
1.1.	Silovanje	15	6	xxx ¹⁵
1.2.	Obljuba nad nemoćnim licem	1	2	-50,0
1.3.	Polno uznemiravanje	12	15	-20,0
1.4.	Polna ucjena	3	1	xxx ¹⁶
1.5.	Bludne radnje	3	-	-
1.6.	Navođenje na prostituciju	-	2	-
2.	KD seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta	73	60	21,7
2.1.	Obljuba sa djetetom mlađim od 15 god.	9	28	-67,9
2.2.	Polna zloupotreba djeteta starijeg od 15 god.	11	9	22,2
2.3.	Iskorištavanje djece za pornografiju	25	15	66,7
2.4.	Upoznavanje djece s pornografijom	14	2	xxx ¹⁷
2.5.	Zadovoljenje polnih strasti pred djetetom	1	3	-66,7
2.6.	Navođenje djeteta na prostituciju	1	1	-
2.7.	Iskorištavanje kopjuterske mreže ili komunik. dr. teh. sred. za izvr.	12	1	xxx ¹⁸
2.8.	Polno nasilje nad djetetom	-	1	-
Ukupno KD		107	86	24,4

¹⁵ Broj ovih KD veći je za devet u odnosu na 2022. godinu.

¹⁶ Broj ovih KD veći je za dva u odnosu na 2022. godinu.

¹⁷ Broj ovih KD veći je za 12 u odnosu na 2022. godinu.

¹⁸ Broj ovih KD veći je za 11 u odnosu na 2022. godinu.

Tabela 11. Pregled KD protiv polnog integriteta i KD seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta po PU u 2023.

rb	Krivična djela protiv polnog integriteta i KD seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta po PU	2023.										
		BL	GR	PD	MG	DO	BN	ZV	IS	FO	TB	MUP sj
1.	KD protiv polnog integriteta	16	3	7	-	4	2	1	-	-	1	-
1.1.	Silovanje	9	1	1	-	1	2	-	-	-	1	-
1.2.	Obljuba nad nemoćnim licem	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.3.	Polno uznemiravanje	4	1	5	-	1	-	1	-	-	-	-
1.4.	Polna ucjena	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
1.5.	Bludne radnje	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	KD seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta	17	3	7	1	5	32	6	1	-	1	-
2.1.	Obljuba sa djetetom mlađim od 15 god.	4	1	2	-	1	1	-	-	-	-	-
2.2.	Polna zloup. djeteta starijeg od 15 god.	4	1	2	1	1	-	1	1	-	-	-
2.3.	Iskorištavanje djece za pornografiju	6	1	1	-	2	12	3	-	-	-	-
2.4.	Upoznavanje djece s pornografijom	2	-	1	-	-	10	1	-	-	-	-
2.5.	Zadovoljenje pol. strasti pred djetetom	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
2.6.	Navođenje djeteta na prostituciju	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.7.	Iskorištavanje kompjuterske mreže ili komunikacije drugim tehničkim sredstvima za izvršenje KD seksualnog zlostavljanja ili iskorištavanja djeteta	-	-	-	-	1	9	1	-	-	1	-
Ukupno 107 KD		33	6	14	1	9	34	7	1	-	2	-

Silovanje. Evidentirano je 15 KD Silovanje od kojih su četiri bila u pokušaju (za devet više u odnosu na 2022. godinu). Tri ova KD su izvršila tada nepoznata lica i ista su rasvijetljena. Rasvijetljeno je i jedno KD Silovanje izvršeno u prethodnim godinama. Sve žrtve silovanja su bile ženskog pola, od kojih jedna maloljetnica, dok su svi izvršioци bili muškog pola.

1.1.3. Imovinski kriminalitet

Imovinski kriminalitet zauzima visoko mjesto u ukupnoj strukturi kriminaliteta u Republici Srpskoj. Činjenica je da se radi o najčešćim krivičnim djelima (37,6% od ukupnog kriminaliteta), te da u strukturi prijavljenih lica participiraju ne samo punoljetna lica, već i maloljetnici, a veliki udio je i povratnika u izvršenju krivičnog djela.

Za izvršenih 2.646 KD protiv imovine (kojih je u odnosu na 2022. godinu manje za 4,0%), nadležnim tužilaštvima je podneseno 2.346 izvještaja (za 5,3% manje), protiv 2.030 lica (za 5,3% manje). Koeficijent ukupne rasvijetljenosti KD protiv imovine iznosi 77,0%, a po nepoznatom izvršioцу 67,8%.

Tabela 12. Uporedni pregled imovinskih KD u 2023/2022.

r.b.	Imovinska krivična djela	2023.	2022.	+ - %
1.	Krađe	691	759	-9,0
2.	Šumske krađe	208	216	-3,7
3.	Krađa energije	206	141	46,1
4.	Teške krađe	682	804	-15,2
5.	Razbojništva	33	36	-8,3
6.	Razbojnička krađa	1	2	-50,0

7.	Utaja	116	100	16,0
8.	Prevara	184	186	-1,1
9.	Iznuda	25	22	13,6
10.	Ucjena	10	15	-33,3
11.	Zelenaštvo	5	2	150
12.	Prikrivanje	11	14	-21,4
13.	Oštećenje i oduzimanje tuđe stvari	426	420	1,4
13.1.	Oštećenje tuđe stvari	411	410	0,2
13.2.	Oduzimanje tuđe stvari	2	1	100
13.3.	Oduzimanje motornog vozila	13	9	44,4
14.	Paljevina	15	24	-37,5
15.	Ostala imovinska krivična djela	33	16	106,3
Ukupno imovinskih krivičnih djela		2.646	2.757	-4,0
<i>Koefic. ukupne rasvijetljenosti (%)</i>		<i>77,0</i>	<i>73,4</i>	
<i>Koefic. rasvijetljenosti po NN (%)</i>		<i>67,8</i>	<i>65,5</i>	

Tabela 13. Pregled imovinskih KD po PU u 2023.

rb	Imovinska KD po PU	2023.										
		BL	GR	PD	MG	DO	BN	ZV	IS	FO	TB	UOTK
1.	Krađe	196	42	121	7	75	81	59	73	14	23	-
2.	Šumske krađe	40	9	39	3	34	11	33	22	15	2	-
3.	Krađe energije	79	24	27	2	12	22	19	15	6	-	-
4.	Teške krađe	236	25	53	13	100	102	76	51	7	19	-
5.	Razbojništva	11	2	2	-	3	4	2	6	2	1	-
6.	Razbojnička krađa	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
7.	Utaja	35	7	15	1	17	17	8	3	2	11	-
8.	Prevara	76	12	29	1	6	22	9	10	12	6	1
9.	Iznuda	8	2	1	-	4	5	3	1	-	-	1
10.	Ucjena	2	-	2	-	2	3	-	1	-	-	-
11.	Zelenaštvo	-	-	-	-	1	3	-	-	-	-	1
12.	Prikrivanje	6	2	-	-	2	-	-	-	-	1	-
13.	Ošt. i oduz. tuđe stv.	108	23	53	5	41	51	73	39	13	20	-
13.1.	Oštećenje tuđe stvari	98	21	51	5	41	50	73	39	13	20	-
13.2.	Oduzim. tuđe stvari	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
13.3.	Oduz. motornog vozila	9	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
14.	Paljevina	1	1	1	2	1	2	2	2	1	2	-
15.	Ostala imovinska KD	12	4	2	1	5	2	2	2	-	2	1
Ukupno imovinska KD		810	153	345	35	304	325	286	225	72	87	4
<i>Koef. ukupne rasv. (%)</i>		<i>76,4</i>	<i>85,2</i>	<i>75,9</i>	<i>80,0</i>	<i>84,5</i>	<i>72,8</i>	<i>76,7</i>	<i>70,3</i>	<i>78,1</i>	<i>77,7</i>	<i>100</i>
<i>Koef. rasv. po NN (%)</i>		<i>66,6</i>	<i>75,0</i>	<i>66,1</i>	<i>73,1</i>	<i>81,8</i>	<i>63,9</i>	<i>65,3</i>	<i>58,3</i>	<i>59,0</i>	<i>68,2</i>	-

Broj prijavljenih maloljetnika (93) je veći za 17,7%, dok je broj povratnika (749) manji za 8,0% u odnosu na prethodnu godinu. Ukupna materijalna šteta nastala izvršenjem imovinskih KD u 2023. godini, iznosila je 14.567.065 KM, što je više za 56,1% u odnosu na uporednu godinu¹⁹.

¹⁹Prijavljena materijalna šteta prema izjavama oštećenih u 2022. godini je iznosila 9.331.939 KM.

Teške krađe. Evidentirana su 682 KD Teška krađa (za 15,2% manje) od kojih se u 65 slučajeva radilo o krivičnom djelu u pokušaju. Policijski službenici su u 18 slučajeva lišili slobode izvršioci u toku ili neposredno nakon izvršenja KD (svjež čin). U toku 2023. godine, 663 KD su počinila nepoznata lica, od kojih je rasvijetljeno 357 KD, a rasvijetljena su i 53 KD Teška krađa izvršena u prethodnom periodu. Koeficijent ukupne **rasvijetljenosti** KD Teška krađa iznosi 58,4%, dok je koeficijent rasvijetljenosti po nepoznatom izvršiocu 57,3%. Nadležnim tužilaštvima su podnesena 622 izvještaja protiv 393 identifikovana lica. Najčešći objekti izvršenja KD Teška krađa su bili: kuće (296), trgovinsko – ugostiteljski objekti (79), stanovi (58), garaže, podrumi i šupe (55), vozila (46), preduzeća (35), vikendice (32), kladionice (8), apoteke (7), vjerski objekti (6), benzinske pumpe (6), stubište zgrada (6), javne ustanove (5), banke (2), pošte (2), zlatara (1), bolnica (1) i drugo (37). Prema izjavama oštećenih, ukupna materijalna šteta nastala izvršenjem KD Teška krađa iznosila je 5.815.662 KM, što je za 34,9% više u odnosu na 2022. godinu. Od 682 KD Teška krađa pet krivičnih djela su bile drske krađe.

Razbojništva. Evidentirana su 33 KD Razbojništvo (manje za 8,3%), od kojih su dva krivična djela u pokušaju. Od ukupnog broja razbojništava, 29 KD su počinila nepoznata lica. Rasvijetljeno je 21 KD iz tekuće godine i dva KD iz prethodnih godina. Koeficijent ukupne rasvijetljenosti iznosi 77,1%, dok koeficijent rasvijetljenosti po nepoznatom izvršiocu iznosi 74,2%. Nadležnim tužilaštvima su podnesena 33 izvještaja protiv 38 lica. Objekti napada su bili: kuće (8), benzinske pumpe (6), trgovinski objekti (5), kladionice (2), vozilo (1) i ostala mjesta (11). Izvršiocu su upotrijebili fizičku snagu (13 slučajeva) i hladno oružje (2 slučaja), te prijetili upotrebom vatrenog oružja (11 slučajeva), upotrebom hladnog oružja (6 slučajeva) i fizičke snage (1 slučaj). Ova KD su izvršena nad 32 žrtve i tom prilikom dva lica su zadobila teške tjelesne povrede i 13 lica lake tjelesne povrede. Prema izjavama oštećenih, pričinjena materijalna šteta iznosi 92.384 KM, što je za 76,7% manje u odnosu na 2022. godinu.

Otuđenje motornog vozila. Prijavljeno je 65 KD koja se odnose na otuđenje motornog vozila. Povećan je broj ovih krivičnih djela za 41,3%²⁰. Od ukupnog broja ovih KD (65), pet KD su izvršila poznata lica i 60 KD nepoznata lica. Naknadno je rasvijetljeno 50 KD, koja su izvršena u 2023. godini i dva KD koja su izvršena u prethodnim godinama. Ostalo je nerastvijetljeno 10 KD²¹ u vezi sa otuđenjem motornih vozila i na njihovom rasvijetljavanju se intenzivno radi. Koeficijent ukupne rasvijetljenosti ovih KD iznosi 85,1% (u 2022 = 70,8%), a koeficijent rasvijetljenosti po NN 83,9% (u 2022 = 67,4%).

Tabela 14. Pregled krivičnih djela u vezi sa otuđenjem motornih vozila po PU u 2023.

rb	KD u vezi sa otuđenjem motornih vozila	2023.											
		BL	G R	PD	MG	DO	BN	ZV	IS	FO	TB	MUP	Σ
1.	KD Teška krađa vozila	4	-	6	-	3	3	-	2	-	1	-	19
1.1	Broj KD po NN	4	-	6	-	3	2	-	2	-	-	-	17

²⁰U 2022. godini je prijavljeno 46 slučajeva otuđenja motornog vozila: 15 KD Teška krađa, 22 KD Krađa i devet KD Oduzimanje motornog vozila.

²¹Ostala su nerastvijetljena KD u vezi sa otuđenjem MV: sedam KD Teška krađa vozila, dva KD Krađa vozila i jedno KD Oduzimanje motornog vozila.

1.2.	Rasvijetljeno iz 2023.	2	-	4	-	2	2	-	-	-	-	-	10
1.3.	Rasvijetljeno iz prethodnih god.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	KD Krađa vozila	2	3	7	-	8	6	-	2	3	2	-	33
2.1	Broj KD po NN	2	3	7	-	8	4	-	2	2	2	-	30
2.2.	Rasvijetljeno iz 2023.	2	3	6	-	8	4	-	2	1	2	-	28
2.3.	Rasvijetljeno iz prethodnih god.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	KD Oduzimanje vozila	9	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	13
3.1	Broj KD po NN	9	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	13
3.2.	Rasvijetljeno iz 2023.	9	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	12
3.3.	Rasvijetljeno iz prethodnih god.	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2
Ukupno KD otuđenja MV 2023.		15	5	15	-	11	9	-	4	3	3	-	65

- Prijavljeno je **19 KD Teška krađa vozila**. Nepoznata lica su počinila 17 KD, od kojih je rasvijetljeno 10 KD. Koeficijent ukupne rasvijetljenosti iznosi 63,2%, a koeficijent rasvijetljenosti po NN iznosi 58,8%.
- Prijavljena su **33 KD Krađa vozila**. Nepoznata lica su počinila 30 KD, od kojih je rasvijetljeno 28 KD. Koeficijent ukupne rasvijetljenosti iznosi 93,9%, a koeficijent rasvijetljenosti po NN iznosi 93,3%.
- Prijavljeno je **13 KD Oduzimanje motornog vozila**, i sva su počinila nepoznata lica. Rasvijetljeno je 12 KD koja su izvršila NN lica u 2023. godini, kao i dva KD iz prethodnih godina. Koeficijent ukupne rasvijetljenosti i rasvijetljenosti po NN iznosi 93,3%.

Pored ovih KD u vezi sa vozilima, izvršeno je i jedno KD Teška krađa vozila u pokušaju, jedno KD Krađa vozila u pokušaju, jedno KD Iznuda, dva KD Prikrivanje, 14 KD Falsifikovanje isprave, dva KD Navođenje na ovjeravanje neistinitog sadržaja, jedno KD Osiguranička prevara i 24 KD Utaja.

U 2023. godini je pronađeno i vlasnicima vraćeno 75 vozila (u 2022=46), od kojih su 53 otuđena na teritoriji Republike Srpske, pet otuđena na teritoriji FBiH i 17 vozila za kojim je potragu raspisao INTERPOL. Najčešća meta ovih krivičnih djela su bila motorna vozila marke „Volkswagen“, „Audi“, „BMW“ i „Mercedes“.

U odnosu na prije pet godina (2019. godinu), od najtežih imovinskih krivičnih djela, u 2023. godini evidentirano je za 41,0% manje KD Teška krađa, 39,1% manje KD Krađa, 42,1% manje KD Razbojništvo i 35,6% manje KD u vezi sa otuđenjem motornih vozila.

1.1.4. Visokotehnološki kriminalitet

Krivična djela iz oblasti visokotehnološkog kriminaliteta postala su trajna i konstantna prijetnja usmjerena ka širokom spektru žrtava, od pojedinaca do velikih organizacija i državnih organa. Najčešće se ova djela izvršavaju sa ciljem ostvarivanja pristupa kompjuteru ili kompjuterskom sistemu sa namjerom izmjene, krađe ili uništenja digitalnih podaka ili radi ostvarivanja protivpravne imovinske koristi. Osim navedenog, posmatrajući sajber kriminalitet u širem smislu, upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija se koristi i za izvršenje drugih krivičnih djela kao što su krivična djela seksualnog zlostavljanja i

iskorištavanja djece, protiv časti i ugleda, sloboda i prava, polnog integriteta, te života i tijela građana.

U poslednjim godinama, bilježi se konstantan godišnji rast otkrivenih krivičnih djela iz oblasti visokotehnološkog kriminaliteta na globalnom nivou, uz postojanje pretpostavke stručne i naučne javnosti da će se takav trend nastaviti i u narednim godinama.

Broj krivičnih djela iz oblasti visokotehnološkog kriminaliteta u Republici Srpskoj je u sve većem porastu, kao i ekonomska šteta nastala izvršenjem ovih krivičnih djela.

Rizici visokotehnološkog kriminala izazivaju štetne posljedice na povjerenje u informacione tehnologije i prava pojedinca. Prihodi koji se ostvare izvršenjem ovih KD sve su značajniji, a posebna opasnost su mogućnost neovlaštenim pristupima kompjuterskim sistemima vladinih institucija i bankarskim sistemima sa ciljem pribavljanja protivpravne imovinske korisiti ili onemogućavanja građana da koriste dostupne servise.

Zbog prirode savremenih informacionih tehnologija načini izvršenja su raznoliki i sve sofisticiraniji. U 2023. godini otkrivena su 202 KD iz oblasti visokotehnološkog kriminaliteta (za 23,9% više) za koja je nadležnim tužilaštvima proslijeđeno 137 izvještaja protiv 133 lica.

Najzastupljenija krivična djela u oblasti visokotehnološkog kriminaliteta su KD Kompjuterske prevare; KD Iskorištavanje djece za pornografiju; KD Upoznavanje djece sa pornografijom; KD Prevara; KD Pranje novca; KD Proganjanje i KD Ugrožavanje sigurnosti.

Tabela 15. Uporedni pregled KD visokotehnološkog kriminaliteta u 2023/2022.

r.b.	KD visokotehnološkog kriminaliteta	2023.	2022.	+ - %
1.	Broj krivičnih djela visokotehnološkog kriminaliteta	202	163	23,9
1.1.	KD protiv bezbjednosti kompjuterskih podataka (Glava XXII KZ RS)	17	13	30,8
1.1.1.	Oštećenje kompjuterskih podataka i programa (čl.407)	-	-	-
1.1.2.	Kompjuterska sabotaža (čl. 408)	-	-	-
1.1.3.	Izrada i unošenje kompjuterskih virusa (čl.409)	3	-	-
1.1.4.	Kompjuterska prevara (čl. 410)	8	8	-
1.1.5.	Neovlašten pristup zaštićenom kompjuteru, kompjuterskoj mreži, telekomunikacionoj mreži i elektronskoj obradi podataka (čl.411)	6	5	20,0
1.1.6.	Sprečavanje i ograničavanje pristupa javnoj kompjuterskoj mreži (čl.412)	-	-	-
1.1.7.	Neovlašteno korištenje kompjutera ili kompjuterske mreže (čl. 413)	-	-	-
1.2.	KD protiv polnog integriteta i seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta (Glava XV KZ RS)	52	18	xxx ²²
1.2.1.	Iskorištavanje djece za pornografiju (čl.175)	23	14	64,3
1.2.2.	Obljuba sa djetetom mlađim od petnaest godina (čl. 176)	-	-	-
1.2.3.	Upoznavanje djece s pornografijom (čl. 177)	14	1	xxx ²³
1.2.4.	Iskorištavanje kompjuterske mreže ili komunikacije drugim tehničkim sredstvima za izvršenje KD seksualnog zlostavljanja ili iskorištavanja djeteta (čl. 178)	12	1	xxx ²⁴
1.2.5.	Polna zloupotreba djeteta starijeg od 15 godina (čl.173)	-	-	-
1.2.6.	Polno uznemiravanje	1	1	-
1.2.7.	Polna ucjena (čl. 166)	2	1	100
1.3.	Ostala KD visokotehnološkog kriminaliteta	133	132	0,8
1.3.1.	Ugrožavanje sigurnosti (čl. 150)	21	42	-50,0
1.3.2.	Neovlašteno prisluškivanje i tonsko snimanje (čl. 155)	-	1	-
1.3.3.	Proganjanje (čl. 144)	6	6	-
1.3.4.	Neovlašteno fotografisanje (čl. 156)	6	6	-

²² Broj ovih KD veći je za 34 u odnosu na 2022. godinu.

²³ Broj ovih KD veći je za 13 u odnosu na 2022. godinu.

²⁴ Broj ovih KD veći je za 11 u odnosu na 2022. godinu.

1.3.5.	Neovlašteno korištenje ličnih podataka (čl. 157)	1	2	-50,0
1.3.6.	Javno podsticanje na terorističke aktivnosti (čl. 302)	-	-	-
1.3.7.	Javno izazivanje i podsticanje nasilja i mržnje (čl. 359)	1	-	-
1.3.8.	Prevara (čl. 230)	23	26	-11,5
1.3.9.	Iznuda (čl. 232)	6	2	xxx ²⁵
1.3.10.	Ucjena (čl. 233)	3	6	-50,0
1.3.11.	Falsifikovanje isprave (čl. 347)	-	1	-
1.3.12.	Krađa energije (čl. 225)	-	1	-
1.3.13.	Pranje novca (čl. 263)	48	27	77,8
1.3.14.	Nedozvoljena proizvodnja i promet oružja ili eksploziv. materija (čl. 361)	4	2	100
1.3.15.	Lažno prijavljivanje krivičnog djela (čl. 334)	1	4	-75,0
1.3.16.	Pronevjera (čl. 316)	-	1	-
1.3.17.	Povreda privatnosti djeteta (čl. 189)	2	1	100
1.3.18.	Povreda tajnosti postupka (čl. 337)	3	-	-
1.3.19.	Nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici (čl. 190)	4	1	xxx ²⁶
1.3.20.	Neovlaštena upotreba tuđeg poslovnog imena i druge posebne oznake robe ili usluga (čl. 260)	1	-	-
1.3.21.	Krivotvorenje novca (čl.205 KZ BiH)	-	1	-
1.3.22.	Krađa (čl. 224)	-	2	-
1.3.23.	Neovlaštena proizvodnja i promet opojnih droga (čl. 207)	1	-	-
1.3.24.	Lažno predstavljanje (čl. 313)	2	-	-
2.	Broj izvještaja tužilaštvu	137	146	-6,2
3.	Broj lica	133	155	-14,2
3.1.	- maloljetnika	3	6	-50,0
3.2.	- povratnika	23	32	-28,1

Ministarstvo je u 2023. godini, učestvovalo u sprovođenju 11 operativnih akcija (od kojih je sedam međunarodnih) u vezi sa VTK, koje su usmjerene na otkrivanje KD dječje pornografije, zaštite autorskih prava, kompjuterskih prevara i izrade i unošenja kompjuterskih virusa, trgovine kulturnim dobrima, prevara, iznuda i pranja novca.

Tokom 2023. godine sprovedeno je sedam međunarodnih kriminalističkih obrada:

- „Plagijat 2022“ - zavedena sa ciljem otkrivanja i dokazivanja KD iz oblasti zaštite autorskih prava, a sprovodi se u saradnji sa EUROPOL-om i nadležnim institucijama u inostranstvu.
- „Karika 2022“ - zavedena sa ciljem otkrivanja i dokazivanja KD seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja djece, a sprovodi se u saradnji sa nadležnim institucijama Republike Srbije, Republike Hrvatske i Republike Crne Gore. Podneseno je 11 izvještaja OJT Bijeljina, protiv 11 lica, zbog izvršena 32 KD (11 KD Iskorištavanje djece za pornografiju, 10 KD Iskorištavanje kompjuterske mreže ili komunikacije drugim tehničkim sredstvima za izvršenje krivičnih djela seksualnog zlostavljanja ili iskorištavanja djeteta, 10 KD Upoznavanje djece sa pornografijom i jedno KD Nedozvoljena proizvodnja i promet oružja ili eksplozivnih materija).
- „Pandora VII“ - zavedena sa ciljem otkrivanja i dokazivanja KD iz oblasti zaštite neovlaštene trgovine kulturnim dobrima putem interneta, a sprovodi se u saradnji sa INTERPOL-om i nadležnim institucijama za sprovođenje zakona u inostranstvu.
- „Tiket“ - zavedena sa ciljem otkrivanja i dokazivanja KD Prevara i KD Pranje novca, kao i drugih krivičnih djela koja su vezana za lažne dojave o namještenim sportskim

²⁵ Broj ovih KD veći je za četiri u odnosu na 2022. godinu.

²⁶ Broj ovih KD veći je za tri u odnosu na 2022. godinu.

mečevima i sprovodi se u saradnji sa INTERPOL-om i nadležnim institucijama za sprovođenje zakona u BiH i inostranstvu.

- „Viza“- zavedena sa ciljem otkrivanja i dokazivanja KD Neovlašteno korištenje ličnih podataka i KD Pranje novca i sprovodi se u saradnji sa nadležnim institucijama za sprovođenje zakona u BiH i inostranstvu. Tokom mjeseca avgusta izvršeno je sedam pretresa na području Banja Luke i tom prilikom su tri lica lišena slobode.
- „Tips“ - zavedena sa ciljem otkrivanja i dokazivanja KD Pprevara, KD Iznuda i KD Pranje novca i sprovodi se u saradnji sa INTERPOL-om, PU Istočno Sarajevo i uz koordinaciju OJT u Istočnom Sarajevu. Podnesen jedan izvještaj OJT Istočno Sarajevo protiv jednog lica, zbog izvršena tri KD i to: KD Prevara, KD Iznuda i KD Pranje novca.
- „Mozaik 2023“ - zavedena sa ciljem otkrivanja i dokazivanja KD Iskorištavanje djece za pornografiju i sprovodi se u saradnji sa EUROPOL-om, Republikom Srbijom, Republikom Slovenijom, Republikom Hrvatskom i Republikom Sjevernom Makedonijom.

Takođe su sprovedene i četiri kriminalističke obrade:

- „Sistem 2023“ - zavedena sa ciljem sprečavanja i suzbijanja KD u vezi sa iskorištavanjem djece za pornografiju, a sprovodi se u saradnji sa policijskim upravama na terenu. Podneseno je šest izvještaja (po dva OJT Banja Luka, OJT Bijeljina i OJT Doboј) protiv osam lica, zbog izvršenih 11 KD (sedam KD Iskorištavanje djece za pornografiju, dva KD Nedozvoljena proizvodnja i promet oružja ili eksplozivnih materija i dva KD Pranje novca).
- „Skripta“ - zavedena sa ciljem otkrivanja i dokazivanja KD Pranje novca i KD Neovlašten pristup zaštićenom kompjuteru, kompjuterskoj mreži, telekomunikacionoj mreži i elektronskoj obradi podataka, a sprovodi se u saradnji sa OJT u Banja Luci.
- „Kupa“ - zavedena sa ciljem otkrivanja i dokazivanja KD Izrada i unošenje kompjuterskih virusa i iznuda, a sprovodi se u saradnji sa OJT u Banja Luci. Podnesena tri izvještaja i dvije dopune izvještaja OJT Banja Luka protiv jednog lica, zbog izvršenih 15 KD (1 KD Nedozvoljena proizvodnja i promet oružja ili eksplozivnih materija, 3 KD Kompjuterska prevara, 3 KD Izrada i unošenje kompjuterskih virusa, 3 KD Neovlašten pristup zaštićenom kompjuteru i kompjuterskoj mreži, 4 KD Iznuda i 1 KD Lažno prijavljivanje krivičnog djela).
- „Vektor“ - zavedena sa ciljem otkrivanja i dokazivanja KD Prevara, KD Iznuda i KD Pranje novca i ista je lokalnog karaktera i sprovodi se u saradnji sa OJT Trebinje i organizacionim jedinicama MUP-a na regiji. Podnesena su tri izvještaja OJT Trebinje, protiv šest lica, zbog izvršena tri KD Pranje novca i dva KD Prevara.

Pored operativnih mjera, permanentno je pružana aktivna stručno – specijalistička podrška policijskim agencijama država iz okruženja, kao i drugim međunarodnim policijskim organizacijama u okviru sprovođenja mjera i radnji na pronalaženju i otkrivanju mreža zaraženih računara.

1.1.5. Ostala krivična djela opšteg kriminaliteta

Evidentirano je 2.395 ostalih krivičnih djela opšteg kriminaliteta, što je više za 5,6% u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 16. Uporedni pregled ostalih KD opšteg kriminaliteta u 2023/2022.

rb	Ostala krivična djela opšteg kriminaliteta	2023.	2022.	+ - %
1.	Izazivanje opšte opasnosti	76	65	16,9
2.	Nedozvoljena proizvodnja i promet oružja	294	238	23,5
3.	Nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici	1.034	861	20,1
4.	Nasilničko ponašanje	38	31	22,6
5.	Falsifikovanje isprave	148 ²⁷	148	-
6.	Navođenje na ovjeravanje neistinitog sadržaja	50	53	-5,7
7.	Sprečavanje službenog lica u vršenju službene radnje	31	29	6,9
8.	Napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti	30	33	-9,1
9.	Ugrožavanje sigurnosti	361	334	8,1
10.	Samovlašće	7	18	-61,1
11.	Lažno prijavljivanje KD	23	37	-37,8
12.	Proganjanje	42	34	23,5
13.	Nezakonit lov	5	19	-73,7
14.	Izbjegavanje davanja izdržavanja	24	45	-46,7
15.	Javno izazivanje i podsticanje nasilja i mržnje	6	6	-
16.	Krijumčarenje lica	15 ²⁸	17	-11,8
17.	Kleveta	4	-	-
18.	Ratni zločini	6	8	-25,0
19.	Ostala KD opšteg kriminaliteta	201	292	-31,2
	UKUPNO ostalih KD opšteg kriminaliteta	2.395	2.268	5,6

Tabela 17. Pregled ostalih KD opšteg kriminaliteta po PU u 2023.

rb	Ostala KD opšteg kriminaliteta po PU	2023.										
		BL	GR	PD	MG	DO	BN	ZV	IS	FO	TB	UOTK
1.	Izazivanje opšte opasnosti	17	3	11	1	6	10	7	12	1	7	1
2.	Nedoz. proizv. i promet oružja	34	12	38	9	39	44	26	53	13	23	3
3.	Nasilje u porodici	267	74	162	46	101	141	102	86	22	33	-
4.	Nasilničko ponašanje	9	1	1	3	17	4	1	1	-	1	-
5.	Falsifikovanje isprave	41	5	6	6	11	7	37	16	10	7	2
6.	Navod. na ovjeru neist.sadržaja	13	9	1	1	5	7	8	-	1	3	2
7.	Spreč. sl. lica u vrš. sl. radnje	13	1	2	1	4	1	1	2	3	3	-
8.	Napad na sl. lice u vrš. sl. duž.	6	3	2	1	4	-	7	7	-	-	-
9.	Ugrožavanje sigurnosti	74	10	43	16	45	54	47	32	19	21	-
10.	Samovlašće	5	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-
11.	Lažno prijavljivanje KD	5	1	3	-	6	3	4	1	-	-	-
12.	Proganjanje	20	3	2	3	6	5	3	-	-	-	-
13.	Nezakonit lov	1	-	-	1	1	-	1	1	-	-	-
14.	Izbjegavanje davanja izdrž.	3	7	2	-	6	5	-	1	-	-	-
15.	Javno izaz. i pod. nasilja i mrž.	-	-	3	-	1	-	2	-	-	-	-
16.	Krijumčarenje lica	1	-	2	-	3	-	1	2	3	-	3
17.	Kleveta	-	-	-	1	-	-	1	2	-	-	-
18.	Ratni zločini	1	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-
19.	Ostala KD opšteg kriminalit.	54	9	27	11	41	23	13	9	4	5	5
	Ukupno KD	564	138	306	100	296	304	261	225	77	108	16

²⁷ Od toga 19 KD u vezi sa falsifikovanjem diploma, 45 KD u vezi sa falsifikovanjem uvjerenja i 11 KD u vezi sa falsifikovanjem registarskih tablica.

²⁸ Od ukupnog broja KD, dva KD su Organizovanje grupe ili udruženja za izvršenje KD Krijumčarenja migranata.

Povećan je broj evidentiranih KD **Izazivanje opšte opasnosti** za 16,9% u odnosu na prethodnu godinu. Od počinjenih 76 KD, nepoznata lica su izvršila 41 KD. Ostalo je nerasvijetljeno 10 KD, tako da koeficijent ukupne rasvijetljenosti iznosi 87%. Kao način izvršenja najčešće je korišteno vatreno oružje (27 slučajeva), eksplozivna naprava (11 slučajeva), požar (13 slučajeva) i ostalo (25 slučajeva). Prilikom izvršenja ovih KD, četiri lica su smrtno stradala (PU Banja Luka, PU Gradiška, PU Mrkonjić Grad i PU Doboj²⁹), dok je pet lica zadobilo teške tjelesne povrede. U odnosu na prethodnu godinu pričinjena materijalna šteta je veća za 53.429 KM³⁰.

Povećan je broj KD **Nedozvoljena proizvodnja i promet oružja ili minsko - eksplozivnih sredstava** za 23,5%. Nepoznata lica su izvršila 77 KD, od kojih je jedno ostalo nerasvijetljeno. Nadležnim tužilaštvima je podneseno 169 izvještaja protiv 185 lica. Oduzeto je 247 komada dugih cijevi, 79 kom kratkih cijevi, 274 kom minsko – eksplozivnih sredstava, 36.562 kom municije različitog kalibra i 425 kom ostalog naoružanja.

U 2023. godini otvorena je operativna akcija „Kalibar“ koja se sprovodi na cijeloj teritoriji Republike Srpske, sa ciljem pronalaska predmeta, tragova i dokaza koji potiču iz izvršenja KD Nedozvoljena proizvodnja i promet oružja ili eksplozivnih materija. U akciji je izvršeno 139 pretresa. Tom prilikom je pronađena i privremeno oduzeta veća količina naoružanja i municije. Podneseno je 139 Izvještaja o počinjenim KD Nedozvoljena proizvodnja i promet oružja ili eksplozivnih materija protiv 150 lica.

1.1.6. Počinjena krivična djela na štetu članova porodice

1.1.6.1. Slučajevi nasilja u porodici

U 2023. godini prijavljena su 1.192 slučaja nasilja u porodici (više za 15,3%): 1.034 krivična djela (više za 20,1%) i za 158 slučajeva su podneseni izvještaji OJT u skladu sa ZoZoNUP (manje za 8,7%). Nasilje u porodici je počinilo 1.251 lice nad 1.519 žrtava.

Tabela 18. Pregled slučajeva nasilja u porodici 2023/2022.

Rb	Nasilje u porodici	2023.	2022.	+ - %
1.	Broj slučajeva nasilja	1.192	1.034	15,3
1.1.	Broj krivičnih djela	1.034	861	20,1
1.2.	Ukupno podneseno izvještaja OJT u skladu sa ZoZoNUP	158	173	8,7
2.	Broj izvršilaca nasilja	1.251	1.069	17,0
3.	Broj žrtava nasilja	1.519	1.256	20,9

Prema učiniocima nasilja u porodici podnesena su 1.022 izvještaja nadležnim tužilaštvima zbog počinjenog KD Nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici i 158 izvještaja o izvršenom nasilju u porodici. Takođe, predložene su 144 hitne mjere zaštite od kojih je

²⁹ Opisano kod Smrtno stradalih lica na strani 61.

³⁰ U toku 2023. godine pričinjena materijalna šteta je iznosila 188.163 KM, a u 2022. godini 134.734 KM.

sprovedena 141 mjera³¹ i predloženo je 67 zaštitnih mjera od kojih je sprovedena 41 mjera³².

Prilikom nasilja u porodici u 87 slučajeva je učinilac nasilja posjedovao oružje, od čega je u tri slučaja isto i upotrijebio.

Učinioci nasilja u porodici su u 91,0% slučajeva bili muškog pola. Prema starosti, najbrojniji učinioci su lica starosti od 41 do 50 godina (29,3%). Evidentirana su i dva maloljetnika koja su izvršila nasilje u porodici.

Od ukupnog broja žrtava nasilja u porodici (1.519), evidentirana su i djeca: do 14 godina (156) i od 15 do 18 godina (82).

Prema vrsti nasilja u porodici, učinioci su nad žrtvama najčešće vršili fizičko nasilje (751), psihičko (629), ugrožavali spokojstvo (129), ekonomsko nasilje (7) i druge oblike nasilja (88).

Nadležnim tužilaštvima je sprovedeno 40 lica, dok je sudovima sprovedeno 46 lica.

Najčešći odnos izvršioca i žrtve nasilja u porodici je: suprug-supruga (510), vanbračni partner-partnerka (129), otac-sin (134), sin-otac (115), te otac-kćer (111), bivši partner-bivša partnerka (112), sin-majka (108) i drugo. Kao posljedica nasilja u porodici devet lica je zadobilo teške tjelesne povrede, 587 lica je zadobilo lake tjelesne povrede, dok su ostale žrtve pretrpjele strah i uznemirenost.

Vodeći računa o problematici u vezi sa nasiljem u porodici Ministarstvo je formiralo Tim za borbu protiv nasilja u porodici. Tokom 2023. godine održani su sastanci Tima, na kojima se razgovaralo o uzrocima povećanja broja slučajeva nasilja, te narednim koracima u pogledu poboljšanja sopstvenog djelovanja. Pored toga raspravljalo se o Nacrtu zakona o zaštiti od nasilja u porodici i nasilja prema ženama u Republici Srpskoj³³. Odlučeno je da se Nacrt zakona dodatno unaprijedi, kako bi se osigurao što kvalitetniji institucionalni odgovor na nasilje u porodici i povećao nivo zaštite žrtava.

U toku 2023. godine, realizovano je pet specijalističkih obuka za rad na predmetima nasilja u porodici, nakon koje su policijski službenici dobili sertifikate za rad po prijavama nasilja u porodici. Vodio se računa da u svakoj policijskoj stanici bude dovoljan broj obučenih policijskih službenika koji će vršiti procjenu rizika kod učinilaca nasilja u porodici.

U cilju jačanja kapaciteta i zakonodavnog okvira u oblasti rodne ravnopravnosti Ministarstvo kontinuirano sarađuje sa Gender centrom Vlade Republike Srpske. Saradnja se ogleda u zajedničkom postupanju po pitanjima sprovođenja Istanbulske konvencije,

³¹ Predložene su hitne mjere zaštite: udaljenje učinioca nasilja iz stana, kuće ili drugog stambenog prostora (27), zabrana približavanja i kontaktiranja učiniocu nasilja nad žrtvom (88) i udaljenje učinioca nasilja iz stana, kuće ili drugog stambenog prostora i zabrana približavanja i kontaktiranja (29). Od predloženih hitnih mjera zaštite sprovedene su: udaljenje učinioca nasilja iz stana, kuće ili drugog stambenog prostora (27), zabrana približavanja i kontaktiranja učiniocu nasilja nad žrtvom (86) i i udaljenje učinioca nasilja iz stana, kuće ili drugog stambenog prostora i zabrana približavanja i kontaktiranja (28).

³² Predložene su zaštitne mjere: udaljenje iz stana, kuće ili drugog stambenog prostora (9), zabrana približavanja žrtvi (27), zabrana uznemiravanja ili uhođenje žrtve (9), obavezan psihosocijalni termin (6) i obavezno liječenje od zavisnosti (16). Od predloženih zaštitnih mjera sprovedene su: udaljenje iz stana, kuće ili drugog stambenog prostora (8), zabrana približavanja žrtvi (21), zabrana uznemiravanja ili uhođenje žrtve (3) obavezan psihosocijalni termin (2) i obavezno liječenje od zavisnosti (7).

³³Na inicijativu Ministarstva porodice, omladine i sporta, kao predlagača Zakona, formirana je Radna grupa sastavljena od predstavnika relevantnih ministarstava.

konvencija UN i Savjeta Evrope, implementaciji projekata i saradnje sa drugim tijelima u BiH, koja se bave problematikom rodne ravnopravnosti i rodno zasnovanog nasilja. U izvještajnom periodu Ministarstvo je dostavilo Gender centru Prijedlog mjera i aktivnosti za Akcioni plan za sprovođenje preporuka iz Izvještaja „GREVIO“³⁴ komiteta za BiH u Republici Srpskoj, za period 2024-2025. godine.

Savjet Evrope sprovodi projekat Borba protiv seksualnog i digitalnog nasilja u BiH, isti predstavlja direktnu posljedicu GREVIO izvještaja za BiH za 2022. godinu i bazira se na njegovim određenim preporukama. Iako je u GREVIO izvještaju za BiH za 2022. godinu Republika Srpska pohvaljena za napredak kad je u pitanju borba protiv nasilja u porodici i prema ženama, izvještaj ističe da definicija „silovanja“ nije usklađena sa Istanbulskom konvencijom, te da ista ne sadrži „pristanak“ osobe na seksualni odnos. Preporuka kojom se od vlasti u BiH traži da se definicija uskladi je nešto na čemu će se insistirati tokom trajanja projekta.

1.1.6.2. Krivična djela izvršena unutar porodice

Uz već pomenuta KD Nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici, u 2023. godini izvršena su i najteža krivična djela unutar porodice.

Tokom 2023. godine u Republici Srpskoj je evidentirano ukupno 14 ubistava (sedam KD Teško ubistvo, pet KD Ubistvo i dva ubistva u kojima je počinilac izvršio samoubistvo). Od ukupnog broja ubistava u 2023. godini na štetu članova porodice ili porodične zajednice (bliskih osoba) *počinjeno je šest ubistava* (jedno KD Teško ubistvo, tri KD Ubistvo i dva ubistva nakon kojih je izvršilac počinio samoubistvo), što predstavlja 42,9% od ukupnog broja izvršenih ubistava u Republici Srpskoj.

Kao žrtve ubistava unutar porodice smrtno je stradalo sedam lica. Izvršeno je:

- Jedno KD Teško ubistvo, gdje je vanbračni suprug ubio vanbračnu suprugu;
- Tri KD Ubistvo u kojima je suprug ubio suprugu, sin – majku i unuk – baku;
- Dva ubistva u kojima su počinio nakon izvršenog ubistva počinili samoubistvo: u jednom slučaju je sin ubio majku, a u drugom jedno lice je ubilo majku i sestru.

Pored toga, evidentirano je ukupno 18 ubistava u pokušaju (dva KD Teško ubistvo u pokušaju i 16 KD Ubistvo u pokušaju) od čega su *u porodici izvršena dva KD Ubistvo u pokušaju*. Odnos izvršioca i žrtve je: suprug – supruga i otac – sin. Žrtve su zadobile teške tjelesne povrede.

Unutar porodice ili porodične zajednice evidentirana su i *KD protiv polnog integriteta* (tri KD od ukupno 34 KD) i *KD seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta* (pet KD od ukupno 73 KD). Prijavljeno je:

- jedno KD Silovanje koje je izvršio bivši partner nad bivšom partnerkom;
- jedno KD Silovanje u pokušaju nad bratovom nevjenčanom suprugom;
- tri KD Obljuba sa djetetom mlađim od 15 godina, sa evidentirane četiri žrtve, gdje je

³⁴ Grupa eksperata za akciju protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (GREVIO) je nezavisno tijelo za praćenje ljudski prava sa mandatom da prati implementaciju Konvencije Savjeta Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici, od strane članica Konvencije.

- odnos izvršioca i žrtve bio: otac – kćerka, brat – sestra, brat – brat i djed – unuka;
- dva KD Iskorištavanje djece za pornografiju (u jednom slučaju odnos izvršioca i žrtve bio je majka – kćerke i u jednom stric – sinovka) i
 - jedno KD Polno uznemiravanje u kojima je odnos izvršioca i žrtve bio stric – sinovka.

Od ukupnog broja evidentiranih KD Proganjanje (42 KD), unutar porodice ili porodične zajednice je izvršeno 16 KD ili 38% od ukupnog broja KD Proganjanje. Izvršioci su uglavnom bili sadašnji ili bivši bračni partneri, vanbračni ili intimni partneri.

Nad djecom su izvršena i 24 KD Izbjegavanje davanja izdržavanja (32 žrtve su djeca), kao tri KD Zapuštanje i zlostavljanje djeteta od strane roditelja (sedam žrtava su djeca).

1.1.7. Kriminalitet maloljetnika i nasilje među maloljetnicima

Vršnjačko nasilje i maloljetničko prestupništvo, kao oblik društveno neprihvatljivog ponašanja, aktuelna je društveno negativna pojava koja nameće potrebu za većim angažovanjem zajednice u rješavanju problema koji zahtijevaju multidisciplinarni pristup. Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske u potpunosti podržava aktivnosti u pravcu prevencije svih oblika društveno neprihvatljivog i asocijalnog ponašanja djece i mladih (nasilje među djecom i mladima, mladi u sukobu sa zakonom, bolesti zavisnosti, prosjačenje, skitnja i drugo).

Praćenjem statističkih podataka u vezi sa vršnjačkim nasiljem primjetan je trend rasta ovih slučajeva u zadnjih pet godina. Nakon tragičnog događaja koji se desio u maju 2023. godine, u Osnovnoj školi „Vladislav Ribnikar“ u Beogradu, nametnula se potreba za efikasnijim preventivnim djelovanjem i blagovremenim odgovorom na eventualne bezbjednosne rizike.

Vlada Republike Srpske je na vanrednoj sjednici održanoj 04.05.2023. godine, nakon razmatranja, usvojila Informaciju o preduzetim aktivnostima Ministarstva prosvjete i kulture i Ministarstva unutrašnjih poslova na prevenciji vršnjačkog nasilja. Zaključkom je konstatovano da su ministarstva u proteklom periodu realizovala značajne aktivnosti na prevenciji svih oblika neprihvatljivog i asocijalnog ponašanja djece i mladih, te da je stav Vlade Republike Srpske da sve relevantne institucije moraju dati poseban doprinos na unapređenju prevencije ovih negativnih pojava. Vlada Republike Srpske je zadužila Ministarstvo unutrašnjih poslova da preduzme dodatne mjere bezbjednosti u školama, te kroz Projekat „Školski policajac“ obezbijedi potrebno prisustvo policijskih službenika u školama i neposrednoj blizini škola. Takođe, je zaključeno da seposebna pažnja mora posvetiti primjeni Zakona o oružju u dijelu kako bi se djeci onemogućio pristup oružju.

U Republici Srpskoj postoje različiti programi i protokoli koji se odnose na zaštitu djece i mladih:

- Protokol o postupanju u slučaju nasilja, zlostavljanja ili zanemarivanja djece;
- Protokol o postupanju u slučajevima vršnjačkog nasilja među djecom i mladima u vaspitno-obrazovnom sistemu Republike Srpske;
- Opšti protokol o postupanju u slučajevima nasilja u porodici u Republici Srpskoj; kao i

- Program Republičkog pedagoškog zavoda Republike Srpske „Briga o djeci – zajednička odgovornost i obaveza“ u okviru kojeg su formirani školski multisektorski timovi u čijem sastavu su stručne službe škola i profesionalci iz drugih institucija u zajednici (Doma zdravlja, Centra za socijalni rad, policijske stanice i lokalne samouprave i drugih).

Ministarstvo u različitom obimu već učestvuje u realizaciji aktivnosti iz pomenutih programa i protokola, i aktivno učestvuje u izradi i praćenju implementacije strateških i sprovedbenih dokumenata iz ove oblasti. Međutim, prepoznata je potreba izrade Plana mjera i aktivnosti za prevenciju vršnjačkog nasilja i maloljetničke delinkvencije (2023-2027). Mjere aktivnosti Plana su: Jačanje kapaciteta Ministarstva i operativno-stručne mjere; Kampanje i edukacije; Analiza zakonodavnog okvira i prijedlog izmjena propisa; i Unapređenje multisektorskog pristupa i saradnje.

Plan sadrži 27 mjera/aktivnosti definisanih u pravcu sprečavanja i suzbijanja vršnjačkog nasilja i maloljetničke delinkvencije, kao i drugih oblika asocijalnog ponašanja djece i mladih, a sa ciljem očuvanja bezbjednosti u školama Republike Srpske i sprečavanja eventualnih incidenta koji bi mogli uticati na ugrožavanje bezbjednosti djece u školama. Planom su definisani i koordinatori/nosioci aktivnosti, indikatori uspješnosti na nivou očekivanog rezultata mjere/aktivnosti, kao i vrijeme realizacije/rokovi.

1.1.7.1. Vršnjačko nasilje

U 2023. godini evidentiran je 61 slučaj vršnjačkog nasilja (više za 27,1%) za koja su policijski službenici nadležnim tužilaštvima podnijeli 32 izvještaja o počinjenim krivičnim djelima, 14 izvještaja o preduzetim mjerama i radnjama, u 10 slučajeva je pokrenut prekršajni postupak i u pet slučajeva postupak je završen u okviru organa škole.

Vršnjačko nasilje su počinila 92 maloljetnika (više za 24,3%), od kojih su 83 muškog i devet ženskog pola. Među maloljetnim počiniojcima, 34 su učenici osnovne i 58 srednje škole.

Nasilje je izvršeno nad 75 vršnjaka (više za 25%), od kojih je 58 muškog i 17 ženskog pola. Među maloljetnim žrtvama, 37 su učenici osnovne i 38 srednje škole. Prilikom vršnjačkog nasilja, pet maloljetnika je zadobilo teže a 47 lakše povrede, pored toga, 13 maloljetnika je pretrpjelo psihičku bol. Pored toga, jedan maloljetnik je seksualno uznemiravan.

U 2023. godini kao posljedica fizičkog nasilja, izvršena su 34 KD (više za 25,9%), koja su izvršila 48 maloljetnika nad 40 svojih vršnjaka. Izvršeno je pet KD Teška tjelesna povreda, 17 KD Tjelesna povreda, dva KD Nasilničko ponašanje, jedno KD Polno nasilje i devet ostalih KD.

Povećanje prijavljenih slučajeva vršnjačkog nasilja u zadnjih pet godina je rezultat rada policije kroz realizovane preventivne kampanje koje su usmjerene na prevenciju društveno neprihvatljivog i nezakonitog ponašanja i promociju pozitivnih stilova života mladih, koje Ministarstvo sprovodi u saradnji sa drugim subjektima u čijoj je nadležnosti zaštita djece i mladih, kao i samostalno. Teme su bile u zavisnosti od uzrasta: vršnjačko nasilje, elektronsko vršnjačko nasilje, prevencija negativnosti na društvenim mrežama, alkoholizam, bezbjednost u saobraćaju, sprečavanje i posljedice korištenja opojnih droga i druge negativnosti. Pored

kampanja, realizovani su i česti medijski istupi policijskih službenika, zatim rad policije u školskim timovima formiranim po projektu Republičkog pedagoškog zavoda, te predavanja za učenike, nastavnike i roditelje o opasnostima od sajber kriminaliteta i oblicima ugrožavanja bezbjednosti djece u digitalnom okruženju.

Kroz projekat Rad policije u zajednici realizovana je preventivna kampanja „Stop vršnjačkom nasilju“, u 236 škola, u kojima je održano 269 edukativnih predavanja na kojima je prisustvovalo 13.130 učenika, 844 prosvjetna radnika i 425 roditelja. Ova kampanja je ispraćena kroz medije sa 69 objava.

Pored toga, realizovane su obuke „Školski policajac“ za policijske službenike svih policijskih uprava na teme: koncept rada školskog policajca, policija i djeca, komunikacija policije sa djecom i maloljetnicima, vršnjačko nasilje, prevencija zloupotrebe alkoholnih pića, duvanskih proizvoda i opojnih droga i društvene mreže, mladi i bezbjednosni incidenti. Predstavnici iz sektora obrazovanja Ministarstva prosvjete i kulture RS i Republičkog pedagoškog zavoda su policijskim službenicima prezentovali organizaciju i rad škola, kao i multisektorsku saradnju o zaštiti djece iz svoje nadležnosti.

1.1.7.2. Maloljetnička delinkvencija

Evidentirano je 211 maloljetnih delinkvenata³⁵ koji su izvršili ukupno 177 krivičnih djela: 86 imovinskih KD, 47 KD protiv života i tijela, jedno protiv polnog integriteta, 26 ostalih KD opšteg kriminaliteta, 11 KD u oblasti zloupotreba opojnih droga, pet KD u vezi sa saobraćajem, jedno ostalo KD. Broj maloljetnih delinkvenata je veći za 31,1%.

Tabela 19. Pregled starosne i polne strukture maloljetnih delinkvenata po PU u 2023.

PU	BL	GR	PD	MG	DO	BN	ZV	IS	FO	TB	Ukupno
Br. maloljetnika	58	5	20	1	44	39	14	13	12	5	211
Starosna struktura											
16-18	28	3	14	1	25	29	11	10	9	2	132
14-16	27	2	6	-	15	10	3	3	3	2	71
do 14 ³⁶	3	-	-	-	4	-	-	-	-	1	8
Polna struktura											
muški	52	5	20	1	38	38	14	13	12	5	198
ženski	6	-	-	-	6	1	-	-	-	-	13

Prema polnoj strukturi, 93,8% maloljetnih delinkvenata su muškog pola i 6,2% ženskog pola. Prema starosnoj strukturi: osam izvršilaca je starosti do 14 godina, 71 izvršilac je starosti od 14 do 16 godina i 132 izvršioca su starosti od 16 do 18 godina.

Evidentirano je i 17 maloljetnika kao povratnika u vršenju KD.

³⁵Na ovu kategoriju izvršilaca krivičnih djela primjenjivane su odredbe Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnim licima u krivičnom postupku.

³⁶Do 14 godina znači da dijete nije napunilo 14. godina.

Kroz *Projekat Program socijalizacije s pravom i prevencije maloljetničkog kriminala u Republici Srpskoj* organizovane su obuke za učenike u odabranim školama u oblasti jačanja vladavine prava, obrazovanja o rizicima i posljedicama nezakonitog ponašanja, te koristima od dobrog ponašanja u zajednici. Predavači su bili timovi voditelja u Republici Srpskoj za realizaciju modula socijalizacija s pravom³⁷. Broj timova voditelja odgovara broju škola koje učestvuju u projektu.

1.2. Zloupotrebe opojnih droga

Kriminalitet iz oblasti zloupotrebe opojnih droga spada u najteže oblike krivičnih djela zbog same karakteristike krivičnih djela i velikog stepena organizovanosti, koji je često međunarodnog karaktera.

U 2023. godini otkriven je 2.681 slučaj (403 KD i 2.278 prekršaja) zloupotreba opojnih droga, što je za 33,7% više u odnosu na 2022. godinu.

Otkrivena su 403 KD u vezi sa zloupotrebama opojnih droga (više za 26,3%), od kojih: 277 KD Neovlašćena proizvodnja i promet opojnih droga (KZ RS), 105 KD Omogućavanje uživanja opojnih droga (KZ RS), 12 KD Neovlašćeni promet opojnih droga (KZ BiH) i devet KD Organizovani kriminal (KZ BiH). Policijski službenici su na licu mjesta izvršenja krivičnih djela u vezi sa zloupotrebama opojnih droga zatekli i lišili slobode 33 lica.

Zbog osnova sumnje da su izvršili 403 krivična djela u vezi sa zloupotrebama opojnih droga, nadležnim tužilaštvima su podnesena 323 izvještaja protiv 474 lica.

Tabela 20. Uporedni pregled zloupotreba opojnih droga u 2023/2022.

rb	Zloupotreba opojnih droga	2023	2022	+ - %
1.	Broj krivičnih djela	403	319	26,3
1.1	Neovlašćena proizvodnja i promet opojnih droga (čl. 207 KZ RS)	277	223	24,2
1.2	Omogućavanje uživanja opojnih droga (čl. 208 KZ RS)	105	78	34,6
1.3	Neovlašćen promet opojnim drogama (čl. 195 KZ BiH)	12	10	20,0
1.4	Organizovani kriminal (čl. 250 KZ BiH)	9	8	12,5
2.	Broj izvještaja za KD	323	268	20,5
3.	Broj prijavljenih lica za KD	474	480	-1,3
	- maloljetnici	11	3	266,7
	- povratnici	144	149	-3,4
4.	Broj ukupnih prekršaja u vezi sa drogama	2.278	1.686	35,1
5.	Prijavljena lica za prekršaje	2.256	1.675	34,7
6.	Broj evidentiranih slučajeva zloupotreba droga (KD i prekršaji)	2.681	2.005	33,7
7.	Broj prijavljenih lica (KD i prekršaji)	2.730	2.155	26,7
8.	Lišeno slobode lica	756	548	38,0

³⁷ Tim čini jedan policijski službenik i jedan prosvjetni radnik.

Tabela 21. Pregled evidentiranih slučajeva zloupotreba opojnih droga po PU u 2023.

r.b.	Zloupotreba opojnih droga po PU	2023.										
		BL	GR	PD	MG	DO	BN	ZV	IS	FO	TB	UOTK
1.	Broj krivičnih djela	74	23	51	13	82	56	38	22	7	16	21
1.1.	čl. 207 KZ RS	57	13	36	6	58	43	25	17	7	14	1
1.2.	čl. 208 KZ RS	17	10	14	7	24	13	13	5	-	2	-
1.3.	čl. 195 KZ BiH	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	11
1.4.	čl. 250 KZ BiH	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9
2.	Broj izvještaja za KD	62	16	48	10	58	48	29	20	6	15	11
3.	Broj prijavljenih lica za KD	76	25	57	11	66	52	33	54	5	16	79
	- maloljetnici	2	-	2	-	-	6	-	-	-	1	-
	- povratnici	15	11	27	3	24	6	15	5	2	11	25
4.	Broj prekršaja	390	24	158	16	525	171	250	533	92	119	-
5.	Prijavljena lica za prekršaje	380	25	158	16	510	169	251	538	91	118	-
6.	Ukupno slučajeva zloupotreba droga	464	47	209	29	607	227	288	555	99	135	21
7.	Ukupan broj prijavljenih lica	456	50	215	27	576	221	284	592	96	134	79
8.	Lišeno slobode lica	377	28	77	15	57	46	40	65	6	36	9

U oblasti sprečavanja zloupotreba opojnih droga, Ministarstvo je kroz 54 sprovedene operativne akcije, od kojih je 12 međunarodnog karaktera („See Jad 2023“ „Kod“, „Market“ „Tokyo“, „Transporter“, „Lovćen“, „Piran“, „Zagi“, „Inhalika“, „Alfa“, „Alfa 3“ i „Trag“), otkrilo i razbilo više organizovanih kriminalnih grupa. Od ostalih realizovanih operativnih akcija po sveobuhvatnosti i rezultatima izdvajaju se: „Plantaža“, „Modus“, „Omerta“, „Polo“, „Kofer 2023“, „Specijal“, „Venera“, „Bul“, „Povratnik“, „Potok“, „Klašnik“, „Pikaso“, „Eskadron“, „Foks“, „Armagedon“, „Wolf“, „Galerija“, „Bambi“, „Zelenkovac 2023“, „Pijeskovi“, „Motocikl“, „Tifani“, „Store“, „Lord“, „Hors“, „Store 2“, „Vihor“, „Met“, „Dop“, „Oganj 2“, „Ulica 2023“, „Rent a Car“, „Rača“, „Apolon“, „Leptir“, „Flaj“, „Gambit“, „Neon 2“, „Kačket“, „Roma“, „Lampa“ i „Storidž 5“.

U 2023. godini, najveće količine oduzetih opojnih droga odnose se na opojnu drogu marihuanu (oko 455 kg), a zaplijenjeno je i oko 6 kg kokina.

Otkriveno je pet laboratorija za proizvodnju droge, od kojih dvije na području PU Banja Luka, i po jedna na područjima PU Gradiška, PU Prijedor i PU Bijeljina.

Tabela 22. Uporedni pregled zaplijenjenih opojnih droga u 2023/2022.

Zaplijenjena droga	Mjerne jedinice	2023.	2022.
Heroin	g	102,88	606,75
Kokain	g	6.044,47	74.755,95
Kanabis -marihuana	g	455.432,110	202.572,081
	kom	20	5
Kanabis smola - hašiš	g	594,08	1.285,54
Kanabis ulje	ml	53	-
Kanabis mast	g	-	190,6
Amfetamin („sped“)	g	7.667,33	12.956,26
	kom	2	3
	ml	-	5

Kanabis - stabljike	kom	782	788
Kanabis – sjemenke	g	333,86	8,7
	kom	6.001	12.134
MDMA („ekstazi“)	g	24,53	14,9
	kom	833,5	830
	ml	24	-
Medicinske droge	g	-	2.148,74
	kom	1.105,5	1.175
	ml	9	10
LSD	g	1	-
	kom	26	5
Nepoznata materija	g	1.280,56	1.030,83
	kom	153	4

Broj otkrivenih slučajeva zloupotrebe opojnih droga (krivična djela i prekršaji) u zadnjih pet godina je u stalnom porastu. Tako je u 2023. godini otkriveno za 102,6% više slučajeva zloupotreba opojnih droga u odnosu na 2019. godinu, što pokazuje sve veću i stalnu angažovanost i efikasnost policijskih službenika u ovoj oblasti.

Ministarstvo svoje aktivnosti usmjerava na identifikovanje glavnih dilera i izvršilaca KD Neovlaštena proizvodnja i promet opojnih droga i prema ovim licima se preduzimaju operativno - taktičke mjere i radnje, tako da je bezbjednosno nadziranje situacije od strane policijskih službenika na zadovoljavajućem nivou.

1.3. Privredni kriminalitet i korupcija

Zajednička karakteristika krivičnih djela privrednog kriminaliteta je njihova prikrivenost, odnosno otežano otkrivanje krivičnog djela i izvršilaca, te velika materijalna šteta koju čine.

U oblasti suzbijanja privrednog kriminaliteta otkrivena su 534 KD privrednog kriminaliteta, što je za 12,2% više u odnosu na 2022. godinu (476). Tužilaštvima je podneseno 335 izvještaja o počinjenim krivičnim djelima (za 16,7% više) i prijavljena su 454 lica (za 11,3% više). Pričinjena materijalna šteta je manja za oko 13,8 miliona KM, dok je stečena protivpravna imovinska korist manja za oko 6,1 milion KM u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 23. Uporedni pregled privrednog kriminaliteta u 2023/2022.

rb	Privredni kriminalitet	2023.	2022.	+ - %
1.	Ukupan broj KD privrednog kriminaliteta	534	476	12,2
1.1.	Broj izvještaja	335	287	16,7
1.1.1	Broj prijavljenih lica	454	408	11,3
1.2.	Broj izvještaja o preduzetim mjerama i radnjama	212	174	21,8
1.3.	Pričinjena materijalna šteta u KM	14.670.241	28.490.867	-48,5
1.4.	Stečena protivpravna imovinska korist u KM	27.886.167	34.015.535	-18,0

Tabela 24. Uporedni pregled privrednog kriminaliteta u 2023/2022.

rb	Privredni kriminalitet	2023.	2022.	+ - %
1.	Zloupotreba službenog položaja ili ovlaštenja	78	79	-1,3
2.	Pronevjera	49	45	8,9
3.	Primanje mita	10	7	42,9
4.	Davanje mita	8	1	xxx ³⁸
5.	Nesavjestan rad u službi	15	14	7,1
6.	Nezakonito postupanje u privrednom poslovanju	32	18	77,8
7.	Zloupotreba položaja odgovornog lica	27	27	-
8.	Povreda obaveze vođenja trg. i posl. knjiga i dr.	12	17	-29,4
9.	Pranje novca	68	42	61,9
10.	Utaja poreza i doprinosa	21	14	50,0
11.	Nedozvoljena trgovina	10	19	-47,4
12.	Obmana pri dobijanju kredita ili dr. pogodnosti	31	14	xxx ³⁹
13.	KD protiv prava po osnovu rada	9	16	-43,8
14.	Falsifikovanje ili uništavanje službene isprave	26	20	30,0
15.	Krivotvorenje novca	11	15	-26,7
16.	Zloupotreba u postupku javne nabavke	6	2	xxx ⁴⁰
17.	Oštećenje povjerilaca	13	9	44,4
18.	Prevara u privrednom poslovanju	13	14	-7,1
19.	Skidanje ili povreda službenog pečata ili znaka	18	40	-55,0
20.	Nedozvoljen promet akciznih proizvoda	12	6	100
21.	Trgovina uticajem	2	4	-50,0
22.	Neizvršenje sudske odluke	18	6	xxx ⁴¹
23.	Neovlašteno bavljenje određenim zanimanjem	9	8	12,5
24.	Nedozvoljeno skladištenje robe	7	2	xxx ⁴²
25.	Prevara u osiguranju	4	11	-63,6
26.	Ostala KD privrednog kriminaliteta	25	26	-3,8
Ukupan broj KD privrednog kriminaliteta		534	476	12,2

Tabela 25. Pregled KD privrednog kriminaliteta po PU u 2023.

Rb	KD privrednog kriminaliteta po PU	2023.										
		BL	GR	PD	MG	DO	BN	ZV	IS	FO	TB	MUP sj
	Broj KD privrednog kriminaliteta	130	10	61	11	59	73	56	38	52	14	30
	Broj izvještaja tužilaštvu	71	10	37	11	32	43	38	29	49	8	7
	Broj prijavljenih lica	97	11	46	11	36	81	47	31	56	12	26

Tabela 26. Pregled pričinjene materijalne štete i stečene protivpravne imovinske koristi izvršenjem privrednih KD na područjima PU u 2023.

Materijalna šteta i protivpravna imovinska korist										
BL	GR	PD	MG	DO	BN	ZV	IS	FO	TB	MUP sj
Pričinjena materijalna šteta u KM										
3.899.686	67.683	2.414.199	127.826	1.862.239	4.835.732	430.787	277.075	71.422	683.592	-
Stečena protivpravna imovinska korist u KM										
8.501.217	49.752	2.414.199	124.026	3.273.506	6.788.792	327.356	2.055.105	3.334.645	520.870	496.699

³⁸ Broj ovih KD veći je za sedam u odnosu na 2022. godinu.³⁹ Broj ovih KD veći je za 17 u odnosu na 2022. godinu.⁴⁰ Broj ovih KD veći je za četiri u odnosu na 2022. godinu.⁴¹ Broj ovih KD veći je za 12 u odnosu na 2022. godinu.⁴² Broj ovih KD veći je za pet u odnosu na 2022. godinu.

U toku 2023. godine, Ministarstvo je sprovodilo aktivnosti s ciljem otkrivanja i **sprečavanja proizvodnje i prometa cigareta i duvana**, pri čemu je nadležnim tužilaštvima proslijeđeno 10 izveštaja protiv 12 lica, zbog izvršenih 15 KD: devet KD Nedozvoljen promet akciznih proizvoda, pet KD Nedozvoljeno skladištenje robe i jedno KD Nedozvoljena trgovina. Prilikom realizovanih aktivnosti zaplijenjeno je: 7.647 kutija cigareta, 20.000 komada cigareta u rinfuzi, 3.112,585 kg prerađenog duvana i 2.257 kg sirovog duvana. Procijenjena vrijednost zaplijenjenih duvanskih proizvoda iznosi oko 595.782 KM.

Postupano je u većem broju značajnijih predmeta i istraga od kojih izdvajamo:

- **Predmet „Špic petrol“ d.o.o. Pale** - podnesen jedan izveštaj protiv direktorice navedenog preduzeća, zbog osnova sumnje da je izvršio KD Zloupotreba u postupku javne nabavke i KD Falsifikovanje službene isprave, a u vezi sa sačinjavanjem lažnih poreskih uvjerenja i zaključenja ugovora sa više šumskih gazdinstava o izvođenju radova u šumarstvu, pri čemu je pribavljena protivpravna imovinska korist iznosila **1.802.816,18 KM**;
- **Predmet „Plamen“ a.d. Banja Luka** - podnesen jedan izveštaj protiv četiri lica, zbog osnova sumnje da su izvršila KD Oštećenje povjerilaca i KD Nezakonito postupanje u privrednom poslovanju, a u vezi malverzacije i zloupotrebe prilikom prodaje nepokretnosti, pri čemu je privrednom društvu „DGR“ d.o.o. Banja Luka pričinjena materijalna šteta u iznosu od **681.677,00 KM**;
- **Predmet „Most“ d.o.o. Bijeljina** - podnesen jedan izveštaj protiv odgovornog lica u preduzeću „Most“ d.o.o. Bijeljina, zbog osnova sumnje da je izvršio KD Zloupotreba u postupku javne nabavke, a u vezi sa popločavanjem gradskog trga u Bijeljini, pri čemu je pribavljena protivpravna imovinska korist iznosila **338.000,00 KM**;
- **Predmet „JU Banja Dvorovi“** - podnesen jedan izveštaj protiv odgovornog lica, zbog osnova sumnje da je izvršio KD Nezakonito postupanje u privrednom poslovanju i KD Obmana pri dobijanju kredita ili drugih pogodnosti, a u vezi sa malverzacijama prilikom nenamjenskog trošenja novca i neizmirenja dospjelih rata kredita, pri čemu je Gradu Bijeljina pričinjena materijalna šteta u iznosu većem od **300.000,00 KM**;
- **Predmet „Agrokrajina“ a.d. Banja Luka** - podnesen jedan izveštaj protiv četiri lica, zbog osnova sumnje da su izvršila KD Nezakonito postupanje u privrednom poslovanju, a u vezi malverzacija prilikom prodaje nekretnina navedenog privrednog društva, pri čemu je nastupila materijalna šteta u iznosu od **1.200.000,00 KM**;
- **Predmet „Agrarni fond Grada Bijeljina“** – podnesen jedan izveštaj protiv direktora fonda, zbog osnova sumnje da je izvršio KD Zloupotreba službenog položaja ili ovlaštenja, jer je nezakonito trošio i koristio dobijena sredstva od strane Kompenzacionog fonda Vlade Republike Srpske, pri čemu je nanescena materijalna šteta i stečena protivpravna imovinska korist u iznosu od **2.997.190,12 KM**;
- **Predmet „RiTE Ugljevik“** – podnesena tri izveštaja protiv sedam lica, bivših i sadašnjih rukovodilaca, zbog osnova sumnje da su izvršila KD Zloupotreba službenog položaja ili

ovlaštenja, u vezi provođenja postupaka javnih nabavki putem direktnih sporazuma u prethodnim godinama, čime je omogućeno ostvarivanje protivpravne imovinske koristi drugim pravnim licima u iznosu od preko **304.000,00 KM**;

- **Predmet „Novo - teks d.o.o. Banja Luka i JZU Specijalna bolnica za hroničnu psihijatriju Modriča“** – podnesen jedan izvještaj protiv pet lica, od kojih jedan direktor u navedenom privrednom društvu, a ostali zaposleni u navedenoj zdravstvenoj ustanovi, zbog osnova sumnje da su izvršili KD Zloupotreba u postupku javne nabavke, KD Zloupotreba službenog položaja ili ovlaštenja i KD Nesavjestan rad u službi, u vezi provođenja postupaka javnih nabavki prehrambenih proizvoda u toku 2020. godine, čime je omogućeno ostvarivanje protivpravne imovinske koristi navedenom privrednom društvu u iznosu od **512.438,94 KM**; i drugi.

Nastavljene su aktivnosti na dokumentovanju izvršenih KD u vezi sa nezakonitom eksploatacijom šljunka iz korita rijeka:

- **na području grada Bijeljina** - podnesen jedan izvještaj protiv jednog odgovornog lica u preduzeću „Petrić“ d.o.o. Bijeljina, zbog osnova sumnje da je izvršio KD Zloupotreba položaja odgovornog lica, KD Protivzakonito zauzimanje i eksploatacija prirodnih bogatstava i dobara od opšteg značaja i KD Nezakonito postupanje u privrednom poslovanju, pri čemu je pribavljena protivpravna imovinska korist iznosila **424.320,00 KM**;
- **na području opštine Šamac** - podnesen jedan izvještaj protiv dva fizička i dva pravna lica (ST KOP d.o.o. Crkvina – Šamac i KEŠ KOMPANIJA d.o.o. Šamac), zbog osnova sumnje da su izvršila KD Zloupotreba ovlašćenja u privredi, KD Protivzakonito zauzimanje i eksploatacija prirodnih bogatstava i dobara od opšteg značaja i KD Nezakonito postupanje u privrednom poslovanju, pri čemu je pribavljena protivpravna imovinska korist u iznosu od **1.047.357 KM**;
- **na području grada Laktaša** - podnesen jedan izvještaj protiv dva fizička i jednog pravnog lica („Darko Komerc“ d.o.o. Laktaši), zbog osnova sumnje da su izvršila KD Protivzakonito zauzimanje i eksploatacija prirodnih bogatstava i dobara od opšteg značaja, KD Nezakonito postupanje u privrednom poslovanju i KD Povreda vođenja trgovačkih i poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih izvještaja i njihovo falsifikovanje ili uništavanje, pri čemu je pričinjena šteta Budžetu RS u iznosu od 374.764,00 KM, a pribavljena protivpravna imovinska korist je iznosila **5.043.000 KM**; i drugi.

1.3.1. Korupcija

Otkriveno je i prijavljeno 295 KD sa obilježjem korupcije, što je za 9,7% više u odnosu na 2022. godinu (269). Nadležnim tužilaštvima je podneseno 166 izvještaja (više za 11,4%) protiv 253 lica (više za 15,5%).

Operativne aktivnosti su bile usmjerene na različite društvene oblasti, tako da se među prijavljenim licima nalaze odgovorna lica privatnih, državnih i mješovitih društava, zaposlena

lica u javnim preduzećima, ustanovama i drugim organima i institucijama. Od značajnijih predmeta izdvajamo:

- jedan izvještaj protiv tri lica, od kojih je jedan inspektor Poreske uprave Republike Srpske, zbog osnova sumnje da su počinila 1KD Izvršenje krivičnog djela u sastavu kriminalne grupe, 9 KD Zloupotreba službenog položaja ili ovlaštenja, 7 KD Prevara i 7 KD Pomaganje, koji su kao organizovana kriminalna grupa od vlasnika trgovačkih radnji kineskog porijekla tražili i uzimali novac, a zbog prethodno neizdatih fiskalnih računa.
- akciju „SLIV“ - jedan izvještaj protiv jednog lica zaposlenog u JU „Vode Srpske“ Područna kancelarija Prijedor, zbog osnova sumnje da je izvršio KD Primanje mita i KD Trgovina uticajem, u vezi malverzacija prilikom rješavanja legalizacije vodnog propusta i zaštite od daljeg prekršajnog procesuiranja jednog lica, pri čemu je za sebe tražio i od oštećenog uzeo 2.000 evra.
- akciju „BORJA“ - jedan izvještaj protiv direktora u ŠG „Borja“ Teslić, zbog osnova sumnje da je izvršio KD Primanje mita, a u vezi sa nezakonitim radnjama u vezi prodaje šumskih sortimenata, pri čemu je za sebe tražio i od oštećenog uzeo 5.000 KM.
- akciju „MODULAR 2“ - jedan izvještaj protiv sedam lica, od kojih su tri lica zaposlena kao službenici Poreske uprave Republike Srpske, zbog osnova sumnje da su izvršili KD Zloupotreba službenog položaja ili ovlaštenja, KD Primanje mita i KD Davanje mita, koji su za sebe tražili novac ili neku drugu korist, a zauzvrat da ne izvrše službenu radnju koju su bili dužni izvršiti.
- jedan izvještaj protiv četiri lica, od kojih jedno zaposleno kao stručni saradnik u PS Osmaci, zbog osnova sumnje da su izvršili KD Zloupotreba službenog položaja ili ovlaštenja, KD Primanje mita, KD Davanje mita, KD Falsifikovanje ili uništavanje službene isprave, KD Falsifikovanje isprave i KD Navođenje na ovjeravanje neistinitog sadržaja, a u vezi sa zloupotrebama prilikom izdavanja vozačkih dozvola.
- tri izvještaja protiv bivšeg načelnika opštine Bratunac, zbog osnova sumnje da je izvršio KD Zloupotreba službenog položaja ili ovlaštenja, KD Nesavjestan rad u službi i KD Zaključenje štetnog ugovora, kada je u svojstvu načelnika opštine nezakonito dodjeljivao opštinsko zemljište bez saglasnosti nadležnih organa i institucija.
- akciju „AFRODITA“- jedan izvještaj protiv tri lica, zaposlena kao službenici Poreske uprave Republike Srpske, zbog osnova sumnje da su izvršili KD Primanje mita i KD Trgovina uticajem, koji su za sebe tražili i uzeli 5.000 KM, kako ne bi izvršili službenu radnju koju su bili dužni izvršiti.

Najbrojnija krivična djela koruptivnog karaktera u ovom periodu su bila: Zloupotreba službenog položaja ili ovlaštenja (78), Pronevjere (49), Nezakonito postupanje u privrednom poslovanju (32), Zloupotreba položaja odgovornog lica (27), Falsifikovanje službene isprave (26),

Nesavjestan rad u službi (15), Prevara u privrednom poslovanju (13), Oštećenje povjerilaca (13), Povreda obaveze vođenja trgovačkih knjiga i poslovnih isprava (12), Primanje mita (10), Davanje mita (8), Zloupotreba u postupku javne nabavke (6), Trgovina uticajem (2), Izdavanje čeka i sredstava bezgotovinskog plaćanja (1), Zaključenje štetnog ugovora (1), Primanje dara ili drugih oblika koristi (1) i Davanje dara ili drugih oblika koristi (1). Ukupna materijalna šteta nastala izvršenjem KD koruptivnog karaktera iznosi 9.963.301 KM, a počinioци su ostvarili protivpravnu imovinsku korist u iznosu od 17.924.964 KM.⁴³ Materijalna šteta je manja za 12.401.672 KM, kao i protivpravna imovinska korist manja za 5.664.044 KM.

Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske je u septembru 2022. godine primljeno u Globalnu operativnu mrežu organa za sprovođenje zakona za borbu protiv korpcije (Globe Network), koja predstavlja platformu za međusobnu razmjenu informacija i neformalnu saradnju radi boljeg identifikovanja, istrage i krivičnog gonjenja prekograničnih krivičnih djela korupcije i povrata ukradene imovine. Članstvo u njoj do sada ima 117 institucija iz 65 zemalja.

1.3.2. Finansijske istrage

Postupano je u *157 predmeta i zahtjeva*, od kojih je 29 finansijskih istraga (više za 11,5%), dok se ostali predmeti odnose na finansijske ili krivične provjere, kao i provjere po zahtjevima Interpolа, Sipe i dr. Istrage su rezultirale podnošenjem 26 izvještaja nadležnim tužilaštvima od kojih je 15 izvještaja o finansijskoj istrazi, tri dopune izvještaja o finansijskoj istrazi, dva izvještaja o počinjenim krivičnim djelima i šest izvještaja o prikupljenim obavještenjima. Takođe, izvršene su finansijske provjere za 175 lica, od kojih 47 su provjere osumnjičenih i 128 sa njima povezanih fizičkih i pravnih lica.

Predloženo je i određivanje privremene mjere oduzimanja radi obezbjeđivanja pokretne i nepokretne imovine vrijedne 5.554.383,34 KM.

U četiri slučaja (dva Sud BiH i u po jednom Osnovni sud u Foči i Osnovni sud u Banja Luci) su donesena četiri rješenja o privremenoj mjeri oduzimanja imovine radi obezbjeđenja u cilju sprečavanja korištenja, otuđenja i raspolaganja imovinom u iznosu od 2.036.276,50 KM.

Utvrđena je nesrazmjera vrijednosti imovine sa zakonitim prihodima u iznosu od 4.248.452,91 KM.

Vrijednost blokirane, privremeno i trajno oduzete imovine u datom vremenskom periodu nije moguće svaki put tačno iskazati u izvještajima, jer se u zavisnosti od odluke suda, dešava da imovina koja je blokirana prelazi u privremeno ili trajno oduzetu.

Kroz Projekat jačanje borbe protiv transnacionalnog organizovanog kriminala u jugoistočnoj Evropi kroz poboljšanje regionalne saradnje u oduzimanju imovine, upravljanju i ponovnoj upotrebi, kojeg sprovodi OSCE Sekretarijat Misije u Beču, realizovani su sastanci.

⁴³ U toku 2022. godine pričinjena materijalna šteta je iznosila 22.364.973 KM, a stečena protivpravna imovinska korist 23.589.008 KM.

1.4. Suzbijanje i sprečavanje organizovanog kriminaliteta

Organizovani kriminal je jedna od najsloženijih pojava sa aspekta otkrivanja i dokazivanja krivičnih djela, zatim borba protiv organizovanih kriminalnih grupa iz regije i onih sa inostranim elementom.

Intenzivirane su aktivnosti na efikasnijoj borbi protiv organizovanog kriminaliteta kroz preventivno i represivno djelovanje Ministarstva, te posebno razmjena informacija i operativnih podataka sa policijama u zemlji, regionu i unutar EU, što je posebno značajno imajući u vidu djelovanje različitih organizovanih grupa i suprotstavljenih klanova u zemljama regiona, a što ima svoje posljedice i na teritoriji Republike Srpske. Kontinuirane uspješne aktivnosti realizovane u proteklim godinama prema organizovanim kriminalnim grupama ili istaknutim vođama organizovanog kriminala, nastavljene su i u 2023. godini, imale su za rezultat smanjenje sekundarnog kriminaliteta sa nasilnim elementima (paljevine, obračuni upotrebom vatrenog oružja i slično), što svakako utiče na percepciju građana o stanju bezbjednosti u Republici Srpskoj. Uspješno su nastavljene aktivnosti na borbi protiv pripadnika organizovanih kriminalnih grupa iz zemalja u okruženju, a koji povremeno borave u Republici Srpskoj i BiH.

U 2023. godini sprovedena je 121 operativna akcija, od kojih je 25 međunarodnih. Od ukupnog broja otvorenih akcija realizovano je 89, dok 32 akcije još traju. Kao rezultat realizovanih akcija slobode su lišena 272 lica. Nadležnim tužilaštvima je podneseno 336 izvještaja protiv 513 lica. Od najznačajnijih realizovanih akcija izdvajamo međunarodne akcije:

- *Pokrenute na inicijativu EUROPOL-a:* „Plagijat 2022“ (usmjerena na otkrivanje i dokazivanje krivičnih djela iz oblasti autorskih prava); „See Jad 2023“ (usmjerene u borbi protiv trgovine drogom, oružjem i ilegalnim migracijama); „Kod“ „Market“ i „Tokyo“ (usmjerene na otkrivanje kriminalne grupe koja se bavi nelegalnom trgovinom opojnih droga); i „Mozaik 2023“ (usmjerena na otkrivanje krivičnih djela dječje pornografije).
- *U saradnji sa EUROPOL-om i FBI:* „Transporter“ (usmjerena na otkrivanje kriminalne grupe koja se bavi nelegalnom trgovinom opojnih droga);
- *Pokrenute na inicijativu INTERPOL-a:* „Pangea XVI“ (sprečavanje stavljanja u promet krivotvorenih lijekova i medicinskih sredstava), „Most“, „Most 1“ , „Tiket“ i „Tips“ (otkrivanje prevara, pranja novca i iznuda u vezi sa namještenim sportskim rezultatima), „Pandora VII“ (otkrivanje nezakonite trgovine kulturnim dobrima putem interneta), „Viza“ (neovlašteno korištenje ličnih podataka i pranje novca), i „Thunder 2023“ (suzbijanje šumskog kriminala i ilegalnog prometa divljih životinja);
- *Pokrenutu na inicijativu SELEC-a:* „Tox 2023“ (usmjerena na sprečavanje prebacivanja otpada iz zemalja Zapadne Evrope);
- „Karika 2022“ u saradnji sa Republikom Srbijom, Republikom Hrvatskom i Republikom Crnom Gorom, usmjerena na otkrivanje i dokazivanje krivičnih djela koja se odnose na seksualno zlostavljanje i iskorištavanje djece;
- „Charon - Hitra“ u saradnji sa Republikom Hrvatskom, Republikom Slovenijom, Republikom Austrijom, Republikom Francuskom i Republikom Njemačkom usmjerena

na otkrivanje lica za koje postoje osnovne sumnje da učestvuju u krijumčarenju oružja i eksplozivnih materija;

- „Piran“ u saradnji sa Republikom Slovenijom, Republikom Austrijom, Republikom Srbijom i Republikom Slovačkom usmjerena na otkrivanje lica za koje postoje osnovne sumnje da učestvuju u krijumčarenju opojne droge marihuane;
- „Zagi“ u saradnji sa Republikom Hrvatskom, Republikom Srbijom, Republikom Crnom Gorom usmjerene na lišenje slobode lica za koja postoje osnovne sumnje da učestvuju u krijumčarenju opojne droge.
- „Inhalika“ u saradnji sa Republikom Srbijom i Republikom Crnom Gorom usmjerene na lišenje slobode lica za koja postoje osnovne sumnje da učestvuju u organizovanom krijumčarenju opojne droge.
- „Alfa“ i „Alfa 3“ u saradnji sa Republikom Austrijom i Republikom Češkom usmjerene na lišenje slobode lica za koja postoje osnovne sumnje da učestvuju u organizovanom krijumčarenju opojne droge.
- „Trag“ u saradnji sa Republikom Hrvatskom i Republikom Crnom Gorom usmjerene na lišenje slobode lica za koja postoje osnovne sumnje da učestvuju u organizovanom krijumčarenju opojne droge.
- „Lovćen“ u saradnji sa Republikom Crnom Gorom, usmjerene na rasvjetljavanje krivičnog djela prevara.

Kao rezultat navedenih akcija, Ministarstvo je nadležnim tužilaštvima podnijelo 12 izvještaja i dvije dopune izvještaja protiv 86 lica, zbog osnova sumnje da su izvršila 73 krivična djela koja imaju elemente organizovanosti, te da su pripadnici 12 organizovanih kriminalnih grupa.

- U sklopu *međunarodne akcije „Market“*, otkrivena je jedna organizovana kriminalna grupa (OKG u daljem tekstu) koje se bavila krijumčarenjem opojne droge iz zemalja Evropske unije na teritoriju Bosne i Hercegovine. Podnesen je jedan izvještaj Tužilaštvu BiH i jedna dopuna izvještaja, protiv devet lica, zbog osnova sumnje da su izvršili KD Organizovani kriminal član 250. KZ BiH i KD Neovlašteni promet opojnim drogama član 195. KZ BiH;
- U sklopu *međunarodne akcije „Trag“*, otkrivena je jedna OKG koja se bavila krijumčarenjem opojne droge iz Republike Hrvatske u Bosnu i Hercegovinu i Crnu Goru. Podnesen je jedan izvještaj Tužilaštvu BiH protiv osam lica, zbog osnova sumnje da su izvršili KD Organizovani kriminal član 250. KZ BiH i KD Neovlašteni promet opojnim drogama član 195. KZ BiH;
- U sklopu *međunarodne akcije „Transporter“*, otkrivene su tri OKG koje su se bavile krijumčarenjem opojne droge i njenom prodajom na teritoriji BiH (droga je krijumčarena iz Južne Amerike u EU, te iz zemalja EU u BiH). Pored krijumčarenja droge, OKG su se bavile i neovlašćenom trgovinom oružja, te krijumčarenjem migranata na teritoriju

Bosne i Hercegovine i zemalja EU. Podnesena su tri izvještaja Tužilaštvu BiH protiv 24 lica, zbog osnova sumnje da su izvršila 3 KD Organizovani kriminal, 3 KD Neovlašteni promet opojnim drogama; KD Zloupotreba službenog položaja ili ovlaštenja, KD Sprečavanje dokazivanja i KD Primanje mita, KD Nedoizvoljeni promet akciznih proizvoda, KD Nedoizvoljeno skladištenje robe i KD Nedoizvoljeno oružje i druga sredstva borbe, KD Krijumčarenje lica i KD Neovlašteni promet oružjem i vojnom opremom te proizvodima dvojne upotrebe.

- U sklopu *međunarodne akcije „Tokyo“*, otkrivena je jedna OKG koja se bavila trgovinom opojnih droga na teritoriji Bosne i Hercegovine i Republike Slovenije. Podnesen je jedan izvještaj Tužilaštvu BiH protiv četiri lica, zbog osnova sumnje da su počinila KD Organizovani kriminal, KD Neovlašteni promet opojnim drogama, KD Pranje novca i KD Ometanje rada pravosuđa.
- U sklopu *međunarodne akcije „Piran“*, otkrivena je jedna OKG koja se bavila krijumčarenjem većih količina marihane u više evropskih zemalja. Podnesen je jedan izvještaj protiv tri lica, zbog osnova sumnje da su izvršila KD Organizovani kriminal i KD Neovlašteni promet opojnim drogama.
- Otkrivena je OKG koja se bavila međunarodnom kupovinom i prodajom marihuane, kokaina i ekstazija, ali i krijumčarenjem ilegalnih migranata iz Kine, Pakistana, Alžira, Maroka i Avganistana na teritoriju Bosne i Hercegovine, a radi daljeg krijumčarenja u zemlje EU. Nadležnim tužilaštvima je podnesen izvještaj protiv 11 lica, zbog osnova sumnje da su počinila KD Organizovani kriminal, KD Neovlašteni promet opojnim drogama, KD Krijumčarenje lica i KD Organizovanje grupe ili udruženja za izvršenje KD Krijumčarenje lica - migranata i KD Pranje novca.
- Otkrivena je OKG koja se bavila međunarodnim krijumčarenjem opojne droge iz Kolumbije na teritoriju Holandije, a ista se bavila i preprodajom opojne droge na području Bosne i Hercegovine, Republike Crne Gore i Republike Hrvatske. Nadležnim tužilaštvima je podnesen izvještaj protiv 17 lica, zbog osnova sumnje da su izvršila KD Organizovani kriminal, KD Neovlašteni promet opojnim drogama, KD Neovlašteni promet oružjem i vojnom opremom, KD Neovlašteni prometom akciznih proizvoda, KD Dogovor za učinjenje krivičnih djela, KD Izazivanje opšte opasnosti, KD Neovlaštena proizvodnja i promet opojnih droge, KD Pripremanje krivičnog djela i KD Pranje novca.
- Otkrivena je OKG, koja je organizovana na način da je jedno lice službenik Poreske uprave RS organizovalo kriminalnu grupu koja je na području Banja Luke, Gradiške i Mrkonjić Grada, od vlasnika trgovačkih radnji kineskog porijekla, tražila i uzimala novac, a zbog prethodno neizdatih fiskalnih računa. Podnesen je izvještaj nadležnom tužilaštvu protiv tri lica, zbog osnova sumnje da su izvršili KD Izvršenje KD u sastavu kriminalnog udruženja, KD Zloupotreba službenog položaja ili ovlaštenja, KD Prevara i KD Pomaganje.

- Otkrivena je OKG koja se bavila krijumčarenjem i rasturanjem neocarinjene robe na teritoriji Bosne i Hercegovine. Podnesen je jedan izvještaj Tužilaštvu BiH protiv četiri lica, zbog osnova sumnje da su izvršili KD Organizovanje grupe ljudi ili udruženja za krijumčarenje ili rasturanje neocarinjene robe, KD Krijumčarenje, KD Nedozvoljeni promet akciznih proizvoda, KD Nedozvoljeno skladištenje robe, KD Primanje dara i drugih obilka koristi, KD Davanja dara ili drugih obilak koristi, KD Zloupotreba položaja ili ovlaštenja, KD Krivotvorenje službene isprave i KD Povreda slobode opredjeljenja birača.
- Otkrivena je OKG koja se bavila krijumčarenjem ljudi i ista je uhvaćena na području PU Prijedo. Podnesen je jedan izvještaj Tužilaštvu BiH zbog osnova sumnje da su izvršili KD Organizovanje grupe ili udruženja za izvršenje krivičnog djela krijumčarenje migranata i KD Krijumčarenje lica.

Prateći i analizirajući dešavanja u zemljama u okruženju, uočeno je pregrupisavanje organizovanih kriminalnih grupa i struktura iz oblasti trgovine narkoticima ka transportu i krijumčarenju migranata ka zemljama EU sa prostora BiH. Razlog toga su manje zakonom predviđene kazne i mnogo veća materijalna korist. Policijski službenici linije rada organizovanog kriminala su u saradnji s drugim organizacionim jedinicama Ministarstva, kontinuirano provodili niz aktivnosti usmjerenih na suzbijanju krijumčarenja ljudi.

Veoma je važno imati u vidu činjenicu da za izvršenje krivičnih djela organizovanog kriminala, geografske granice ne predstavljaju barijeru. Iz tog razloga međunarodna saradnja i nesebična razmjena operativnih podataka je veoma važan faktor suprotstavljanja djelovanju organizovanih kriminalnih grupa.

Tako je u ovom periodu ostvarena neposredna saradnja sa ministarstvima unutrašnjih poslova Republike Srbije, Republike Crne Gore, Republike Slovenije, Republike Hrvatske i kontinuirana razmjena informacija sa policijskim agencijama Zapadne Evrope i skandinavskih zemalja posredstvom oficira za vezu.

Efikasna borba protiv organizovanog kriminaliteta podrazumijeva efikasno preventivno i represivno djelovanje, te oduzimanje imovinske koristi stečene izvršenjem krivičnog djela.

1.5. Procesuiranje ratnih zločina i borba protiv terorizma i ekstremizma

1.5.1. Ratni zločin

Kontinuirano su preduzimane aktivnosti na istraživanju, prikupljanju, kompletiranju i obradi dokumentacije o izvršenim ratnim zločinima u periodu od 1992. do 1995. godine i identifikaciji izvršilaca. Nadležnim tužilaštvima je podneseno šest izvještaja o izvršenom KD Ratni zločin protiv šest identifikovanih lica, za koje postoje osnovi sumnje da su izvršili ukupno osam KD, nad najmanje 15 identifikovanih žrtava. Takođe, postupajući po zahtjevima

nadležnih tužilaštava, blagovremeno je odgovoreno i u rad dostavljeno 266 izvještaja o preduzetim mjerama i radnjama.

Preduzimane su aktivnosti po naredbama Tužilaštva BiH na identifikacijama i ekshumacijama posmrtnih ostataka. Izvršene su ukupno 42 ekshumacije, i tom prilikom je pronađeno 14 posmrtnih skeletnih ostataka kompletnih ili nekompletnih tijela. Obavljena je 81 reekshumacija, a DNK metodom utvrđen je identitet za četiri lica. Ostvareni su kontakti i održani sastanci sa predstavnicima Tužilaštva BiH i policijskim službenicima FMUP, Državne agencije za istrage i zaštitu BiH i Ministarstva unutrašnjih poslova Srbije.

1.5.2. Terorizam i ekstremizam

Kontinuirano su praćene bezbjednosno interesantne pojave i događaji na teritoriji Republike Srpske i prikupljana su operativna saznanja o licima i događajima koji se mogu dovesti u vezu sa vjerski ili etnički motivisanim terorizmom, kako bi se spriječilo izvođenje terorističkih akcija u Republici Srpskoj ili korišćenja teritorije Republike Srpske za pripremu ili izvođenje akcija u FBiH i drugim državama.

Sa aspekta terorizma i ekstremizma, posebno su evidentirana sljedeća ispoljavanja pojava oblika:

- Aktivnosti radikalnog vehabijskog pokreta u BiH u vidu iskazivanja simpatija i podrške islamističkim terorističkim organizacijama, kao što su Islamska država, Al Kaida i druge;
- Veliki broj građana BiH (njih oko 350) koji se bore ili su se borili na stranim ratištima za pomenute terorističke organizacije, a od kojih se dobar dio vratio u BiH i kao takvi predstavljaju veliku bezbjednosnu prijetnju po pitanju terorizma;
- Neznatan broj lica, uglavnom iz Republike Srpske, koji odlaze na ukrajinsko ratište, ratuju na strani oružanih snaga Ruske Federacije, a što određeni politički krugovi nastoje izjednačiti sa slučajem Sirije i Iraka;
- Djelovanje udruženja koja baštine nasljeđe Armije BiH, kao što su Patriotska liga BiH, Zelene beretke, Crni labudovi i druga boračka udruženja u FBiH, u čijim nastupima su gotovo redovno prisutni ekstremistički sadržaji, pa čak i podrška pojedinim terorističkim grupama u svijetu;
- Prijetnje kojima je ugrožavana bezbjednost štićenih ličnosti i nosilaca najviših vlasti Republike Srpske;
- Tranzitno kretanje migranata kroz Republiku Srpsku, među kojima se nalaze i pripadnici terorističkih organizacija;
- Značajna količina zaostalog ratnog vojnog naoružanja i minsko-eksplozivnih materija, koja se još uvijek ilegalno nalaze u posjedu građana, čime postaju lako dostupni teroristima i ekstremistima, a pored toga su cijene oružja i MES –a na crnom tržištu, relativno niske; i
- Postojanje brojnih streljačkih i lovačkih udruženja koja provode obuke, a čiji rad je, zbog bezbjednosnih prilika i izazova u BiH, potrebno sagledavati u cilju prepoznavanja mogućih zloupotreba. U radu tih udruženja su prisutni pripadnici radikalne ideologije i vehabijskog pokreta.

U vezi ispoljenih ugrožavajućih pojava oblika, Ministarstvo je provodilo mjere operativne kontrole pripadnika vehabijskog pokreta, te lica koja su se vratila sa stranih ratišta, a koja imaju prebivalište, povremeno borave ili se kreću na području Republike Srpske.

Kao odgovor na ilegalno posjedovanje velike količine vojnog oružja i municije, tokom 2023. godine realizovana je operativna akcija „Kalibar“ koja je rezultirala pronalaskom i oduzimanjem određene količine oružja, municije i MES-a, te procesuiranjem krivično odgovornih lica za počinjena KD Nedozvoljena proizvodnja i promet oružja ili minsko - eksplozivnih sredstava.

Pored toga, putem kriminalističko-obavještajne djelatnosti sprovedene su mjere i radnje, te analizirane aktivnosti kojima je ugrožavana bezbjednost štićenih ličnosti, te stvarane potencijalne prijetnje za ugrožavanje ustavnog poretka Republike Srpske.

Sprovedene su ukupno četiri operativno - kriminalističke analize, a izvršeno je 113 provjera prelaska državne granice.

Značajno je intenzivirana saradnja sa policijskim strukturama na nivou BiH, iz okruženja i Evrope po pitanju suprotstavljanja u borbi protiv terorizma i ekstremizma i njegovim pojava oblicima. Saradnja se ogleda u stalnoj razmjeni informacija, stvaranju kontakt tačaka i razmjeni iskustava u prevenciji i borbi protiv terorizma. Intenzivirana je saradnja sa svim policijskim agencijama na nivou BiH.

Nivo saradnje Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske sa Obavještajno bezbjednosnom agencijom BiH, za razliku od ostalih policijskih struktura u BiH, na niskom je nivou. Evidentno je da Obavještajna bezbjednosna agencija ne razmjenjuje informacije u dovoljnom obimu sa svim bezbjednosnim strukturama u BiH.

U skladu sa operativnim potrebama pojačan je operativni rad na terenu svih policijskih službenika u cilju prikupljanja i obrade informacija, intenziviran je rad i pojačano je praćenje rada svih organizacionih jedinica Ministarstva koje se bave ovom problematikom.

Rezultat takvog djelovanja je **zadovoljavajuće stanje bezbjednosti**, a što se posebno ogleda u odsustvu izvršenja krivičnih djela iz oblasti terorizma na području Republike Srpske.

1.6. Ostali poslovi kriminalističke policije

1.6.1. Operativna i tehnička podrška u radu kriminalističke policije

Pružana je kontinuirana operativno - forenzička podrška za organizacione jedinice unutar Ministarstva, sudove i tužilaštava u Republici Srpskoj i BiH, a što je podrazumijevalo određena specijalistička vještačenja. Na poziv sudova i tužilaštava u 150 slučajeva angažovani su vještaci.

U toku 2023. godine zaprimljeno je 2.608 zahtjeva za vještačenja (više za 38,5% u odnosu na 2022. godinu) od kojih su: 56 grafoskopska, 207 mehanoskopska, 401 hemijska, 1.109 bioloških, 551 daktiloskopski, 263 iz oblasti digitalne forenzike i 21 PDZ.

Sačinjeno je 2.578 nalaza vještačenja: 56 grafoskopskih, 171 mehanoskopski, 389 hemijskih, 1.122 biološka, 551 daktiloskopski, 268 iz oblasti digitalne forenzike i 21 PDZ.

Izvršeno je 195 psihofizioloških ispitivanja lica i izrađene su 245.754 fotografije (manje za 12,8%) u odnosu na proteklu godinu.

Izvršen je 9.051 uviđaj od kojih su uz prisustvo tužioca izvršena samo 154 (ili 1,7%) što stvara značajan problem u dokumentovanju krivičnih djela i procesuiranju izvršilaca. Sačinjeno je 7.378 fotodokumentacija i obrađeno je 569 lica.

Sačinjen je 16.741 kriminalističko obavještajni izvještaj na osnovu kojih je otkriveno 866 krivičnih djela i 940 počinilaca krivičnih djela.

Ministarstvo učestvuje u Projektu Evropske komisije „Jačanje forenzičkih mogućnosti i istraživanja HBRN incidenata u centrima za istraživanje u Jugoistočnoj i Istočnoj Evropi u Regionalnim centrima za izvrsnost“ koji se sastoji iz dva dijela: obučavanje forenzičara u BiH kako bi adekvatno postupali u slučajevima hemijskih, bioloških, radioloških i nuklearnih incidenata i spremnost korisnika u BiH da prihvate donaciju opreme.

Na osnovu naredbi nadležnih sudova u Republici Srpskoj i BiH, u 40 predmeta, sprovedene su posebne istražne radnje prema licima iz organizovanih kriminalnih grupa koje se bave izvršenjem najtežih oblika krivičnih djela.

U 2023. godini evidentirane su tri krizne situacije u kojima su angažovani policijski pregovarački timovi, najčešće u cilju rješavanja kriznih situacija izazvanih prethodnim izvršenjem krivičnih djela i odbijanjem izvršilaca da se predaju, kao i prijetnji samoubistvom lica. Krizne situacije su:

- lice M.V. je u zgradi ŠG Milići, prijetio aktiviranjem ručne bombe, nakon čega odlazi kući i prijeti drugom bombom. Nakon što je pregovarački tim uspostavio komunikaciju sa izvršiocom, isti se ubrzo sam predao. Lice je lišeno slobode.
- lice A.M. je sa svojim ocem A.V. u pogonu za preradu mesa SZTR „Dva brata“ u Rudom, prijetilo Sudskoj policiji i onemogućio njihov izlazak iz pogona. Pregovarački tim je pokušao ostvariti komunikaciju sa licima, nakon čega je intervenisala Žandarmerije. Lica su stavljena pod kontrolu.
- Lice E.H. iz Teslića se nakon sukoba sa svojim bratom, popeo na krov kuće, prijeteci da će skočiti. Pregovarački tim je pokušao ostvariti komunikaciju sa istim, međutim nakon skoka sa krova, lice je pokušalo pobjeći. Pripadnici Žandarmerije su lice stavili pod kontrolu.

Realizovane su četiri obuke i dvije vježbe, od kojih po jedna obuka u Saveznoj Republici Njemačkoj i Republici Sloveniji a ostale obuke i vježbe realizovane su u Republici Srpskoj.

1.6.2. PDZ pregledi, potjernice, potrage i objave

U cilju dokumentovanja krivičnih djela u 2023. godini izvršeno je 20.346 protivdiverzionih uviđaja i pregleda (objekata, terena, lica, pošiljki, motornih vozila i drugo), što je u odnosu na 2022. godinu manje za 10,2%. Izvršeno je 40 protivdiverzionih uviđaja, 2.962 pregleda objekata, 981 pregled terena, 1.046 preventivnih pregleda, 2.372 pregleda lica,

1.177 pregleda motornih vozila, 11.762 pregleda pošiljki, te šest pregleda po dojavi o postavljenoj eksplozivnoj napravi.

U cilju otkrivanja i pronalaska izvršilaca krivičnih djela, otuđenih vozila, predmeta, te nestalih lica i identifikacije nepoznatih leševa, raspisane su ukupno 83.263 potjernice, potrage i objave. Uspješno su realizovane aktivnosti potražne djelatnosti za određenim traženim licima i počiniocima najtežih krivičnih djela na nacionalnom i međunarodnom nivou.

Tabela 27. Pregled broja raspisanih i obustavljenih potjernica/potrage u 2023.

rb	Vrsta potjernice/potrage	Broj raspisa	Broj obustava
1.	Centralne potjernice za licima – u vezi sa KD	437	472
2.	Centralne potjernice za licima – u vezi sa prekršajima	799	809
3.	Međunarodne potjernice za licima	88	63
4.	Objave za nestalim licima	94	99
5.	Objava o nađenom neidentifikovanom lešu	22	2
6.	Međunarodna objava za nestalim licem	2	1
7.	Raspisi o traganju za licima	247	279
8.	Potrage za motornim vozilima	31	23
9.	Objave za registarskim tablicama	3.612	1.710
10.	Potruga za dokumentima	12.558	9.875
11.	Potruga za predmetima	118	341
12.	Potruga za oružjem	849	482
13.	Potruga za motorom vozila	65	6
14.	Međunarodna INTERPOL-ova difuzna potjernica	49	148
15.	Međunarodna INTERPOL-ova crvena potjernica	48.106	38.099
16.	Međunarodna INTERPOL-ova plava potjernica	6.944	9.742
17.	Međunarodna INTERPOL-ova žuta potjernica	7.129	5.415
18.	Međunarodna INTERPOL-ova zelena potjernica	1.487	1.106
19.	Međunarodna INTERPOL-ova crna potjernica	626	184

Po liniji rada potraga, kaznene i operativne evidencije, saradnje sa *INTERPOL*-om i kazneno-popravnim ustanovama, sprovedene su redovne aktivnosti koje se odnose na raspisivanje i obustavljanje centralnih i međunarodnih potjernica za licima, objave za nestalim licima, objave o nađenim neidentifikovanim leševima, te za registarskim tablicama. Raspisivane su potrage za licima, motornim vozilima, dokumentima, oružjem i predmetima, te ažurirani podaci u okviru informacionog sistema Ministarstva, odnosno aplikacije za potražne djelatnosti.

Ministarstvo vodi „Registar pedofila“ u Republici Srpskoj, čija je svrha zaštita djece od seksualne zloupotrebe, zlostavljanja i iskorištavanja, te sprečavanje lica koja su pravosnažno osuđena za ta krivična djela da ponovo izvrše isto ili slično krivično djelo. U toku 2023. godine u navedeni registar je evidentirano jedno lice⁴⁴.

⁴⁴ Ministarstvo vodi „Registar pedofila“ u Republici Srpskoj, čija je svrha zaštita djece od seksualne zloupotrebe, zlostavljanja i iskorištavanja, te sprečavanje lica koja su pravosnažno osuđena za ta krivična djela da ponovo izvrše isto ili slično krivično djelo.

I dalje je evidentan veliki broj zahtjeva za provjere da li se određena lica nalaze u kaznenim evidencijama. Na zahtjev građana su izdata 56.684 uvjerenja o nekažnjavanju (za ostvarivanje prava u inostranstvu) i 21.923 izvoda za potrebe Ministarstva, ostalih bezbjednosnih institucija i pravosuđa. Istovremeno, u odgovarajuće evidencije su uneseni podaci iz 3.916 sudskih izvještaja o kaznama.

1.7. Smrtno stradala lica

Smrtno stradala lica. U 2023. godini, u Republici Srpskoj smrtno je stradalo 458 lica, odnosno 42 lica (ili 8,4%) manje u odnosu na prošlu godinu. Prema uzroku smrti, najbrojnija su samoubistva (173) i zadesne smrti (142).

Tabela 28. Uporedni pregled smrtno stradalih lica u 2023/2022.

r.b.	Smrtno stradala lica	2023.	2022.	+ - %
1.	Smrtno stradala lica - KD Teška ubistva i KD Ubistva	15 ⁴⁵	8	87,5
2.	Smrtno stradala lica - KD Nehatno lišenje života	-	1	-
3.	Smrtno stradala lica - KD Ubistvo djeteta pri porođaju	-	1	-
4.	Smrtno stradala lica - KD Napuštanje nemoćnog lica	-	1	-
5.	Smrtno stradala lica – KD Izazivanje opšte opasnosti ⁴⁶	4	2	100
6.	Smrtno stradala lica – KD Nasilje u porodici	-	2	-
7.	Samoubistva	173	197	-12,2
8.	Smrtna posljedica - požari i eksplozije ⁴⁷	15	14	7,1
9.	Smrtna posljedica - saobraćaj	109	100	9,0
10.	Zadesna smrt	142	174	-18,4
	UKUPNO	458	500	-8,4

Broj počinjenih *samoubistava* je manji za 12,2% u odnosu na prošlu godinu. Najčešći način izvršenja je: vješanje (95), upotreba vatrenog oružja (35), skakanje s visine (15), utapanje (15), upotreba hladnog oružja (4), upotreba bombe (3), trovanje (2), samozapaljenje (2) i ostali načini (2). U pogledu pola počinioca, 139 ili 80,3% su muškarci i 34 ili 19,7% žene. Prema starosnoj strukturi, počinioci su u 69,4% slučajeva stariji od 50 godina.

Radi utvrđivanja elemenata koji bi ukazivali na eventualno postojanje krivičnog djela,

⁴⁵ Sedam žrtve KD Teško ubistvo, pet žrtve KD Ubistvi i tri žrtve ubistva nakon kojeg je počinilac izvršio samoubistvo.

⁴⁶ Jedno KD Izazivanje opšte opasnosti sa smrtnom posljedicom izvršeno je na području PU BL, 17.12.2022. godine, kada je na gradilištu u Banja Luci, Z.R. upravljajući građevinskom mašinom usmrtio S.D. Izveštaj o počinjenom KD je podnesen u januaru 2023. godine; drugo KD na području PU MG u mjestu Zableće, opština Ribnik, u julu, kada je J.T. iz Ribnika prevezio sijeno na TMV, na privatnoj parceli, a na sijenu se nalazio B.A. koji je pao i od zadobijenih povreda preminuo; treće u julu, na području PU Doboj, u mjestu Kaluđerica, Petrovo, kada je S.L. motornom pilom posjekao drvo koje je palo na njegovu suprugu R.L, i koja je smrtno stradala i četvrto u septembru na području PU Gradiška, u mjestu Gašnica, Gradiška, kada je R.B. motornom pilom posjekao drvo koje je palo na R.Z, i koji je smrtno stradao.

⁴⁷U požarima je smrtno stradalo 15 lica (BL - 4, po dva lica DO, FO, IS i ZV i po jedno lice MG,BN, TB).

obrađena su i 142 slučaja zadesne smrti.

Nestala lica. Tokom 2023. godine, prijavljen je nestanak 83 lica (manje za 21 lice u odnosu na 2022. godinu) na teritoriji Republike Srpske, od kojih je 29 maloljetnika (tri muškog i 26 ženskog pola). Od ukupnog broja prijavljenih nestalih lica, pronađeno je 65 lica (60 živih lica i pet beživotnih tijela). Takođe je pronađeno 20 lica koja su prijavljena kao nestala u prethodnim godinama (11 živih i 9 beživotnih tijela), a pet lica je proglašeno umrlim na osnovu raspisanih objava o nestanku iz prethodnog perioda. Za preostalim nestalim licima se preduzimaju aktivnosti na njihovom pronalasku.

2. Specijalna antiteroristička jedinica

Aktivnosti Specijalne antiterorističke jedinice u 2023. godini realizovane su kroz 866 angažovanja njenih pripadnika, u skladu sa planovima rada, naredbama za angažovanje i programom obuke.

Pripadnici operativnih timova su pružili asistenciju u 843 slučaja, od kojih većinom prilikom obezbjeđenja štićenih ličnosti i PDZ pregleda, obezbjeđenja objekata, terena, javnih skupova i drugih, lišenja slobode i drugih vrsta angažovanja. U preostalim slučajevima radnog angažovanja (31), Specijalizovani timovi su angažovani najčešće prilikom pretraga terena i asistiranja prilikom lišavanja slobode.

U cilju održavanja i poboljšanja fizičke kondicije, sa akcentom na osposobljavanje za primjenu fizičke snage kao sredstava sile u izvršenju službenih zadataka u SAJ-u, realizovane su fizička i redovna obuka iz oblasti vatrene obuke u cilju boljeg osposobljavanja policijskih službenika SAJ-a za bezbjedno i efikasno rukovanje vatrenim oružjem. Takođe, u skladu sa planovima, realizovana je taktička obuka, obuka specijalnosti, te ostale aktivnosti sa ciljem sticanja specifičnih znanja i vještina.

Helikopterska jedinica je u 2023. godini angažovana u 23 slučaja, učestvovala je na terenskim vježbama CZ Republike Srpske kao i na svečanom defileu povodom obilježavanja Dana Republike.

Specijalna antiteroristička jedinica nastavila je saradnju sa organizacijama i institucijama iz Republike Srpske, specijalnim jedinicama iz zemalja u okruženju i drugim policijskim organizacijama na nivou i izvan BiH (Oružanim snagama BiH, Vojskom Republike Srbije, sportskim organizacijama, kao što su Gorska služba spasavanja, Ronilački klubovi „Buk“ i „Gnjurac“, te drugim subjektima).

3. Prekršaji

Osnovni zadatak policije je sprečavanje nezakonitih ponašanja. Da bi policija mogla djelotvorno provoditi svoj zadatak, neophodno je preduzimati niz mjera i radnji kroz preventivne aktivnosti u održavanju povoljnog stanja javnog reda i mira, rad operativnih

dežurstava, intervencije i asistencije, nadzor i obezbjeđenje javnih skupova, pronalazak lica i predmeta, rad i aktivnosti intervencije, protivpožarne zaštite, obezbjeđenje lica i objekata, te inspeksijske nadzore. Svrha propisivanja, izricanja i primjene prekršajnih sankcija je upozorenje građanima na poštovanje zakona, a počinocima da se ubuduće suzdrže od činjenja prekršaja.

3.1. Prekršaji u oblasti javnog reda i mira

U 2023. godini evidentiran je 4.361 slučaj narušavanja javnog reda i mira. Broj slučajeva narušavanja JRiM je za 5,4% veći u odnosu na 2022. godinu. Počinjeno je ukupno 5.415 prekršaja JRiM (za 3,5% više) koje je počinilo 5.449 lica.

Za počinjene prekršaje podneseno je 665 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka (za 0,2% manje) i izdato je 4.468 prekršajnih naloga (za 3,6% više).

Tabela 29. Uporedni pregled prekršaja po javnom redu i miru 2023/2022.

r.b.	Pregled prekršaja JRiM	2023.	2022.	+ - %
1.	Broj prekršaja JRiM	5.415	5.231	3,5
1.a.	Broj izvršilaca prekršaja	5.449	5.290	3,0
2.	Zahtjevi za pokretanje prekršajnog postupka	665	666	-0,2
2.a.	Počinioci po zahtjevima	981	979	0,2
	- maloljetnici	108	109	-0,9
	- povratnici	949	915	3,7
3.	Izdato prekršajnih naloga	4.468	4.311	3,6
3.a.	Počinioci na prekršajnim nalogima	4.468	4.311	3,6
4.	Broj narušavanja JRiM od 2 do 4 lica	726	818	-11,2
4.a.	Broj izvršilaca	1.667	1.906	-12,5
5.	Broj narušavanja JRiM sa 5 i više lica	8	7	14,3
5.a.	Broj počinilaca	51	38	34,2

Od ukupnog broja narušavanja JRiM, u osam slučajeva JRiM je narušen od strane pet i više lica (više za jedan slučaj nego u uporednom periodu), a u 726 slučajeva je narušen od strane dva do četiri lica (manje za 11,2%).

Tabela 30. Pregled prekršaja JRiM po PU u 2023.

Rb	Prekršaji JRiM po PU	2023.										
		BL	GR	PD	MG	DO	BN	ZV	IS	FO	TB	MUP sjed.
1	Br prekršaja JRiM	1.365	488	493	170	726	678	533	415	166	369	12
1.a	Počinioci prekršaja	1.334	526	486	196	670	614	626	444	181	360	11
2.	Zahtjevi za PPP	188	70	52	30	43	78	76	60	17	50	1
2a	Počinioci po zahtjevima	313	107	68	44	56	105	116	74	25	72	1
	- maloljetnici	47	10	-	2	7	18	10	6	2	6	-
	- povratnici	187	151	65	6	63	152	135	55	47	88	-
3.	Izdato prekršaj. naloga	1.021	419	418	153	614	509	510	370	156	288	10
3a	Počin. na prek. nalogima	1.021	419	418	153	614	509	510	370	156	288	10
4.	Br. naruš. JRiM sa 2-5 lica	176	83	61	37	43	96	89	57	29	55	-

4.a	Broj počinitelaca	385	205	133	89	96	221	203	138	74	123	-
5.	Nar. JRiM sa 5 i > lica	5	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-
5.a.	Broj počinitelaca	35	5	-	6	-	-	5	-	-	-	-

Od ukupnog broja registrovanih prekršaja, evidentirano je 1.240 prekršaja tuče i fizičkog napada što je manje za 3,7% u odnosu na 2022. godinu. Od ovog broja prekršaja, 365 prekršaja ili 29,4% je izvršeno u ugostiteljskim objektima, noćnim klubovima, pekarama i pekotekama ili u neposrednoj blizini istih (manje za 5,7%). U odnosu na 2022. godinu, povećan je broj prekršaja vršenje fiziološke potrebe i pokazivanje polnog organa (189) za 17,4%, ugrožavanje bezbjednosti prijetnjom napada na život i tijelo ili imovinu (293) za 10,2% i prekršaja držanje životinja bez nadzora (334) za 93,1%.

Povećanje ovih prekršaja ne pokazuje pogoršavanje stanja javne bezbjednosti u oblasti javnog reda i mira, već samoinicijativnost policije. Radi se o prekršajima koji se najčešće direktno uočavaju od strane policijskih službenika, a njihovim sankcionisanjem se djeluje na same uzroke, daleko društveno štetnije prekršaje (kauzalitet) te dolazi do izražaja preventivni, daleko važniji vid djelovanja.

Tabela 31. Uporedni pregled strukture prekršaja po javnom redu u 2023/2022.

Rb	Struktura prekršaja JRiM	2023.	2022.	+ - %
1.	Čl. 7. (svađa, vika, vriska i nepristojno ponašanje)	767	713	7,6
2.	Čl. 8. (vrijeđanje)	889	965	-7,9
3.	Čl. 9. (vršenje fiziološke potrebe i pokazivanje polnog organa)	189	161	17,4
4.	Čl. 10. (neovlašćeno prikupljanje dobrovoljnih priloga)	49	45	8,9
5.	Čl. 11. (ugrožavanje bezbjednosti prijetnjom napada na život i tijelo ili imovinu)	293	266	10,2
6.	Čl. 12. (tuča i fizički napad)	1.240	1.287	-3,7
7.	Čl. 13. (kockanje)	-	-	-
8.	Čl. 14. (upotreba pirotehničkih sredstava)	23	13	76,9
9.	Čl. 15. (uznemiravanje građana bukom)	83	102	-18,6
10.	Čl. 16. (neovlašćena upotreba oružja)	78	62	25,8
11.	Čl. 17. (konzumiranje opojne droge)	128	151	-15,2
12.	Čl. 18. (propuštanje prijavljivanja narušavanja JRiM u UO)	115	102	12,7
13.	Čl. 19. (prostitucija)	-	-	-
14.	Čl. 20. (vraćanje)	6	2	xxx ⁴⁸
15.	Čl. 21. (uništavanje javnih oglasa i objava)	2	5	60,0
16.	Čl. 22. (ograničenje kretanja na određenom prostoru)	-	-	-
17.	Čl. 23. (lažno predstavljanje)	12	6	100
18.	Čl. 24. (ometanje državnih organa, privrednih društava i drugih pravnih lica u vršenju javnih funkcija)	418	505	-17,2
19.	Čl. 25. (posluživanje alkoholom)	286	278	2,9
20.	Čl. 26. (prosjačenje)	424	322	31,7
21.	Čl. 27. (propuštanje obaveze brige o maloljetniku)	57	70	-18,6
22.	Čl. 28. (preprodaja ulaznica)	15	1	hhh ⁴⁹
23.	Čl. 29. (ugrožavanje prolaznika)	4	1	hhh ⁵⁰
24.	Čl. 30. (držanje životinja bez nadzora)	334	173	93,1

⁴⁸ Broj prekršaja vraćanje, veći je za četiri prekršaja u odnosu na uporednu godinu.

⁴⁹ Broj prekršaja preprodaja ulaznica, veći je za 14 prekršaja u odnosu na uporednu godinu.

⁵⁰ Broj prekršaja preprodaja ulaznica, veći je za tri prekršaja u odnosu na uporednu godinu.

25.	Čl. 31. (kažnjavanje u dvostrukom iznosu)	3	1	hhh ⁵¹
	Ukupan broj prekršaja	5.415	5.231	3,5

Mjesta na kojima je najčešće narušen javni red i mir su bili trgovi i ulice (44,2% slučajeva), ugostiteljski objekti (17,7%), dvorište ili balkon porodične kuće ili stambene zgrade (9,2%), javni i nekategorisani putevi (7,8%), parking prostori (3,5%), te ostala mjesta.

U 2023. godini došlo je do porasta broja, sljedećih uzroka činenja prekršaja: sticanje materijalne koristi za 33,6%, porodični problemi 11,5%, narušavanje interesa maloljetnika i drugih kategorija lica 11,6%, bahato i drsko ponašanje 10,5%, držanje životinja bez nadzora 103,7% i neovlaštena upotreba oružja i pirotehnike za 50,9%. U padu su uzroci: neriješeni imovinsko-pravni odnosi za 36,2%, buka 19,8%, alkohol 17,5%, revolt na funkcionisanje državnih organa i javnih službi 15,3%, droga 11,9%, međukomšijske netrpeljivosti 3,1% i ostalo.

Od ukupnog broja izvršilaca (5.449) najbrojnija su lica starosti od 21 do 30 godina (26,5% od ukupnog broja). Evidentirano je i 108 maloljetnika koji su narušili javni red i mir, od kojih su 36 mlađi maloljetnici⁵². Prema polu izvršilaca, 83,8% su muškog pola. Od ukupnog broja izvršilaca prekršaja registrovano je 11 pripadnika Ministarstva što je 0,2% od ukupnog broja izvršilaca prekršaja.

Prilikom uspostavljanja narušenog javnog reda i mira, 222 lica su zadobila lake tjelesne povrede (manje za 4,7%). Prilikom uspostavljanja javnog reda i mira, jedan policijski službenik je zadobio teške tjelesne povrede, dok je osam policijskih službenika zadobilo lake tjelesne povrede (za devet manje u odnosu na proteklu godinu).

Preduzete mjere po Zakonu o JRiM. Za počinjene prekršaje u 2023. godini podneseno je 665 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka (manje za 0,2%) protiv 981 lica (više za 0,2%) i izdato je 4.468 prekršajnih naloga za počinjene prekršaje narušavanja javnog reda i mira (više za 3,6%). Po oba vida, prekršajnim nalogima i zahtjevima za pokretanje prekršajnog postupka, obuhvaćeno je 5.449 počinilaca prekršaja, što je za 3% više u odnosu na 2022. godinu.

Tabela 32. Uporedni pregled izrečenih novčanih kazni po ZoJRiM u 2023/2022.

rb	Pregled izrečenih novčanih kazni po zakonu o JRiM	2023.	2022.	% (+/-)
1.	Izdato prekršajnih naloga	4.468	4.311	3,6
2.	Ukupan iznos izrečenih novčanih kazni (KM)	1.399.087	1.419.855	-1,5

U vezi sa izdatim prekršajnim nalogima po osnovu Zakona o javnom redu i miru, počinioćima su izrečene novčane kazne u iznosu od 1.399.087 KM.

Osnovni sud - Odjeljenje za prekršaje je u 2023. godini riješilo 755 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka. Tom prilikom su izrečene sljedeće mjere: 318 novčanih kazni, 132 ukora, 269 uslovnih osuda i 18 zaštitnih mjera. Takođe, sud je odbio 10 zahtjeva i zaprimio 45 žalbi na donesena rješenja (od kojih je uvažio 11).

⁵¹ Broj prekršaja u dvostrukom iznosu, veći je za dva prekršaja u odnosu na uporednu godinu.

⁵² Starosti od 14 do 16 godina.

U 2023. godini, policijski službenici su lišili slobode 983 lica (manje za 7,5%) zbog počinjenih prekršaja iz oblasti javnog reda i mira i upozorili 4.160 lica (manje za 0,3%). Privremeno je oduzeto 145 predmeta (više za 12,4%) koji se mogu dovesti u vezu sa izvršenjem prekršaja.

Ministarstvo je planiralo i realizovalo 709 akcija (više za 24,2%) u oblasti očuvanja stabilnog javnog reda i mira. Od ukupnog broja realizovanih akcija, dvije su republičke, 18 regionalnih i 689 su lokalne akcije.

Realizovane su preventivne aktivnosti o postupanju policije: za vrijeme godišnjih odmora, novogodišnjih i božićnih praznika; u vezi sa prevencijom maloljetničke delinkvencije i vršnjačkog nasilja; u vezi sa prosjačenjem; u vezi sa držanjem kućnih ljubimaca i opasnih životinja; i drugo. Takođe realizovane su brojne kampanje, kako bi se građani upozorili na opasnost korištenja petardi, oružja, držanja opasnih životinja, na bezbjedno ostavljanje imovine za vrijeme praznika i godišnjih odmora i drugo.

Na osnovu pokazatelja može se ocjeniti da je **stanje u oblasti javnog reda i mira zadovoljavajuće** i:

- da pripadnici Ministarstva dobro vladaju bezbjednosnom situacijom;
- da prilikom narušavanja i uspostavljanja javnog reda i mira nisu nastupile teže posljedice po građane, policijske službenike i imovinu;
- da je bezbjednosna problematika u oblasti javnog reda i mira stabilna (nije povećan broj narušavanja javnog reda i mira u većem obimu i nisu evidentirani oblici organizovanog narušavanja javnog reda i mira);
- da nema bezbjednosnih pojava ugrožavanja koje bi mogle izazvati bitnije uznemiravanje građana, a bezbjednosti povratnika i radu u multietničkoj sredini je posvećena dužna pažnja i drugo.

I pored navedenih činjenica, u cilju održavanja povoljnog i unapređenja stanja u ovoj oblasti, u narednom periodu je potrebno realizovati sljedeće planirane aktivnosti:

- na osnovu analize obezbjediti pojačano prisustvo policijskih službenika u vrijeme i na mjestima gdje najčešće dolazi do narušavanja javnog reda i mira;
- prilikom intervencije policije radi uspostavljanja narušenog javnog reda i mira gdje je prijavljeno više učesnika, a posebno u ugostiteljskim objektima, izvršiti kvalitetnu procjenu bezbjednosne situacije radi ispravne taktike postupanja i upućivanja potrebnog broja policijskih službenika na uspješno izvršavanje službenog zadatka;
- radi kvalitetnijeg praćenja stanja bezbjednosti na kriminogenim žarištima, kretanja lica pod pojačanim nadzorom i bezbjednosno interesantnih lica, planirati i provoditi opservacije, čije rezultate koristiti za sprovođenje i drugih operativno-taktičkih mjera i radnji;
- vršiti pojačan obilazak ugostiteljskih objekata u kojima češće dolazi do narušavanja javnog reda i mira, a po ukazanoj potrebi organizovati izvođenje operativno-taktičke mjere i radnje racije;

- intenzivirati i podići na viši nivo saradnju policije, komunalne policije i inspekcijskih službi redovnim informisanjem, te planiranjem i organizovanjem zajedničkih aktivnosti i drugo.

Napadi na policijske službenike. Evidentirana su 43 napada na policijske službenike (u 2022. godini je evidentirano 48 napada) u kojima je jedan policijski službenik smrtno stradao⁵³, teške tjelesne povrede zadobila su tri policijska službenika (jedan u uporednom periodu), dok je lake tjelesne povrede zadobilo 40 policijskih službenika⁵⁴.

Razlozi i povodi napada na policijske službenike su bili: prilikom uspostavljanja narušenog javnog reda i mira (10), lišenja slobode (10), kontrole i regulisanja saobraćaja (5), legitimisanja (3), prilikom asistencije, sprovođenja i prilikom pretresa stana i drugih prostorija (1) i ostalih razloga i povoda (11). Tom prilikom slobode je lišeno 37 lica (napadača).

Najčešće mjesto napada na policijske službenike su bili trгови i ulice (34,2% slučajeva).

Prema starosnoj strukturi, najbrojniji napadači su bila lica starosti od 21 do 30 godina (40,0%), zatim lica od 30 do 40 (35,6%) i od 40 do 50 godina (11,1%). Od ukupnog broja izvršilaca napada na policijske službenike, evidentirano je devet povratnika, a maloljetnici nisu evidentirani u vršenju napada.

Policijski službenici su protiv 31 napadača podnijeli izvještaje OJT. Za četiri lica je određen pritvor od strane suda.

Upotreba sile. Policijski službenici su u 2023. godini u 7.478 slučajeva upotrijebili silu⁵⁵ (više za 7,1%), prema 7.464 lica prilikom: savlađivanja otpora pri lišenju slobode lica (6.104), uspostavljanja narušenog JRiM (803), odbijanja napada od sebe (21), odbijanja napada od drugog lica (1), pružanja asistencije (16) i 532 u ostalim slučajevima. Prilikom upotrebe sile dva lica su zadobila teže i 23 lica lake tjelesne povrede.

Tabela 33. Pregled upotrebe sile i napada na policijske službenike po PU u 2023.

rb	Upotreba sile po PU	2023.											
		BL	GR	PD	MG	DO	BN	ZV	IS	FO	TB	MUP sj	Σ
1.	Upotreba sile	2.206	548	906	340	910	646	605	649	218	448	2	7.478
2.	Napadi na PS	10	3	2	-	11	2	7	7	-	1	-	43

3.2. Prekršaji u oblasti oružja i municije

U 2023. godini su evidentirana 223 prekršaja u vezi sa oružjem i municijom (više za 4,2% u odnosu na 2022. godinu). Ove prekršaje je počinilo 197 lica, protiv kojih je podneseno 80 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka i uručeno im je 116 prekršajnih naloga.

Na osnovu izdatih prekršajnih naloga u skladu sa Zakonom o oružju i municiji, počinioima su izrečene novčane kazne u ukupnom iznosu od 39.112 KM, što je za 36,3% više u odnosu na 2022. godinu.

⁵³ KD Teško ubistvo nad inspektorom iz PU Bijeljina.

⁵⁴ U istom periodu 2022. godine 38 policijskih službenika je lakše povrijeđeno.

⁵⁵ Prilikom upotrebe sile, 7.606 puta su upotrebljena sredstva za vezivanje, 142 puta fizička snaga i pet puta službena palica.

Tabela 34. Upporedni pregled prekršaja u vezi sa oružjem i municijom u 2023/2022.

rb	Prekršaji u vezi sa oružjem i municijom	2023.	2022.	+ - %
1.	Broj prekršaja po Zakonu o oružju i municiji	223	214	4.2
1.a.	Ukupno počinilaca prekršaja	197	183	7.7
2.	Podneseno zahtjeva za pokretanje prek.	80	88	-9.1
2.a.	Počinioci prekršaja po zahtjevima	84	98	-14.3
	- maloljetnika	2	3	-33,3
	- povratnika	3	4	-25,0
3.	Izdato prekršajnih naloga	116	85	36.5
3.a.	Počinioci prekršaja po prekrš. nalogima	116	85	36.5

U skladu sa Zakonom o oružju i municiji privremeno su oduzeta 1.002 komada oružja (309 komada zabranjenog oružja i 693 komada dozvoljenog oružja) i 28.047 komada različite municije.

Dobrovoljno je predato 877 komada oružja (177 komada u korist Republike Srpske bez prava na naknadu, 622 komada po osnovu smrti vlasnika, a do okončanja ostavinskog postupka, 71 komad oružja po osnovu napuštanja mjesta prebivališta duže od 60 dana i sedam po osnovu amnestije), te 2.852 komada municije.

Takođe, pronađeno je 112 komada oružja i 4.818 komada municije. Tokom 2023. godine prijavljeno je 128 nestanaka oružja, od kojih su pronađena dva.

Tabela 35. Pregled prekršaja u vezi sa oružjem i municijom po PU u 2023.

rb	Prekršaji u vezi sa oružjem i municijom po PU	2023.									
		BL	GR	PD	MG	DO	BN	ZV	IS	FO	TB
1.	Br.prekrš. po Zakonu o oružju i mun.	70	12	13	4	31	37	17	17	14	8
1.a.	Ukupno počinilaca prekršaja	55	12	11	4	25	34	17	17	14	8
2.	Podneseno zahtjeva	21	9	8	3	10	13	6	2	1	7
2.a.	Počinioci po zahtjevima	22	11	9	3	10	13	6	2	1	7
	-maloljetnika	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	-povratnika	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	Izdato prekršajnih naloga	33	1	2	1	14	22	12	16	14	1
4.	Počinioci po nalogima	33	1	2	1	14	22	12	16	14	1

3.3. Pregled prekršaja u ostalim oblastima

U skladu sa važećim zakonima, evidentirano je 30 prekršaja u vezi sa nasiljem na sportskim priredbama, devet prekršaja u vezi sa javnim okupljanjem, jedan prekršaj su počinile agencije za obezbjeđenje lica i imovine i privatne detektivske agencije, te 66 prekršaja iz oblasti ostalih poslova policije⁵⁶.

⁵⁶U 2022. godini evidentirana su 42 prekršaja u vezi sa nasiljem na sportskim priredbama, pet prekršaja u vezi sa javnim okupljanjima, pet prekršaja koja su počinile agencije za obezbjeđenje lica i imovine i privatne detektivske agencije, te 73 prekršaja iz oblasti ostalih poslova policije.

Sprečavanje nasilja na sportskim priredbama. U 2023. godini policijskim upravama je prijavljeno održavanje 5.519 sportskih priredbi, od kojih 48 sa povećanim rizikom. Prilikom održavanja sportskih priredbi, 33 lica su počinila 30 prekršaja, za koja je podneseno 20 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka i izdato je 10 prekršajnih naloga.

Prekršaji prilikom javnih okupljanja. Prijavljeno je 1.868 javnih okupljanja, od kojih su za četiri donesena rješenja o njihovoj zabrani. Prilikom održavanja javnih okupljanja evidentirano je devet prekršaja (više za 80,0% u odnosu na 2022. godinu).

Prekršaji po Zakonu o agencijama za obezbjeđenje lica i imovine i privatnoj detektivskoj djelatnosti. U skladu sa navedenim Zakonom evidentiran je jedan prekršaj za koji je podnesen jedan zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka. Izvršena su 33 nadzora nad radom agencija (32 redovna i jedan vanredni). U 84 sprovedene akcije kontrolisano je 1.008 pripadnika obezbjeđenja i 90 kontrola preduzeća koja imaju vlastitu službu obezbjeđenja. Tom prilikom je utvrđen jedan propust.

Ostali poslovi policije. Policijski službenici su prilikom obavljanja redovnih poslova i zadataka uočili 66 prekršaja koje je počinilo 55 lica. Počinioćima je izdato 37 prekršajnih naloga i podneseno je 11 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka.

Kroz projekat „Bezbedan grad“ Ministarstvo u saradnji sa gradovima i opštinama uspostavlja sisteme video-nadzora javnih površina, trgova, parkova, objekata, mostova, ulica, raskrsnica, parkinga, sportskih objekata, sa ciljem preventivne zaštita građana i njihove imovine, borbe protiv kriminala, terorizma i svih drugih oblika narušavanja bezbjednosti i javnog reda i mira.

4. Bezbjednost saobraćaja na putevima

Na teritoriji Republike Srpske putnu mrežu čini 105,91 km auto-puta, 1.767,88 km magistralnih puteva, 2.104,83 km regionalnih puteva i 227 km lokalnih puteva, koji su posebnom odlukom Vlade Republike Srpske proglašeni važnim za funkcionisanje ukupnog saobraćaja na teritoriji Republike Srpske, i ulice u naselju lokalnih zajednica⁵⁷.

Saobraćajni rizik⁵⁸ u Republici Srpskoj je u 2023. godini iznosio 2,3 (2022=2,1; 2021=2,3), dok je javni rizik⁵⁹ iznosio 9,3 (2022=8,5, 2021= 8,6).

U 2023. godini registrovano je 469.931 motorno vozilo (više za 3,8% u odnosu na 2022. godinu) sa 520.260 aktivnih vozačkih dozvola⁶⁰ (više za 0,7%).

⁵⁷ Izvor: sajt JP „Autoputevi Republike Srpske“ i JP „Putevi Republike Srpske“.

⁵⁸ Saobraćajni rizik pokazuje broj smrtno stradalih lica u saobraćajnim nezgodama na 10.000 registrovanih vozila.

⁵⁹ Javni rizik predstavlja godišnji broj poginulih učesnika u saobraćaju na 100.000 stanovnika i mjeri rizik svakog stanovnika da pogine u saobraćajnoj nezgodi.

⁶⁰ Izvor: Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka.

Tabela 36. Uporedni pregled broja registrovanih vozila po PU u 2023/2022.

Broj registrovanih vozila	PU BL	PU GR	PU PD	PU MG	PU DO	PU BN	PU ZV	PU IS	PU FO	PU TB
2023.	140.544	31.277	49.106	12.893	71.542	61.854	29.720	33.121	12.193	27.681
2022.	134.798	30.396	47.233	12.519	68.941	59.974	26.371	34.544	11.886	26.234

Tabela 37. Uporedni pregled broja aktivnih vozačkih dozvola po PU u 2023/2022.

Broj aktivnih vozačkih dozvola	PU BL	PU GR	PU PD	PU MG	PU DO	PU BN	PU ZV	PU IS	PU FO	PU TB
2023.	145.636	32.306	54.169	15.249	81.822	72.153	39.970	35.184	13.889	29.882
2022.	144.353	32.062	53.767	15.126	81.642	71.989	39.672	34.801	13.786	29.423

Saobraćajni rizik je bio najveći na području PU Mrkonjić Grad (7,8) i PU Foča (3,3). Najmanji saobraćajni rizik u 2023. godini je bio na području PU Istočno Sarajevo (1,2) i PU Prijedor (1,4).

Tabela 38. Broj poginulih lica u SN na 10.000 registrovanih vozila

Saobraćajni rizik	PU BL	PU GR	PU PD	PU MG	PU DO	PU BN	PU ZV	PU IS	PU FO	PU TB
2023.	2	3,2	1,4	7,8	1,8	2,6	2,7	1,2	4,9	2,5
2022.	1,4	3,3	2,6	5,4	2,2	2,0	3,1	2,6	1,7	2,3

4.1. Saobraćajne nezgode i posljedice

U 2023. godini dogodilo se 10.618 saobraćajnih nezgoda, što je više za 7,3% u odnosu na 2022. godinu. U saobraćajnim nezgodama poginulo je 109 lica (više za devet lica), teže je povrijeđeno 616 lica (više za 10,6%), dok je lakše povrijeđeno 2.917 lica (više za 6,3%). Broj nezgoda samo sa materijalnom štetom (8.160) je veći za 7,6%.

Tabela 39. Uporedni pregled broja i vrsta saobraćajnih nezgoda i posljedica u 2023/2022.

R.b.	Saobraćajne nezgode i posljedice	2023.	2022.	+ - %
1.	Broj nezgoda	10.618	9.896	7,3
1.a.	- sa poginulim licima	95	90	5,6
1.b.	- sa teško povrijeđenim	525	465	11,6
1.v.	- sa lakše povrijeđenim	1.838	1.759	4,5
1.g.	- samo sa materijalnom štetom	8.160	7.582	7,6
2.	Nastradalo lica	3.642	3.401	7,1
2.a.	- smrtno stradalo lica	109	100	9,0
2.b.	- teško povrijeđeno	616	557	10,6
2.v.	- lakše povrijeđeno	2.917	2.744	6,3

Najviše saobraćajnih nezgoda dogodilo se na području PU Banja Luka, a najmanje na području PU Mrkonjić Grad, što je u skladu sa teritorijom koju pokrivaju, brojem stanovnika, brojem registrovanih vozila i frekvencijom vozila u saobraćaju.

Tabela 40. Pregled saobraćajnih nezgoda i posljedica po PU u 2023.

Rb	Saobraćajne nezgode i posljedice	2023.									
		BL	GR	PD	MG	DO	BN	ZV	IS	FO	TB
11.	Broj nezgoda	4.857	672	957	217	856	1.065	541	681	395	377
1.a.	- sa poginulim licima	22	9	7	7	13	14	8	4	6	5
1.b.	- sa teško povrijeđenim	136	32	51	15	84	66	44	46	21	30
1.v.	- sa lakše povrijeđenim	529	145	235	50	265	218	118	150	54	74
1.g.	- samo sa mater. štetom	4.170	486	664	145	494	767	371	481	314	268
2.	Nastradalo lica	1.007	232	409	123	555	409	288	320	116	183
2.a	- poginulo	28	10	7	10	13	16	8	4	6	7
2.b.	- teško povrijeđeno	151	33	63	22	99	74	57	55	25	37
2.v.	- lakše povrijeđeno	829	189	339	91	443	319	223	261	85	139

Saobraćajne nezgode (vozila, mjesto, vrijeme, greške, uzroci). U saobraćajnim nezgodama učestvovalo je ukupno 19.577 vozila (za 6,8% više). Od ukupnog broja vozila koja su učestvovala u saobraćajnim nezgodama na putevima Republike Srpske, 78,9% su vozila registrovana u Republici Srpskoj, 4,8% registrovana u FBiH, 1,2% u Brčko Distriktu, 11% su vozila iz drugih država i 4,1% su vozila bila nepoznatog porijekla. Od ukupnog broja vozila registrovanih u Republici Srpskoj, 0,5% su službena vozila Ministarstva.

U saobraćajnim nezgodama su učestvovala 402 vozila koja nisu bila osigurana. Od tog broja, 1,5% su vozila koja su učestvovala u saobraćajnim nezgodama sa smrtno stradalim licima i 5,5% sa teško povrijeđenim licima.

Prema starosti vozila koja su učestvovala u saobraćajnim nezgodama, najbrojnija su vozila starosti: od 12 do 16 godina (18,4%), od 16 do 20 godina (18,1%), i od 20 do 24 godine (17,9%).

Pokazatelji o broju saobraćajnih nezgoda po kategorijama puteva upućuju da se najveći broj saobraćajnih nezgoda dogodio na putevima na kojima je najveća frekvencija saobraćaja, te na putevima na kojima se vozila kreću većom brzinom od dozvoljene. S obzirom na mjesto događanja, najveći broj saobraćajnih nezgoda se dogodio na ulicama u naselju (38,9%) i magistralnom putu (35%). Na nekategorisanim putevima evidentirano je 9,1% saobraćajnih nezgoda, na regionalnim putevima 9%, a na lokalnim putevima 6,4% saobraćajnih nezgoda. Na auto-putevima Republike Srpske evidentirano je 209 saobraćajnih nezgoda ili 2% od ukupnog broja saobraćajnih nezgoda u 2023. godini.

Prema strukturi nastradalih lica prema vrsti puta gdje su se dogodile saobraćajne nezgode:

- na magistralnim putevima je poginulo 61 lice (55,9% od ukupnog broja poginulih) i teške tjelesne povrede je zadobilo 278 lica (ili 45,6% od ukupno teško povrijeđenih lica u SN);
- na regionalnim putevima je poginulo 16 lica (14,6%) i 67 lica je zadobilo teške tjelesne povrede (ili 15,7%);
- na lokalnim putevima je poginulo 12 lica (11%) i 70 lica je teško povrijeđeno (11,5%);

- u ulicama u naselju je poginulo 11 lica (10,1%) i 132 lica su teško povrijeđena (21,6%);
- na putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila (Banja Luka – Klačnice) poginulo je šest lica (5,5%) i šest lica je teško povrijeđeno (1%);
- na auto-putu je poginulo jedno lice (1%) i dva lica su teže povrijeđena i
- na nekategorisanim putevima su poginula dva lica (1,8%) i 27 lica je teško povrijeđeno (4,4%).

Pored toga, posmatrajući magistralne i regionalne putne pravce u Republici Srpskoj, tokom 2023. godine, najugroženije putne dionice su bile Gornja Vijaka – Derventa, na kojoj je poginulo šest lica i šest lica je zadobilo teške tjelesne povrede i Klačnice 2 – Šargovac, sa šest poginulih i sedam teško povrijeđenih lica.

Druge najugroženije dionice putnih pravaca su bile Crna Rijeka – Granica Republike Srpske i granica BiH (četiri lica poginula), zatim Dragotinja – Prijedor (tri lica poginula i šest lica zadobilo teške tjelesne povrede), Mrkonjić Grad – Crna Rijeka (dva lica poginula i šest lica teško povrijeđeno) i druge.

U 2023. godini najveći broj saobraćajnih nezgoda se dogodio u mjesecu avgustu (1.093 SN) i oktobru (1.012 SN), dok je najviše smrtno stradalih lica u saobraćaju evidentirano u aprilu (18) i junu (15).

Najveći broj saobraćajnih nezgoda se događao petkom (u 16,4% slučajeva), a prema časovima u toku dana u periodu od 14 do 16 časova (u 14,7% slučajeva).

Najčešće greške koje su doprinijele nastanku saobraćajnih nezgoda su bile neprilagođena brzina kretanja vozila uslovima puta (kod 14,6% saobraćajnih nezgoda) i nepropisna brzina kretanja vozila (u 1,2% SN); nedržanje potrebnog odstojanja (14,5%); vožnja unazad (11,1%) i strana kretanja – nedržanje desne strane kolovoza – nekretanje uz desnu ivicu kolovoza (9,6%).

Prilikom vršenja uviđaja saobraćajnih nezgoda i utvrđivanja odgovornosti za nastale saobraćajne nezgode, utvrđeno je da su: 12,9% saobraćajnih nezgoda prouzrokovali vozači koji su upravljali vozilom pod uticajem alkohola, 3,8% SN prouzrokovali vozači koji su upravljali vozilom prije sticanja prava na upravljanje vozilom, 8,8% SN prouzrokovali vozači sa vozačkim stažom do dvije godine vozačkog iskustva, dok je devet vozača prouzrokovalo SN upravljajući vozilom pod uticajem opijata⁶¹.

U odnosu na prošlu godinu, povećano je učešće vozača odgovornih za nastanak saobraćajnih nezgoda za 5,5% koji su upravljali motornim vozilom pod dejstvom alkohola i vozača pod dejstvom opijata za 28,6%⁶², vozača koji su upravljali motornim vozilom prije

⁶¹U 2022. godini 13% SN su prouzrokovali vozači koji su bili pod uticajem alkohola, 3,5% prije sticanja prava na upravljanje, 9,1% vozači do dvije godine vozačkog iskustva i 0,07% SN su prouzrokovali vozači pod uticajem opojnih sredstava.

⁶² Broj SN koje su prouzrokovali vozači pod dejstvom opijata u 2023. godini je devet (2022=7 vozača).

sticanja prava na upravljanje za 12,7%, vozača sa vozačkim stažom do dvije godine vozačkog iskustva za 3,3%.

Neophodno je istaći da je u 45% saobraćajnih nezgoda sa poginulim i teško povrijeđenim licima jedan od učesnika bio pod dejstvom alkohola, što ukazuje na neophodnost povećanja represivnih mjera kontrole učesnika u saobraćaju na prisustvo alkohola u organizmu.

Saobraćajne nezgode sa smrtno stradalim licima. Dogodilo se 95 saobraćajnih nezgoda (za 5 SN više) u kojima je smrtno stradalo 109 učesnika u saobraćaju.

Kod saobraćajnih nezgoda sa poginulim licima, *najčešći uzrok* je bila neprilagođena brzina kretanja (36,8% slučajeva), strana kretanja (26,3%), upravljanje vozilom pod dejstvom alkohola preko 1,5 g/kg (3,2%), skretanje (3,2%), nepoštivanje prvenstva prolaza (8,4%), nepropisno preticanje (2,1%) i drugi.

Od ukupno 95 saobraćajnih nezgoda sa poginulim licima, u 27 nezgoda kod 29 učesnika je utvrđeno prisustvo alkohola u organizmu i to kod: 23 vozača putničkog motornog vozila, tri vozača teretnih vozila, jednog vozača motocikla, jednog pješaka i jednog vozača bicikla.

Prema vrsti puta, najviše saobraćajnih nezgoda sa smrtno stradalim licima se dogodilo na: magistralnim putnim pravcima (53,7% SN), lokalnim putevima (11,6%), regionalnim putevima (16,8%), ulicama u naselju (10,5%), putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila (4,2%), nekategorisanim putevima (2,1%) i auto-putu (1,1%).

Prema starosnoj strukturi smrtno stradalih lica u 2023. godini, najugroženija su bila lica starosti od 21 do 30 godina (21,1% od ukupno poginulih) i od 61 do 70 godina (16,5%). Evidentirane su saobraćajne nezgode u kojima je smrtno stradalo šestoro maloljetnika⁶³.

Od ukupnog broja smrtno stradalih učesnika u saobraćaju: 45% su bili vozači motornih vozila (putničkog i teretnog vozila), 21,1% suvozači i putnici⁶⁴, 16,5% pješaci, 10,1% vozači motocikla i mopeda, 3,7% biciklisti i vozači četvorocikla, 1,8% vozači traktora i motokultivatora i 1,8% ostalih učesnika u saobraćaju.

Saobraćajne nezgode sa teško povrijeđenim licima. U 525 saobraćajnih nezgoda (za 11,6% više) teško je povrijeđeno 616 učesnika u saobraćaju (više za 10,6%).

Najčešći uzroci saobraćajnih nezgoda sa teško povrijeđenim licima su bili neprilagođena brzina kretanja (30,3%), strana kretanja (18,3%), nepoštivanje prvenstva prolaza (8,8%) i upravljanje vozilom pod dejstvom alkohola preko 1,5 g/kg (10,7%), skretanje (8%).

Prema vrsti puta, najviše saobraćajnih nezgoda u kojima su učesnici u saobraćaju zadobili teže povrede su se dogodile na: magistralnim putevima (219 SN), ulicama u naselju (130 SN), lokalnim putevima (67), regionalnim putevima (77), nekategorisanim putevima (28), auto-putu (2) i putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila (2).

Najveći broj teško povrijeđenih lica zabilježen je u julu (78 lica), septembru (76) i oktobru (68).

⁶³Tri djeteta do šest godina starosti i tri maloljetnika od 14 do 17 godina.

⁶⁴ Od ukupno 15 poginulih putnika, troje je djece.

Najbrojnija teže povrijeđena lica su bila starosti od 21 do 30 godina 17,5% od ukupno teže povrijeđenih lica.

U pogledu kategorije učesnika u saobraćaju teške tjelesne povrede (616) su najviše zadobili: vozači motornih vozila (34,7%), suvozači i putnici (24,5%), pješaci (13,5%), vozači motocikla i mopeda (16,6%) i vozači bicikla i četvorocikla (7%), vozači traktora (1,8%), vozači koji su koristili lako lično električno vozilo (0,3%) i ostalih učesnika 1,6%. Teške tjelesne povrede je zadobilo 69 maloljetnika.

Saobraćajne nezgode sa lakše povrijeđenim licima. Evidentirano je 1.838 saobraćajnih nezgoda sa lakše povrijeđenim licima (za 4,5% više) u kojima je lakše povrijeđeno 2.917 lica (za 6,3% više).

Najbrojnija lakše povrijeđena lica su bila: vozači motornih vozila (47%), suvozači i putnici (33,9%), pješaci (8,7%)⁶⁵, vozači motocikla i mopeda (5,8%), vozači bicikla i četvorocikla (3,4%), vozači traktora i radnih mašina (0,7%) i 0,5% ostalih učesnika. Lakše je povrijeđen 401 maloljetnik.

Takođe, evidentirano je i 8.160 saobraćajnih nezgoda samo sa materijalnom štetom, što je za 7,6% više u odnosu na prošlu godinu.

Saobraćajne nezgode sa nepoznatim učesnikom. Od ukupnog broja saobraćajnih nezgoda koje su se dogodile u 2023. godini (10.618) u 8% slučajeva su učesnici u saobraćajnim nezgodama bili nepoznati (846 SN). Broj saobraćajnih nezgoda sa nepoznatim učesnikom je za 15,1% veći u odnosu na 2022. godinu. Od ukupnog broja saobraćajnih nezgoda u kojima je izvršilac bio nepoznat, tri SN su bile sa poginulim licima, 15 sa teže i 39 sa lakše povrijeđenim licima, te 789 saobraćajnih nezgoda u kojima je nastupila samo materijalna šteta.

U 2023. godini, rasvijetljene su: saobraćajne nezgode sa poginulim licima, 10 SN sa teško povrijeđenim, 29 SN sa lakše povrijeđenim licima i 411 SN u kojima je nastupila samo materijalna šteta.

4.2. Preduzete mjere i radnje policije na povećanju bezbjednosti saobraćaja

U oblasti bezbjednosti saobraćaja policijski službenici su realizovali veći broj preventivnih i represivnih aktivnosti.

Represivne aktivnosti policije su smanjene u odnosu na 2022. godinu. Evidentirana su 363.803 prekršaja u saobraćaju, za koja je podneseno 3.512 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka i izdato je 331.006 prekršajnih naloga⁶⁶. Po oba vida u ovom periodu su obuhvaćena i sankcionisana 336.252 počinioca prekršaja, što je manje za 6,6% u odnosu na 2022. godinu.

U režim mjerenja i evidentiranja prekršaja ukupno je pušteno 99 stacionarnih radara od

⁶⁵Lakše tjelesne povrede je zadobilo 213 pješaka, od kojih je 41 dijete (u 2022. godini teške tjelesne povrede su zadobila 72 pješaka, od kojih je 11 djece).

⁶⁶U 2022. godini podnesena su 3.443 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka i uručeno je ukupno 331.006 prekršajnih naloga.

koji na području: PU Banja Luka - 24, PU Bijeljina – 12, PU Doboj – 12, PU Prijedor 10, PU Istočno Sarajevo – devet, PU Zvornik – osam, PU Trebinje – sedam, PU Foča – šest, PU Gradiška – šest i Mrkonjić Grad – pet.

Pored stacionarnih radara, kontrola nepropisne brzine se vrši i sa presretačima, sa ciljem smanjenja smrtno stradalih lica u saobraćajnim nezgodama, jer je nepropisna i neprilagođena brzina kretanja vozila najčešći uzrok nastanka saobraćajnih nezgoda sa poljedicama po lica.

U toku 2023. godine sankcionisano je 164.256 prekršaja prekoračenja propisane brzine kretanja motornih vozila, što je manje za 11,3% u odnosu na 2022. godinu. Udio prekršaja prekoračenja propisane brzine kretanja motornih vozila u ukupnom broju sankcionisanih prekršaja je 45,1% (u toku 2022. godine je udio iznosio 47,9%).

Tabela 41. Uporedni pregled preduzetih mjera i radnji policije u saobraćaju u 2023/2022.

rb	Preduzete mjere i radnje	2023.	2022.	+ - %
1.	Broj KD	312	287	8,7
1.a	Izvještaji o KD	298	274	8,8
1.b.	Prijavljena lica	301	278	8,3
2.	Pokrenuto prekrš. postupaka	334.518	358.165	-6,6
2.1.	Ukupan broj prekršaja	363.803	386.742	-5,9
2.2.	Ukupan broj počinitelja prekršaja	336.252	360.146	-6,6
2.a.	Broj zahtjeva za PPP	3.512	3.443	2,0
-	Prijavljena lica po zahtjevu	5.246	5.441	-3,6
2.b.	Prekršajni nalozi	331.006	354.705	-6,7
-	Lica po nalogima	331.006	354.705	-6,7
3.	Isključeno vozila	3.931	3.573	10,0
4.	Isključeno vozača	22.342	21.094	5,9

Tužilaštvima je u 2023. godini podneseno 298 izvještaja (više za 8,8%) protiv 301 lica (više za 8,3%), zbog osnova sumnje da su počinili 312 krivičnih djela u saobraćaju (više za 8,7%).

Tabela 42. Pregled preduzetih mjera i radnji policije u saobraćaju po PU u 2023.

rb	Preduzete mjere i radnje	BL	GR	PD	MG	DO	BN	ZV	IS	FO	TB	MUP sj
1.	Broj KD	83	17	27	15	42	37	16	38	14	23	-
1.a.	Izvještaji o KD	79	15	26	15	40	35	16	35	14	23	-
1.b.	Prijavljena lica	79	16	26	15	40	35	16	36	14	24	-
2.	Pokren prekr. postup.	44.309	8.895	15.945	6.413	40.267	21.961	15.627	27.076	8.690	14.825	130.510
2.1.	Ukupan broj prekršaja	52.574	9.791	17.342	7.151	45.002	24.048	16.686	33.977	9.072	15.455	132.705
2.a.	Broj zahtjeva za PPP	873	232	280	234	289	436	231	534	92	198	113
-	Prijav. lica po zahtjevu	1.256	348	343	507	386	673	264	911	162	219	177
2.b.	Prekršajni nalozi	43.436	8.663	15.665	6.179	39.978	21.525	15.396	26.542	8.598	14.627	130.397
-	Lica po nalogima	43.436	8.663	15.665	6.179	39.978	21.525	15.396	26.542	8.598	14.627	130.397
3.	Isključeno vozila	482	363	696	497	663	184	269	361	198	218	-
4.	Isključeno vozača	6.048	1.527	2.770	1.088	3.732	1.900	1.286	2.278	530	1.183	-

Provodeći planirane kontrolne aktivnosti iz saobraćaja je **isključeno 3.931 vozilo** (34,1% vozila zbog tehničke neispravnosti, 29,7% vozila zbog isteka registracije preko mjesec dana, 4,5% zbog odbijanja vanrednog tehničkog pregleda, 5,7% zbog nepravilno

natovarenog/obezbjedenog tereta i 25,9% vozila iz drugih razloga). Broj isključenih vozila iz saobraćaja je veći za 10% u odnosu na 2022. godinu. Na vanredni tehnički pregled upućeno je 1.818 vozila, od čega su u 186 slučajeva vozači odbili da idu na vanredni tehnički pregled. Od vozila nad kojima je izvršen tehnički pregled, kod 1.408 vozila ili 86,3% je utvrđena tehnička neispravnost, dok su 224 vozila bila tehnički ispravna.

Takođe, iz saobraćaja su **isključena 22.342 vozača** (84,1% vozača zbog vožnje pod uticajem alkohola, 1,3% vozača zbog odbijanja kontrole na prisustvo alkohola u organizmu, 5,7% vozača zbog vožnje prije sticanja prava na upravljanje vozilom, 0,8% vozača zbog vožnje pod uticajem opijata, 5,5% vozača zbog odbijanja kontrole na prisustvo narkotika, 1,9% vozača zbog upravljanja vozilom za vrijeme trajanja zabrane, 0,5% vozača zbog upravljanja vozilom bez odgovarajuće kategorije i 0,2% vozača zbog ostalih razloga) što je za 5,9% više u odnosu na 2022. godinu.

Realizovane su republičke i regionalne akcije, te brojne preventivne kampanje sa ciljem povećanja bezbjednosti pješaka, biciklista, vozača i drugih učesnika u saobraćaju.

Aktivnost jačanja rada saobraćajne policije u zajednici, realizovana je kroz projekat „Školske saobraćajne patrole“ sa ciljem podsticanja aktivnosti učesnika prema problemima bezbjednosti saobraćaja.

Pored toga, sprovedeno je istraživanje mjerenja indikatora bezbjednosti saobraćaja u Republici Srpskoj, radnim danima i u dnevnim uslovima odvijanja saobraćaja, koje je pokazalo:

- *stepen upotrebe zaštitnih sistema (sigurnosni pojas)* kod putničkih automobila i dostavnih vozila do 3,5 t je smanjen. Tokom vožnje sigurnosni pojas koristi 69,7% vozača, 69,3% suvozača i 22% putnika na zadnjem sjedištu⁶⁷. Upotreba sigurnosnog pojasa kod vozača teških teretnih vozila iznosi 46,6% (2022=47,2%) i vozača autobusa 24,6% (2022=26,1%);
- povećan je procenat upotrebe zaštitnih sistema kod djece do tri godine (2023=83% i 2022=81,9%) i kod djece od tri do 12 godina (2023=19,5%, 2022=17,6%);
- *upotreba mobilnog telefona* tokom vožnje je ostala na približno istom nivou. Tokom vožnje, mobilni telefon je koristilo 6,6% vozača putničkih vozila, 14,1% vozača teških teretnih vozila i 10,9% vozača autobusa⁶⁸;
- *povećan je procenat prekoračenja ograničenja brzine* na skoro svim putevima u Republici Srpskoj za kategorije vozila: putnička i teška teretna vozila⁶⁹.
- *Indikator procenat konzumiranja alkohola* kod vozača je smanjen i iznosio je 1,3% (2022=2,7%), ali i dalje spada u kategoriju vrlo visoke vrijednosti.

U narednom periodu neophodno je nastaviti sa aktivnostima:

⁶⁷ U 2022. godini sigurnosni pojas je koristilo 71,1% vozača, 71,3% suvozača i 19,5% putnika na zadnjem sjedištu.

⁶⁸ U 2022. godini mobilni telefon prilikom vožnje je koristilo 6,3% vozača putničkih vozila, 13% vozača teških teretnih vozila i 9% vozača autobusa.

⁶⁹ Procenat prekoračenja ograničenja brzine putničkih i dostavnih vozila je u 2023. godini iznosio 60,4% (2022=55,9%), teških teretnih vozila 29,2% (2022=25%) i autobusa 48,4% (2022=15,2%).

- na unapređenju stanja bezbjednosti saobraćaja kroz pojačanu kontrolu učesnika u saobraćaju;
- kontinuiranom podizanju nivoa prevencije (obilazak i prisustvo policijskih patrola na dionicama puta na kojima su učestale saobraćajne nezgode sa posljedicama po lica i na kojima se čine prekršaji koji direktno ugrožavaju bezbjednost učesnika u saobraćaju, interventno regulisanje saobraćaja, obilazak putne mreže, sagledavanje stanja kolovoza i saobraćajne signalizacije, obavješćavanje upravljača puta radi otklanjanja uočenih nedostataka i ostalo);
- sprovođenju konkretnih, ciljanih i efikasnih represivnih aktivnosti;
- te planskom djelovanju na uzroke, a ne na posljedice saobraćajnih nezgoda.

U ciljanim represivnim akcijama, kvalitetnom pripremom i kontrolom na terenu potrebno je obezbjediti maksimalnu represiju po principu nulte tolerancije u narednom periodu.

Poredeći pokazatelje bezbjednosti saobraćaja u 2023. godini sa prosječnim vrijednostima na nivou zadnjih 10 i zadnjih pet godina, može se ocijeniti da je stanje bezbjednosti u saobraćaju na putevima u Republici Srpskoj zadovoljavajuće.

5. Ostali poslovi policije

U 2023. godini uspješno su realizovane aktivnosti na obezbjeđenju aktivnosti različitog karaktera, kao što su: proslava i obilježavanje Devetog januara – Dana Republike Srpske, Dana policije, javnog skupa obilježavanja „Dana sjećanja na žrtve ustaškog zločina – genocida u koncentracionom logoru Jasenovac“, javnog skupa „Vidovdan“, komemorativnog skupa „Srebrenica 2023“, teniskog turnira „Srpska Open 2023“ i drugo.

Obavljene su 664 pratnje vangabaritnog tereta, 3.322 pratnje „B“ materija i 182 pratnje ostalih transporta.

Nadležne organizacione jedinice Ministarstva preduzimale su mjere obezbjeđenja odobrenog kretanja naoružanja i vojne opreme prilikom izlaska i ulaska pripadnika vojske i policije zemalja koje su u sastavu misije EU u BiH.

Od zatražene 1.362 asistencije, izvršeno je 97,1%, čime je pružena pomoć drugim organima u sprovođenju njihovih javnih ovlaštenja. Asistencije nisu pružene u 40 slučajeva, u kojima nisu bili ispunjeni zakonom određeni uslovi ili zbog toga što drugi nadležni organi nisu obavili prethodno potrebne radnje.

Po potrebi je ostvarivana saradnja sa operativnim centrima drugih bezbjednosnih agencija u BiH, kao i sa operativnim centrima zemalja u okruženju.

5.1. Obezbjeđenje ličnosti i objekata

Obezbjeđenje ličnosti i objekata vršeno je kontinuirano i u skladu sa poslovima i zadacima. Po potrebi je vršeno i pojačano obezbjeđenje ličnosti i objekata koji se na osnovu

zakona, odluka Vlade RS i rješenjem ministra unutrašnjih poslova RS posebno obezbjeđuju. Osim planiranih aktivnosti vršeno je fizičko, saobraćajno i operativno obezbjeđenje drugih ličnosti i delegacija prilikom njihovih posjeta Republici Srpskoj.

Vršeno je obezbjeđenje objekata koji se posebno obezbjeđuju, kao i pojačano obezbjeđenje objekta Narodne skupštine Republike Srpske za vrijeme zasjedanja sjednica i drugih objekata u skladu sa konkretnom bezbjednosnom procjenom i prilikom posjete delegacija i ličnosti koje se posebno obezbjeđuju. Vršeno je obezbjeđenje 21 štićene ličnosti i 30 objekata (devet objekata institucija i 21 objekat u kojim stanuju štićene ličnosti i porodice štićenih ličnosti). U skladu sa procjenom bezbjednosne situacije i konkretnim događajima, izvršeno je i 171 pojačano obezbjeđenje objekata koji se posebno obezbjeđuju, kao i 5.683 službe obezbjeđenja ličnosti i 240 službi neposrednog saobraćajnog obezbjeđenja.

U toku 2023. godine nisu registrovani slučajevi narušavanja integriteta štićenih ličnosti, kao ni objekata koji se posebno obezbjeđuju.

Počasna jedinica, koja je popunjena sa 50 policijskih službenika, u 2023. godini je angažovana 54 puta u aktivnostima kao što su svečanosti i počasti. Obuka za pripadnike Počasne jedinice je vršena 14 puta.

U kontinuitetu se preduzimaju mjere i aktivnosti u cilju održavanja povoljnog stanja bezbjednosti štićenih ličnosti i objekata kroz: pojačano angažovanje policijskih službenika, posjedovanje dugog naoružanja na pozicijama i u službenim vozilima, intenzivnije vršenje PDZ pregleda, prikupljanje bezbjednosno-interesantnih obavještenja, zatim neposrednim opažanjem, kontrolom hotela, hostela i prenoćišta, i kroz druge operativne aktivnosti.

Korišćenjem raspoložive specijalističke opreme i uređaja, vršena je protivdiverziona zaštita objekata, vozila štićenih ličnosti, sale Narodne skupštine RS i drugih mjesta po zahtjevu i ukazanoj potrebi. Izvršena su ukupno 3.124 protivdiverziona pregleda, od čega: 296 PD pregleda štićenih objekata po naloženim pojačanim mjerama, 104 redovna PD pregleda objekata, 1.054 PD pregleda po zahtjevu, 72 PD pregleda napuštenih objekata (na trasi kretanja štićenih ličnosti), 631 PD pregled trase kretanja, 15 PD trase kretanja, prostora i objekata i 502 PD pregleda motornih vozila.

Intenzivirani su kontakti i saradnja u oblasti posebnog obezbjeđenja sa Ministarstvom bezbjednosti BiH, Direkcijom za koordinaciju policijskih tijela BiH, Državnom agencijom za istrage i zaštitu BiH, Graničnom policijom BiH, Ministarstvom unutrašnjih poslova FBiH, Policijom Brčko Distrikta BiH i bezbjednosno-policijskim agencijama stranih država. Kontinuirano su prikupljana bezbjednosno-interesantna obavještenja, te je u skladu sa istim vršena provjera bezbjednosno interesantnih lica.

Po potrebi je ostvarivana saradnja i dvosmjerna razmjena relevantnih podataka sa protokolom institucija Republike Srpske i šefovima kabineta štićenih ličnosti u Republici Srpskoj, a u vezi sa organizacijom i funkcionisanjem mjera posebnog obezbjeđenja.

5.2. Zaštita od požara i eksplozija

Na teritoriji Republike Srpske u 2023. godini, registrovana su 503⁷⁰ požara (za 34,6% manje u odnosu na 2022. godinu), od kojih se 13 požara dogodilo na objektima u državnoj svojini i 490 na objektima u privatnoj svojini. Od ukupnog broja požara (503) registrovano je 90 šumskih požara (manje za 74,3%). Najveći broj šumskih požara je zabilježen na području PU Banja Luka, 57,8% od ukupnog broja šumskih požara.

U požarima je smrtno stradalo 15 lica (više za jedno lice), teže su povrijeđena četiri, a lakše je povrijeđeno 13 lica. Ukupna procijenjena materijalna šteta pričinjena požarima iznosi 18.264.000 KM⁷¹, što je za više od četiri puta u odnosu na 2022. godinu. Radi utvrđivanja uzroka požara izvršeno je 247 uviđaja, od kojih je u 89,9% slučajeva utvrđen uzrok nastanka požara.

Od požara sa većom materijalnom štetom u 2023. godini, izdvajamo:

- požar na proizvodnim objektima preduzeća „Mega Drvo“ DOO Bijeljina u Velikoj Obarskoj, grad Bijeljina, gdje je uzrok požara najvjerovatnije kratak spoj na električnoj instalaciji. Materijalna šteta prema izjavi vlasnika iznosi oko 15 miliona KM.
- požar na farmi pilića, vlasništvo DOO „Andrić-Farm“ Pelagićevo u mjestu Tramošnica, gdje uzrok požara tehnički kvar na elektroinstalacijama. Materijalna šteta prema izjavi vlasnika iznosi 400.000 KM.
- požar na poslovnom objektu „Ribnjak kod Banije“, u mjestu Gornje Liplje, opština Teslić, gdje je uzrok požara korištenje neadekvatno izvedenih i preopterećenih električnih instalacija. Materijalna šteta prema izjavi vlasnika iznosi oko 100.000 KM.

Izvršeno je 1.176 inspekcijskih pregleda po svim osnovama (manje za 8,1%), od čega: 124 redovna i tri kontrolna pregleda (skladišta za smještaj eksploziva, prodavnica pirotehnike, vozila za prevoz opasnih materija, vatrogasnih jedinica, te kontrola primjene propisa ZOP kod privrednih društava), 947 ostalih pregleda (po preventivno-tehničkoj zaštiti, na zahtjev stranaka i drugo) i 99 pregleda u vezi sa kategorizacijom objekata.

Vršeni su redovni i kontrolni inspekcijski pregledi proizvodnih objekata, postrojenja i uređaja, poslovnih prostora, nadzor prometa eksplozivnih materija, zapaljivih tečnosti i gasova, te rada vatrogasnih jedinica. Izdata su četiri rješenja kojima je naloženo 19 mjera zaštite od požara (više za dvije mjere).

Izdato je 2.860 saglasnosti u skladu sa Zakonom o zaštiti od požara i Zakonom o prometu eksplozivnih materija i zapaljivih tečnosti i gasova (manje za 19,5%) od kojih: 1.912 saglasnosti na mjere i normative zaštite od požara predviđene u investiciono-tehničkoj dokumentaciji za građenje objekata; 884 za mjere i normative zaštite od požara predviđene u investiciono-tehničkoj dokumentaciji za upotrebu objekata; 26 za plan i program stručnog osposobljavanja i usavršavanja vatrogasaca, 31 za lokaciju objekata i postrojenja za zapaljive tečnosti i gasove, te sedam ostalih saglasnosti.

⁷⁰ Od ukupnog broja požara, na području PU Banja Luka dogodilo se 212 požara, PU Gradiška 32, Prijedor 16, Mrkonjić Grad 10, Doboj 47, Bijeljina 111, Zvornik 25, Istočno Sarajevo 29, Foča 11 i Trebinje 10.

⁷¹ Procijenjena nastala materijalna šteta od požara u 2022. godini je iznosila 4.002.000 KM.

Izdato je 1.748 odobrenja iz oblasti prometa eksplozivnih materija i zapaljivih tečnosti i gasova (3,9% više), od čega sedam za trgovinski promet eksplozivnih materija; 270 za nabavku eksplozivnih materija, 1.155 za prevoz eksplozivnih materija u unutrašnjem saobraćaju, 263 za prevoz eksplozivnih materija preko granice ili teritorije Republike Srpske, te 53 druga odobrenja u skladu sa nadležnostima.

Dato je 259 stručnih mišljenja, realizovana su 192 stručna ispita u oblasti zaštite od požara i izdato je 1.978 uvjerenja o požarima i eksplozijama za radnike koji obavljaju prevoz opasnih materija i rade na poslovima zaštite od požara, te za profesionalne vatrogasce i druge.

5.3. Migranti

Direktor policije Republike Srpske je predsjedavajući Koordinacionog tijela za praćenje kretanja ilegalnih migranata preko teritorije Republike Srpske. Pored direktora policije, Koordinaciono tijelo čine: predstavnici Uprave policije, Uprave za borbu protiv terorizma i ekstremizma, policijskih uprava, Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite, Ministarstva uprave i lokalne samouprave, Ministarstva finansija, Republičkog sekretarijata za raseljena lica i migracije, Republičke uprave civilne zaštite, Crvenog krsta Republike Srpske, Saveza opština i gradova Republike Srpske i lokalnih zajednica. Zadatak Koordinacionog tijela je da operativno sprovodi aktivnosti s ciljem praćenja ulazaka, zadržavanja, kretanja migranata i njihovog što bržeg prolaska kroz Republiku Srpsku. Svi zaključci koje je donijelo Koordinaciono tijelo su realizovani, a u toku je realizacija zaključaka čije sprovođenje zahtjeva kontinuitet. O svom radu Koordinaciono tijelo za praćenje kretanja ilegalnih migranata preko teritorije Republike Srpske redovno izvještava Vladu Republike Srpske.

U skladu sa potpisanim Sporazumom o pružanju pomoći i operativnoj saradnji u nadzoru granice od 28.06.2018. godine, policija Republike Srpske je pružala pomoć Graničnoj policiji BiH u zaštiti istočne granice od ilegalnog prelaska granice, angažovanjem policijskih službenika Ministarstva. Tokom 2023. godine kontinuirano je angažovano 40 policijskih službenika Ministarstva.

U skladu sa procjenom i svojim kapacitetima, policija Republike Srpske provodila je pojačane aktivnosti na praćenju ulaska i pronalasku ilegalnih migranata i njihovoj predaji nadležnim organima sa nivoa BiH⁷² ili, ukoliko posjeduju potvrdu o izraženoj namjeri podnošenja zahtjeva za azil, tada se upućuju u smjeru koji je naveden u potvrdi.

Policijski službenici su na teritoriji Republike Srpske pronašli i evidentirali 1.078 lica – migranata⁷³ koji su ilegalno prešli granicu BiH, što je za 77,2% manje u odnosu na 2022. godinu.

Najveći broj pronađenih i kontrolisanih migranata evidentiran je u septembru (168) i oktobru (147), a najmanji u aprilu (28) i maju (37).

Od ukupnog broja pronađenih i kontrolisanih migranata najveći broj ih je porijeklom iz

⁷² Migranti se upućuju Službi za poslove sa strancima BiH ukoliko budu pronađeni na udaljenosti većoj od 10 km od granične linije ili Graničnoj policiji BiH ukoliko budu pronađeni u graničnom pojasu širine do 10 km.

⁷³ Statistički podaci u vezi sa migrantima su preuzeti iz baze „Analitički izvještaji“.

Avganistana (503), Maroka (115), Pakistana (76), Sirije (48), Iraka (28), Irana (26), Alžira (7), Libije (2), ostalih država Bliskog Istoka (105), drugih država (159). Pored toga, za devet migranata (0,83%) nije utvrđen identitet i zemlja porijekla.

Prema mjestu pronalaska migranata, odnosno područja koje pokrivaju policijske uprave, najviše migranata ili 25,8% je pronađeno na području PU Zvornik, zatim PU Gradiška (15,8%), PU Prijedor (13,5%), PU Doboj (12,7%), PU Banja Luka (11,6%), PU Foča (8,1%), PU Bijeljina (7,5%), PU Istočno Sarajevo (3,6%), dok je najmanji broj migranata pronađen na teritoriji PU Trebinje (1,2%) i PU Mrkonjić Grad (0,19%).

Prema polu migranata, oko 92,7% su muškarci. Od ukupnog broja migranata evidentirano je 1,4% djece do 7 godina i 4,36% djece od 7 do 18 godina.

Od ukupnog broja migranata, njih 67,17% sa sobom nije posjedovalo nikakvu dokumentaciju. Porijeklo migranata je u najvećem broju slučajeva evidentirano na osnovu njihovih izjava.

Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske podnijelo je 11 izvještaja Tužilaštvu BiH zbog izvršenih 13 KD Krijumčarenje lica (član 189. KZ BiH) protiv 16 lica koja su krijumčarila 78 migranata. Pored toga izvršena su i dva KD Organizovanje grupe ili udruženja za izvršenje KD Krijumčarenje lica, za koja su Tužilaštvu BiH podnesena dva izvještaja (jedan protiv tri lica zbog krijumčarenja tri migranta i drugi protiv više lica zbog krijumčarenja do sada identifikovanih 15 migranata).

Četiri migranta iz Avganistana su na području opštine Čajniče izazvala požar na štali, koja je u potpunosti izgorjela. Lica su lišena slobode i uz izvještaj o počinjenom KD Oštećenje i oduzimanje tuđe stvari predata u nadležnost OJT Trebinje.

Nisu evidentirani prekršaji koje su počinili migranti.

Tri identifikovana lica iz Bratunca su nad jednim migrantom izvršila KD Razbojništvo. PU Zvornik je dostavio Izvještaj OJT Bijeljina, protiv tri lica zbog počinjenog KD Razbojništvo.

Konstantno prateći kretanje kriminaliteta i stanje bezbjednosti na području Republike Srpske, BiH i zemalja u okruženju, uočeno je pregrupisavanje organizovanih kriminalnih grupa i struktura iz oblasti trgovine narkoticima ka transportu i krijumčarenju migranata ka zemljama Evropske unije sa prostora BiH, iz dva osnovna razloga - manje zakonom predviđene sankcije i veća mogućnost sticanja materijalne koristi.

Kako bi se adekvatno odgovorilo na ovaj rizik, novim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u MUP RS, u okviru Uprave za organizovani i teški kriminalitet, sistematizovana je organizaciona jedinica koja će se baviti sprečavanjem, otkrivanjem i rasvjetljavanjem krivičnih djela trgovine i krijumčarenja ljudi.

Predstavnici Ministarstva su prisustvovali Regionalnoj ministarstkoj konferenciji „Sarajevo Migration Dialogue 3“. Pored toga, 50 policijskih službenika je pohađalo jednodnevne radionice na temu suzbijanja i sprečavanja ilegalnih migracija, koje su podržale

međunarodne organizacije (UNHCR, UNICEF, UNDSS, IOM, OSCE) i Služba za poslove sa strancima.

Ministarstvo je učestvovalo u izradi Strategije u oblasti migracija i azila i Akcionog plana za period 2021-2025. godine u BiH, o čemu je redovno izvještavana Vlada Republike Srpske. Savjet ministara BiH je 07.12.2022. godine usvojio Strategiju, a u narednom periodu je planirano razmatranje Akcionog plana.

U okviru IOM⁷⁴ realizuje se projekat „Unapređenje pomoći migrantima i tražiocima azila i podrška lokalnim zajednicama u Republici Srpskoj“, s ciljem utvrđivanja broja i lokacija migranata koji borave izvan prihvatnih centara.

Na teritoriji Republike Srpske funkcioniše pet mobilnih timova Crvenog krsta Republike Srpske, koji imaju po tri do četiri člana, a često se u rad uključuju i volonteri Crvenog krsta. Mobilni timovi migrantima pružaju medicinsku i psihološku prvu pomoć, usluge punjenja mobilnih telefona, pomoć u prehranbenim, neprehnbenim i higijenskim artiklima, te dijele letke i upozorenja na opasnost od mina.

III - OSTALI UNUTRAŠNJI POSLOVI

1. Informatički poslovi i komunikacije

U oblasti razvoja informacionih sistema u toku 2023. godine, pripadnicima Ministarstva je putem Portala MUP RS bilo dostupno 70 elektronskih evidencija a razvijeno je i implementirano pet novih elektronskih evidencija i devet aplikacija.

Razvijena je i implementirana *aplikacija „eSN fotografije“*, koja služi za skladištenje digitalnih podataka foto-dokumentacija saobraćajnih nezgoda u svim policijskim stanicama za bezbjednost saobraćaja. Razvijen je aplikativni modul za službenike koji vrše poslove pripreme štampe i izrade fotografija. Ovim sistemom je omogućen efikasan pregled i filtriranje fotodokumentacije koju je potrebno izraditi, kao i sigurno skladištenje fotodokumentacije na mrežne servere (NAS).

U skladu sa Uputstvom o vođenju depozita razvijena je *aplikacija za evidenciju predmeta u depozitu*. Realizovane su obuke za 19 službenika za depozit i 11 administratora za pružanje tehničke podrške korisnicima aplikacije.

Unaprijeđena je *aplikacija o evidenciji bezbjednosno-interesantnih lica* u sklopu aplikacije kriminalističko-obavještajni izvještaji i izvršeno je ažuriranje starih podataka, kao i unos aktivnih podataka.

Kroz *Projekat Elektronski identifikacioni dokument za pripadnike Ministarstva*⁷⁵, samostalno su razvijene softverske komponente: sistem za upravljanje proizvodnjom kartica, Aplikacija za elektronsku personalizaciju na udaljenim lokacijama i Veb aplikacija za administraciju kartica.

⁷⁴ Internacionalna organizacija za migracije.

⁷⁵ Oprema za ovaj Projekat je nabavljena putem fonda IPA 2015.

Elektronske službene legitimacije za policijske službenike i identifikacioni dokumenti za državne službenike i namještenike u MUP-u RS, pored osnovne funkcije za vizuelnu identifikaciju, koriste se i za digitalno predstavljanje i potpisivanje unutar Ministarstva. Usvojena su neophodna dokumenta u skladu sa Zakonom o elektronskom potpisu Republike Srpske, kao i Uredba o službenoj policijskoj legitimaciji i policijskoj znački i Pravilnik o identifikacionom dokumentu državnog službenika i namještenika Ministarstva unutrašnjih poslova. Proizvedene su 7.642 elektronske identifikacione kartice. Na svakoj službenoj legitimaciji i identifikacionom dokumentu upisana su dva elektronska certifikata: za autentifikaciju službenika i za digitalno potpisivanje.

Realizacijom ovog projekta Ministarstvo unutrašnjih poslova je steklo potrebno iskustvo za kvalitetnu realizaciju projekta elektronske Uprave Republike Srpske, koji je jedan od ključnih projekata u procesu reforme javne uprave i evropskih integracija.

Razvijeno je aplikativno rješenje *Pregled zabrana upravljanja motornim vozilom – inostrane vozačke dozvole*, koje obuhvata pregled i unos izrečenih mjera zabrane upravljanja motornim vozilom za vozače sa inostranom vozačkom dozvolom.

U saradnji sa Ministarstvom uprave i lokalne samouprave Republike Srpske, implementiran je *servis za automatsku provjeru podataka u matičnim knjigama* u procesu izdavanja ličnih dokumenta, čime je ubrzan proces izdavanja dokumenata građanima Republike Srpske, što će ubrzati proces izdavanja dokumenata i u narednoj godini, kada većini građana ističu rokovi važenja lične karte i vozačke dozvole.

Izvršena je dorada internet prezentacije Ministarstva sa uvođenjem nove opcije *pregleda informacija i dokumentacije vezane za policijsko obrazovanje*. Formirane su stranice za Policijsku akademiju, Srednju školu unutrašnjih poslova i Stručne obuke, čime su podaci vezani za policijsko obrazovanje objedinjeni i prezentovani na zvaničnom internet sajtu Ministarstva.

Izvršena je analiza i dorada aplikacije Selekcija kandidata sa izradom modula za evidenciju podataka o kandidatima, dokumentaciji i bodovanju uspjehnosti kandidata za upis u Srednju školu unutrašnjih poslova.

U vezi sa informaciono-komunikacionim sistemima, realizovano je sljedeće:

- Na osnovu projekta adaptacije server sale u MUP u sjedištu završeni su arhitektonsko-gradjevinski radovi na primarnom Data centru MUP-a. Slijedi adaptacija i nabavka opreme, sistema za hlađenje, stabilnog sistema za gašenje požara, modularnog UPS sistema i rek ormara sa pratećom opremom.
- Izvršeno je podešavanje radne stanice i pristupa e-mail serveru Zajedničke kontakt tačke u Odjeljenju za policijsku saradnju sa Interpolom, Europolom i Selekrom.

Tehnička podrška 24/7 (Help Desk) MUP-a u sjedištu je izvršila 4.106 intervencija po pozivu korisnika. Servisirano je 390 računara, izvršeno je 218 instalacija korisničkih programa, 894 intervencije na štampačima i skenerima, kao i 1.224 intervencije pomoći korisniku.

Vršeno je administriranje i nadzor *usluge VAS SMS servisa*, kojom je omogućeno građanima da slanjem SMS poruke odgovarajućeg sadržaja provjere status u postupku rješavanja zahtjeva za izdavanje ličnih dokumenata, kao i da mogu provjeriti da li imaju neplaćene novčane kazne. Poslato je 34.365 poruka putem VAS SMS i 2.096 Broadcast PRO servis, odnosno obavještenja koja su referenti na lokacijama za izdavanje dokumenata slali građanima po različitom osnovu.

Između MUP RS i kompanije „M:tel“ a.d. Banja Luka, sklopljen je Ugovor o javnoj nabavci usluge povezivanja organizacionih jedinica MUP-a RS i stacionarnih radara telekomunikacionim vodovima u regionalnu računarsku mrežu putem nove IP/MPLS optičke računarske mreže za 101 organizacionu jedinicu MUP RS i 118 lokacija stacionarnih radara.

Obnovljena je licenca za FortiClient EMS softver koji se koristi za uspostavljanje VPN IPsec konekcije sa mobilnih radnih stanica (laptop, tablet, telefon, računar) preko GPRS-a i menadžment konektovanih uređaja. Ovim softverom je povećana bezbjednost pristupa informacionom sistemu Ministarstva sa mobilnih uređaja.

Implementacijom *log menadžment sistema* na nivou intranet okruženja kroz Open Source rješenje Graylog, omogućeno je praćenje dostupnosti IKT sistema, uočavanje mogućih anomalija i niz nepravilnosti u funkcionisanju IKT sistema MUP.

U okviru poslova *radiokomunikacije i tehničkih sistema* najviše aktivnosti se realizovalo u oblasti sistema za snimanje i nadzor kako javnih mjesta, tako i u objektima Ministarstva. Sistem za snimanje i nadzor javnih mjesta u lokalnim zajednicama po konceptu „*Bezbjedan grad*“ je pokrenut u 55 opština i gradova. Instalirane su 1.463 kamere, od kojih je 191 ANPR.

U oblasti radiokomunikacija, vršena je redovna administracija na 60 stacionarnih radio repetitora, 10 mobilnih radio repetitora, 244 fiksni (167 analognih, 77 digitalnih), 349 mobilnih (179 analognih, 170 digitalnih) i 1.895 ručnih radio stanica (1.234 analognih, 661 digitalnih) čime je omogućeno obavljanje redovnih radnih zadataka svih organizacionih jedinica MUP u sjedištu.

U skladu sa Planom nabavki MUP RS za 2023. godinu pokrenuta je nabavka nove telefonske centrale za objekat MUP-a u sjedištu na adresi Bulevar Desanke Maksimović broj 4.

Ministarstvo je obezbjeđivalo radio veze prilikom održavanja „Dana Republike 9. januar 2023“, teniskog turnira „Srpska Open 2023“, manifestacije „Viva Run& More Weekend Festival“, pokazne vježbe SAJ-a, javnog skupa obilježavanja „Dana sjećanja na žrtve ustaškog zločina – genocida u koncentracionom logoru Jasenovac“, javnog skupa „Vidovdan“, komemorativnog skupa „Srebrenica 2023“.

2. Normativni i upravno-pravni poslovi

2.1. Normativni poslovi

U 2023. godini, u oblasti normativnih poslova izrađen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o policiji i unutrašnjim poslovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 55/23) i 36 podzakonskih akata, od čega 16 pravilnika i jedna ispravka pravilnika, jedna uredba, 12 uputstava, dva statuta, dva nastavna plana i programa i jedna standardna operativna procedura. Urađeno je i sedam izjava o usklađenosti propisa sa pravnom tekovinom EU i praksom i standardima Savjeta Evrope.

Takođe, urađeno je niz akata koji se odnose na: davanje mišljenja po raznim osnovama (na nacрте, prijedloge zakona i pravilnika, tumačenje odredbi zakona i pravilnika, kako iz nadležnosti MUP RS, tako i na nivou BiH), odluke, pozive, analize, informacije, izvještaje, obrazloženja, kao i ažuriranje registra odobrenja i intranet portala i Web stranice MUP Republike Srpske u dijelu koji se odnosi na zakonske i podzakonske akte. S tim u vezi izdvajamo mišljenje na prijedlog zakonodavnog i regulatornog okvira za deaktivaciju malog i lakog naoružanja (SALW), mišljenje na izmjene i dopune Zakona o strancima, mišljenje na Nacrt Radnog dogovora između BiH i Evropske unije o operativnim aktivnostima koje sprovodi Agencija za evropsku graničnu i obalnu stražu u BiH, mišljenje na nacrt Zakona o sudovima BiH, mišljenje na Nacrt pravilnika o registrovanju vozila, mišljenje na Prijedlog izmjena i dopuna Zakona o ombudsmenu BiH, te mišljenje na Nacrt zakona o zaštiti od nasilja u porodici i nasilja prema ženama. Pored toga izdvajamo i odgovor Ustavnom sudu Republike Srpske na inicijativu za ocjenu ustavnosti odredbi Zakona o oružju i municiji, odgovor Sudu BiH na apelaciju u predmetu vezano za pristup informacijama, odgovor Okružnom sudu u predmetu vezano za pristup informacijama, kao i odluku Ustavnog suda Republike Srpske na ocjenu ustavnosti Zakona o dopuni Zakona o policiji i unutrašnjim poslovima u korist Ministarstva unutrašnjih poslova.

Pored navedenog, ističemo i učestvovanje u radu radnih grupa: za harmonizaciju propisa o oružju i municiji međusobno i sa pravnom stečevinom EU, i za uspostavljanje sistema za razmjenu podataka o putnicima, koje su formirane Odlukom Savjeta ministara BiH.

2.2. Upravno-pravni poslovi i poslovi nadzora

U oblasti upravno-pravnog rješavanja u izvještajnom periodu urađeno je 230 drugostepenih rješenja po žalbi⁷⁶, 242 prvostepene odluke, 20 prijedloga prvostepenih odgovora i mišljenja datih po zahtjevu Službe ministra, a povodom zahtjeva stranaka za pristup informacijama i pet ovlašćenja.

Sudovi su dostavili 27 odluka kada je pred istim ostvarivana sudska zaštita nezadovoljnih stranaka, i to: 24 odluke okružnih sudova (14 u korist Ministarstva i 10 u korist stranaka), jedna odluka Vrhovnog suda RS u korist Ministarstva i jedna odluka Suda BiH u korist Ministarstva.

⁷⁶ Od toga je 90 poništenih prvostepenih rješenja, 137 rješenja kojima se žalba odbija, dva rješenja kojima se prvostepeno rješenje ukida i jedno rješenje kojim se žalba usvaja zbog ćutanja uprave.

Ministarstvo civilnih poslova BiH je u korist Ministarstva donijelo jednu odluku po žalbi stranaka izjavljenih protiv drugostepenih rješenja.

Iz oblasti upravno-pravnih unutrašnjih poslova, koji se obavljaju u policijskim upravama i policijskim stanicama, u 2023. godini sprovedena su 885.082 postupaka, što je za 11,2% više u odnosu na 2022. godinu, a na šta je uticalo povećanje podnesenih zahtjeva za izdavanje ličnih karata za 60%.

U oblasti registracije motornih vozila povećan je broj registrovanih vozila svih kategorija, tako je registracija traktora povećana za 10,5%, mopeda, motocikala, tricikla, četverocikla za 9,8%, priključnih vozila za 8,2%, radnih mašina za 6,4%, teretnih vozila za 3,1%, i putničkih vozila za 2,8%.

Tabela 43. Uporedni pregled strukture sprovedenih upravno-pravnih poslova u 2023/2022.

Rbr	Opis	2023.	2022.	%
1.	Broj podnesenih zahtjeva za izdavanje ličnih karata	122.973	76.848	60,0
2.	Broj prijava prebivališta	30.926	33.635	-8,1
2.a	Broj odjava prebivališta	9.114	9.062	0,6
3.	Broj prijava boravišta	366	432	-15,3
4.	Broj izdatih putnih isprava	103.159	93.396	10,5
4a.	Broj izdatih putnih isprava po hitnom postupku	9.446	8.380	12,7
5.	Broj određenih JMB	15.050	15.466	-2,7
6.	Broj izdatih odobrenja za nabavku oružja	4.009	3.933	1,9
7.	Broj izdatih odobrenja za nabavku municije	14	20	-30,0
8.	Broj izdatih oružnih listova	4.893	4.765	2,7
9.	Broj izdatih dozvola za nošenje oružja za ličnu bezbjednost	266	278	-4,3
10.	Broj izdatih odobrenja za držanje oružja	40	36	11,1
11.	Broj izdatih odobrenja za promet oružja, dijelova za oružje i municiju	102	101	1,0
12.	Broj izdatih odobrenja za obavljanje poslova popravke i prepravke oružja	-	1	-
13.	Broj izdatih ovlaštenja za obavljanje poslova fizičkog obezbjeđenja	180	220	-18,2
14.	Broj izdatih ovlaštenja za obavljanje poslova tehničkog obezbjeđenja	6	14	-57,1
15.	Broj izdatih legitimacija pripadnika obezbjeđenja	364	265	37,4
16.	Broj izdatih ovlaštenja za obavljanje detektivskih poslova	-	-	-
17.	Broj izdatih ovlaštenja za obavljanje djelatnosti za obezbjeđenje lica i imovine	55	3	xxx
18.	Broj izdatih vozačkih dozvola	84.800	64.404	31,7
19.	Broj upisanih zaštitnih mjera zabrane upravljanja motornim vozilima	27.700	27.479	0,8
20.	Broj registrovanih motornih vozila po kategorijama	489.444	474.288	3,2
20.a	prvi put	30.135	26.496	13,7
20.b	produžena registracija	378.267	375.917	0,6
20.v	privremena registracija	66	105	-37,1
20.g	ponovna prijava vozila	76.114	67.352	13,0
20.1.	Kategorija L-mopedi, motocikli, tricikli, četverocikli	9.804	8.930	9,8
20.1.a	prvi put	1.986	1.874	6,0
20.1.b	produžena registracija	4.539	4.388	3,4
20.1.v	privremena registracija	6	3	100
20.1.g	ponovna prijava vozila	3.273	2.665	22,8
20.2.1	Kategorija M1- putnički automobil	408.665	397.703	2,8

20.2.1.a	prvi put	23.366	20.212	15,6
20.2.1.b	produžena registracija	321.863	320.815	0,3
20.2.1.v	privremena registracija	12	29	-58,6
20.2.1.g	ponovna prijava vozila	63.424	56.647	12,0
20.2.2.	Kategorija M2 i M3- autobus	1.578	1.573	0,3
20.2.2.a	prvi put	115	95	21,1
20.2.2.b	produžena registracija	1.232	1.248	-1,3
20.2.2.v	privremena registracija	8	-	-
20.2.2.g	ponovna prijava vozila	223	230	-3,0
20.3.	Kategorija N- teretna vozila	43.582	42.291	3,1
20.3.a	prvi put	2.545	2.286	11,3
20.3.b	produžena registracija	35.026	34.664	1,0
20.3.v	privremena registracija	22	19	15,8
20.3.g	ponovna prijava vozila	5.989	5.322	12,5
20.4.	Kategorija O - priključna vozila	20.953	19.373	8,2
20.4.a	prvi put	2.123	2.029	4,6
20.4.b	produžena registracija	15.607	14.802	5,4
20.4.v	privremena registracija	18	54	-66,7
20.4.g	ponovna prijava vozila	3.205	2.488	28,8
20.5.	Traktori	4.377	3.962	10,5
20.6.	Radna mašina	485	456	6,4
20.7.	Potvrde o vlasništvu vozila	44.140	37.145	18,8
20.8.	Potvrde o registraciji vozila	128.057	113.883	12,4
20.9.	Stiker naljepnica	372.869	338.772	10,1
20.10.	Probne tablice	3.936	3.585	9,8
21.	Znakovi pristupačnosti licima sa invaliditetom	735	711	3,4

Tokom 2023. godine izvršeno je 46 redovnih pregleda u oblasti upravno -pravnih poslova (registracije vozila, izdavanja vozačkih dozvola, izdavanja ličnih karata, prijave prebivališta i boravišta, određivanja jedinstvenog matičnog broja, izdavanja putnih isprava, registracije oružja, kancelarijskog poslovanja pisarnica i arhiva) i isto toliko kontrolnih pregleda izvršenja naloženih mjera po uočenim nedostacima u redovnim pregledima.

Pored toga, izvršen je i jedan vanredni instruktivno – kontrolni pregled.

Izvršenim instruktivnim nadzorima – redovnim pregledima, utvrđeno je da je stanje u primjeni propisa i postupku izdavanja ličnih dokumenata u organizacionim jedinicama Ministarstva u kojima je vršen nadzor, zadovoljavajuće, kao i prethodnih godina.

Naloženo je 14 mjera u oblasti registracije vozila i vozačkih dozvola, oblasti ličnih karata, oblasti putnih isprava, te u oblasti oružja, dok za poslove u oblasti prebivališta, boravišta i JMB i oblasti kancelarijskog poslovanja, pisarnice i arhive, nisu naložene mjere.

3. Materijalno-finansijski i imovinski poslovi

Finansiranje ličnih primanja zaposlenih, nabavke roba i usluga, izdataka za nefinansijsku imovinu i ostalih izdataka Ministarstva unutrašnjih poslova u 2023. godini izvršeno je putem tri fonda (01, 02 i 03) i iz rezervisanih sredstava iz Javnih investicija Republike Srpske.

Na fondu 01 (redovan budžet), Odlukom o usvajanju rebalansa budžeta Republike Srpske za 2023. godinu Ministarstvu unutrašnjih poslova odobren je budžet od 276.844.900 KM⁷⁷. Pored navedenog budžeta, za nabavku opreme, u toku godine iz budžetskih rezervi Ministarstva finansija i realokacijom sredstava sa pozicije budžeta Predsjednika Republike Srpske obezbjeđeno je ukupno 955.000 KM. Raspoloživi godišnji budžet je iznosio 275.042.789 KM, što je manje za 2.757.111 KM, u odnosu na sveukupno odobreni budžet.

Izvršenje budžeta Ministarstva unutrašnjih poslova za 2023. godinu iznosi 275.035.201 KM, dok su nastale obaveze prema radnicima i dobavljačima u 2023. godini, za koje nije bilo raspoloživih sredstava evidentirane na obračunskim rashodima u ukupnom iznosu od 5.759.792 KM.

Rashodi za bruto plate u Ministarstvu za 2023. godinu, za prosječan broj zaposlenih od 7.134, iznose 230.709.155 KM i veći su za 8,3 % u odnosu na bruto plate iz prethodne godine.

Rashodi za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih (naknade za prevoz na posao i sa posla, dnevnice u zemlji i inostranstvu, jubilarne nagrade, rashodi za otpremnine i jednokratne pomoći za rođenje djeteta, bolesti, pomoći u slučaju smrti, naknade po odluci i naknade sindikalnim povjerenicima) ukupno iznose 13.209.855 KM. Zbog nedostatka raspoloživih sredstava, ukalkulisane obaveze po osnovu jubilarnih nagrada za zaposlene, za mjesec novembar i decembar 2023. godine iznose 1.086.550 KM, koje su obračunate u skladu sa Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u MUP RS.

Rashodi za penzioni doprinos za dobrovoljno penziono osiguranje zaposlenih na teret poslodavca iznose 987.180 KM.

Rashodi po osnovu korišćenja roba i usluga iznose ukupno 17.086.816 KM. Odnose se na rashode po osnovu zakupa, utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga, utroška režijskog materijala, materijala za posebne namjene (hrana, labaratorijski materijal, materijal za potrebe policije), usluge održavanja zgrada, opreme i vozila, rashodi po osnovu putovanja i smještaja (gorivo i smještaj), stručne usluge (usluge osiguranja, informisanja, medija) usluge održavanja javnih površina, rashodi po osnovu stručnog usavršavanja i osposobljavanja zaposlenih, rashodi za bruto naknade po osnovu ugovora o djelu, troškove reprezentacije, doprinose za profesionalnu rehabilitaciju invalida i drugo. Navedeni troškovi najvećim djelom se odnose na troškove energije, grijanja, goriva, poštanskih usluga, održavanje vozila, nabavke hrane i kancelarijskog materijala. Pored navedenih rashoda, a zbog nedostatka raspoloživih budžetskih sredstava, ukalkulisane su obaveze nastale po osnovu korišćenja roba i usluga i evidentirane na obračunskim rashodima u ukupnom iznosu od 4.673.242 KM.

Tekući grantovi za operativne namjene u Ministarstvu su realizovani u iznosu 27.250 KM.

Izdaci za nefinansijsku imovinu iznose ukupno 11.879.646 KM, a strukturu istih čine: izdaci za izgradnju objekata iznos od 2.167.067 KM (ulaganje u Centar za obuku u Zalužanima (485.324 KM), ulaganje u objekat za PU Istočno Sarajevo u Palama (1.390.395 KM), ulaganje u objekat za Žandarmeriju u PU Trebinje (286.376 KM) i za kućicu za pse u PU Foča (4.972 KM),

⁷⁷ „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 99/23.

izdaci za investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju objekata iznos od 621.580 KM (za opremanje DATA centra (336.896 KM), za izgradnju pločastih propusta u Centru za obuku (146.250 KM), za rekonstrukciju grijanja u PU Foča (40.950 KM) a za sanaciju objekata u PS Petrovo, PU Banja Luka, PU Prijedor i PU Mrkonjić Grad i sanacija spomenika iznos od 97.484 KM) i za nabavku opreme iznos od 7.251.276 KM (za nabavku policijskih specijalnih vozila „VIHOR“ i putničkih vozila (1.855.168 KM), specijalne opreme (185.503 KM) a računarske opreme, komunikacione opreme, kamera, kancelarijskog namještaja i ostale opreme (298.193 KM), za otplatu rata za radare (2.398.500 KM), za nabavku helikoptera (824.619 KM), rezervacija sredstava za ugovorenu nabavku opreme u ukupnom iznosu od 1.293.350 KM) i za nabavku materijala, robe i sitnog inventara iznos od 1.339.723 KM, od tog iznosa 327.600 KM je rezervisano za nabavku odjeće za zaposlene na izdavanju ličnih dokumenata. Zbog nedostatka raspoloživih budžetskih sredstava, ukalkulisane obaveze po osnovu izdatih faktura za izgradnju objekta PU Istočno Sarajevo, u Palama iznose 467.470 KM.

Takođe, iz objektivnih razloga produžena je rezervacija sredstava iz budžeta 2022. godine u iznosu od 2.553.671 KM, za izmirenje obaveza po osnovu PDV-a za nabavku trećeg helikoptera.

Izdaci za otplatu dugova iznose 1.815.559 KM, a odnose se na izdatke za iznajmljena vozila putem operativnog lizinga. Ugovorom iz 2019. godine, Ministarstvo unutrašnjih poslova je preuzelo u zakup 102 vozila (ŠKODE), na period od četiri godine i realizacija je trajala do oktobra 2023. godine. Od novembra 2023. godine, zakup vozila na lizing je produžen na period od 36 mjeseci. U toku godine, putem operativnog lizinga izvršena je nabavka još 75 vozila (50 putničkih vozila na period od 48 mjeseci i 25 putničkih vozila na period od 54 mjeseca).

Ostali izdaci u iznosu od 104.669 KM, odnose se na izdatke po osnovu poreza na dodatu vrijednost (nastali fakturisanjem kupcima).

Rezervisana sredstva iz javnih ulaganja u iznosu od 4.282.510 KM namjenski su utrošena u toku 2023. godine, za sljedeće projekte: za izgradnju i opremanje novog objekta Policijske akademije u Banja Luci od 1.288.544 KM, izgradnju hangara za smještaj helikoptera u Centru za obuku od 1.857.671 KM, adaptaciju i sanaciju hangara za čuvanje depozita u Centru za obuku od 53.394 KM, za izgradnju objekta za potrebe PU Istočno Sarajevo od 1.000.000 KM i za izgradnju objekta za SAJ i za izgradnju parkinga u Centru za obuku od 82.901 KM.

Plan nabavki Ministarstva za 2023. godinu donesen je i objavljen na portalu Ministarstva, na način i u roku propisanom Zakonom o javnim nabavkama. U izvještajnom periodu ukupno je provedeno 268 postupaka, od toga, 38 otvorenih postupaka, 58 konkurentskih zahtjeva, 166 direktnih sporazuma (do vrijednosti od 6.000 KM) i šest pregovaračkih postupaka bez objave obavještenja. Ugovoreno je 15.213.096 KM sa PDV-om.

U izvještajnom periodu, izvršena je nabavka 75 vozila putem operativnog lizinga, izvršen je tehnički prijem i pribavljena je upotrebna dozvola za objekat internata za Policijsku akademiju ukupne vrijednosti od oko 13.000.000 KM, završeni su radovi i izvršena je primopredaja radova na izvođenju rekonstrukcije i adaptacije objekta za Upravu za policijsku obuku u vrijednosti od 1.200.000 KM, završeni su radovi na izgradnji 1. faze hangara za helikoptere, ugovorene vrijednosti od 1.913.187 KM. Zaključen je ugovor o nabavci radova na

izgradnji pločastih propusta u Centru za obuku, vrijednosti od 125.000 KM. Predviđenom dinamikom u toku je izvršenje ugovora o izvođenju radova na izgradnji PU Istočno Sarajevo u Palama, ugovorene vrijednosti od 9.802.480 KM. U završnoj fazi su radovi na 1. fazi izgradnje objekta žandarmerije u PU Trebinje, vrijednosti od 400.000 KM. Okončani su postupci nabavke uniforme ugovorene vrijednosti od 11.306.326 KM, te je u cijelosti izvršena isporuka pojedinih dijelova redovne i svih posebnih uniformi policijskih službenika. U toku je završna faza realizacije projekta postavljanja i puštanja u rad cjelokupnog sistema 100 isporučenih stacionarnih radara na području Republike Srpske i 10 mobilnih radara sa pratećom opremom.

Sve nabavke u izvještajnom periodu, provedene su u skladu sa Planom nabavki Ministarstva i izmjenama plana nabavki za 2023. godinu, u okvirima sredstava obezbjeđenih budžetom za tekuću godinu i odgovarajućim odlukama Vlade Republike Srpske.

Na fondu 02 (Fond prihoda po posebnim propisima) planirani rashodi i izdaci iznose 1.346.300 KM a izvršenje istih je 627.484 KM, od toga iznos od 134.232 KM se odnosi na isplaćene naknade internim i eksternim predavačima o posljedicama koje proizilaze iz nepoštovanja ili nepoznavanja propisa o bezbjednosti saobraćaja na putevima, po ZOBS-u, zatim izdatak od 228.416 KM, za nabavku opreme za potrebe Jedinice za forenziku Kriminalističko tehničkog centra i iznos od 264.836 KM, za ugradnju sistema za grijanje i hlađenje u PU Gradiška, za sanaciju prostora za depozit i trafo stanice u Centru za obuku. Ostvareni prihodi od 383.470 KM odnose se na uplate pozvanih vozača po ZOBS-u a od prodaje sekundarne sirovine prihod od 15.532 KM.

Na Fondu 03 (Fond grantova) utrošena su sredstva u iznosu od 47.967 KM, za nabavku licenci za korišćenje računarske opreme i sredstva u iznosu od 52.042 KM, za nabavku računarske opreme, što ukupno iznosi 100.008 KM.

Ostvareni prihodi u vrijednosti od 29.622.627 KM, uplaćeni na Račun javnih prihoda Republike Srpske, najvećim dijelom čine prihodi od izdavanja prekršajnih naloga (20.126.000 KM). Ostali prihodi od 9.496.627 KM, čine prihodi od izdavanja putnih isprava, vozačkih dozvola, registarskih tablica, protivpožarne saglasnosti, oružnog lista, usluge pratnji i obezbjeđenja novca i drugo.

4. Obrazovanje, stručno osposobljavanje i usavršavanje kadrova

Aktivnosti iz oblasti obrazovanja su realizovane kroz izvođenje osnovnih policijskih i specijalističkih obuka, te drugih obuka pripadnika Ministarstva, stručnog osposobljavanja i usavršavanja kadrova za rad u Ministarstvu, kao i u drugim policijskim agencijama.

Ove aktivnosti u Ministarstvu se realizuju u Centru za obuku i u Upravi za policijsku obuku u okviru koje se nalazi Jedinica za policijsku obuku - Policijska akademija i Jedinica za stručnu obuku.

Aktivnosti iz oblasti obrazovanja su realizovane kroz izvođenje osnovnih policijskih, specijalističkih i drugih obuka, stručnog osposobljavanja i usavršavanja kadrova za rad u Ministarstvu, kao i u drugim policijskim agencijama.

Sa ciljem dugoročnog rješavanja pitanja ljudskih resursa u Ministarstvu unutrašnjih poslova, Vlada RS je na sjednici održanoj u martu 2023. godine, donijela Odluku o osnivanju Srednje škole unutrašnjih poslova, nakon čega su donijeti potrebni zakonski i podzakonski akti kako bi Srednja škola počela sa radom.

Podsjećanja radi, Srednja škola unutrašnjih poslova, formirana je prvi put 1992. godine i radila je do 2001. godine, kada je promovisana VIII klasa. U navedenom periodu, ovu školu je završilo 1.139 policajaca.

U školsku 2023/2024 godinu, u treći razred Srednje škole unutrašnjih poslova upisano je 186 učenika iz svih dijelova Republike Srpske. Dana 01.09.2023. godine, počela je realizacija nastave za učenike IX klase Srednje škole unutrašnjih poslova.

Učenici Srednje škole su učestvovali i na svečanom defileu posvećenom Danu Republike Srpske.

Napominjemo da je XXIV klasa Policijske akademije (176 kadeta) i X klasa kadeta za pripadnike SAJ (7 kadeta) okončala obuku i promovisana je 21.07.2023. godine, dok su pripadnici XXV klase (252) i XI klase za SAJ (10), 08.11.2023. godine završili policijsku obuku i potom upućeni na pripravnički staž u policijske uprave.

U toku 2023. godine izvršena je selekcija kadeta za XXVI klasu Policijske akademije, koju je uspješno okončalo 300 kandidata.

Tokom novembra protekle godine policijsku obuku za pripadnike SAJ (XI klasa), uspješno je okončalo 10 kadeta.

Jedinica za stručnu obuku je za 538 pripadnika MUP-a RS realizovala 33 obuke stručnog usavršavanja. Realizovano je 26 specijalističkih obuka, koju je pohađalo 945 polaznika. Organizovano je 28 kurseva, seminara i drugih oblika stručnog usavršavanja. Napominjemo da je realizovana policijska obuka i za 95 studenata Fakulteta bezbjednosnih nauka.

Ministarstvo je obezbijedilo prihvata i smještaj za polaznike 25. i 26. klase Policijske akademije, te X i XI klase Policijske akademije za pripadnike SAJ, kao i za polaznike seminara i kurseva.

U Centru za obuku MUP-a RS, 811 polaznika je obučeno kroz 35 realizovanih osnovnih, naprednih i specijalističkih obuka: „Obuke za policijske službenike Specijalne antiterorističke jedinice“, „Kontrola masa“, „Topografija“, „Obuka za policajce-konjanike“, „Upotreba alpinističke opreme“, „Taktičko-vatrena obuka“, „Snajperska obuka“, „Obuka za policijske službenike jedinica Žandarmerije“, „Obuke za obezbjeđenje štićene ličnosti“, „Obuka za mlađeg ronioca“, te obuke u pravilnom rukovanju i gađanju automatskim oružjem i pištoljem.

ZAKLJUČAK

Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske je u 2023. godini, uspješno realizovalo poslove i zadatke iz svoje nadležnosti. **Stanje bezbjednosti u oblastima kriminaliteta, saobraćaja i javnog reda i mira je zadovoljavajuće.**

Analizirajući zadnjih pet godina, u oblasti kriminaliteta zadržan je trend pada stope kriminaliteta (2019=650, 2023=602) i trend povećanja ukupne rasvijetljenosti krivičnih djela (2019=84%, 2023=90,3%), kao i rasvijetljenosti krivičnih djela koja su počinila nepoznata lica (2019=67%, 2023=74,1%). Stopa krivičnih djela je u 2023. godini (602) je ispod petogodišnjeg prosjeka (611).

U 2023. godini je sačinjen 16.741 krim-obavještajni izvještaj, sa različitim stepenom pouzdanosti izvora i informacija. Na osnovu krim-obavještajnih informacija koje su stručna lica procijenila kao kvalitetne, otkriveno je 866 KD i 940 počinilaca. Prilikom obavljanja redovnih službenih zadataka, policijski službenici su zatekli na licu mjesta 186 lica u vršenju 165 KD.

Nadležnim tužilaštvima podneseno je 5.955 izvještaja zbog osnova sumnje da su počinjena 7.042 KD i 4.360 izvještaja o preduzetim mjerama i radnjama. Pričinjena materijalna šteta nastala izvršenjem svih krivičnih djela u 2023. godini je iznosila oko 29,9 miliona KM, što je za oko 9 miliona KM manje u odnosu na 2022. godinu.

Zabilježeno je **povećanje kriminaliteta** za 3,1%, na koje su uticala krivična djela koja je svojim radom otkrila policija (KD privrednog kriminaliteta su povećana za 12,2%, KD u vezi sa zloupotrebama opojnih droga za 26,3%, KD visokotehnološkog kriminaliteta za 23,9%). Pored toga, realizovanim preventivnim aktivnostima, smanjen je ukupan broj krivičnih djela koja su počinila nepoznata lica (za 7,2%), a u isto vrijeme je efikasnim radom povećana njihova rasvijetljenost za oko 3%.

Evidentirano je 211 maloljetnih delinkvenata⁷⁸ koji su izvršili ukupno 177 krivičnih djela. Broj maloljetnih počinilaca je veći za 31,1%.

Od ukupnog broja evidentiranih krivičnih djela, 82,3% čine krivična djela **opšteg kriminaliteta**, kojih je u odnosu na 2022. godinu više za 0,8%. Na njihov porast je uticalo povećanje otkrivenih KD protiv seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta za 21,7% - kao rezultat dugotrajnih istraga, kao i smanjenje počinjenih imovinskih krivičnih djela za 4% - kao rezultat preventivnih aktivnosti policije, preduzetih na sprečavanju činenja krivičnih djela.

Policija je veliku pažnju posvećivala suzbijanju, otkrivanju i rasvjetljavanju težih krivičnih djela, odnosno **KD protiv života i tijela** koja izazvaju uznemirenost građana. Povećan je koeficijent rasvijetljenosti KD protiv života i tijela koja su počinila nepoznata lica za oko 4%.

⁷⁸Na ovu kategoriju izvršilaca krivičnih djela primjenjivane su odredbe Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnim licima u krivičnom postupku.

Sva izvršena ubistva, a izvršeno ih je 14 (7 KD Teško ubistvo, 5 KD Ubistvo i 2 ubistva nakon kojih je počiničac izvršio samoubistvo) su rasvijetljena. Od ukupnog broja ubistava, devet ubistava su izvršila tada nepoznata lica i svi izvršioци su veoma brzo identifikovani. Posebno težak slučaj za policiju je ubistvo izvršeno na području PU Bijeljina, kada je ubijen policijski inspektor. Počinilac je vrlo brzo identifikovan i lišen slobode.

Povećan je broj **KD protiv polnog integriteta** za 30,8%. Povećanje broja **KD seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta** za 21,7% je rezultat efikasnog rada policije.

Povećan je broj prijavljenih slučajeva **vršnjačkog nasilja** (evidentiran 61) za 27,1%. U 2023. godini, vršnjačko nasilje su izvršila 92 maloljetnika, a policijski službenici su nadležnim tužilaštvima podnijeli 32 izvještaja o počinjenim krivičnim djelima, 14 izvještaja o preduzetim mjerama i radnjama, u 10 slučajeva je pokrenut prekršajni postupak i u pet slučajeva postupak je završen u okviru organa škole.

Povećan je broj prijavljenih slučajeva **nasilja u porodici** za 15,3%. Izvršena su 1.034 krivična djela, a za 158 slučajeva su podneseni izvještaji OJT u skladu sa ZoZoNUP. Pored toga, unutar porodice je izvršeno šest ubistava u kojima je smrtno stradalo sedam lica (članova porodice/porodične zajednice).

Smanjen je broj **imovinskih krivičnih djela** za 4%, a posebno KD Teška krađa za 15,2%, KD Krađa za 9% i KD Razbojništvo za 8,3%, dok je povećan broj KD u vezi sa otuđenjem motornih vozila za 41,3%.

Ministarstvo je realizovalo **121 operativnu akciju**, od kojih je 25 međunarodnog karaktera. Tokom akcija slobode su lišena 272 lica. Nadležnim tužilaštvima je podneseno 366 izvještaja protiv 513 lica, zbog osnova sumnje da su počinila KD koja imaju elemente organizovanosti. Otkriveno je **12 organizovanih kriminalnih grupa** u vezi sa izvršenim KD Krijumčarenje lica, KD Krijumčarenja, KD Falsifikovanja isprava, KD iz oblasti zloupotreba opojnih droga i nedozvoljenog posjedovanja oružja.

Od navedenih akcija, u oblasti **sprečavanja zloupotreba opojnih droga** sprovedene su 54 operativne akcije, od kojih je 12 međunarodnog karaktera. Povećan je broj otkrivenih KD u vezi sa zloupotrebama opojnih droga (403 KD) za 26,3% i prekršaja za 35,1% (evidentirano 2.278 prekršaja). Najveće količine oduzetih opijata odnose se na opojnu drogu marihuanu (oko 455 kg), a zaplijenjeno je i oko 6 kg kokaina.

Ministarstvo je u 2023. godini, učestvovalo u sprovođenju 11 operativnih akcija (od kojih je sedam međunarodnog karaktera) u vezi sa **visokotehnološkim kriminalitetom** na otkrivanju krivičnih djela: dječije pornografije, prevara u kupovini putem interneta, zaštite autorskih prava, kompjuterskih prevara, iznuda, pranja novca, neovlašćenog korišćenja ličnih podataka i drugih krivičnih djela. Povećan je broj otkrivenih KD iz oblasti visokotehnološkog kriminaliteta (202 KD) za 23,9%.

Ukupna materijalna šteta nastala izvršenjem KD **privrednog kriminaliteta** iznosila je oko 14,6 miliona KM, a ostvarena protivpravna imovinska korist oko 27,9 miliona KM. Otkrivenost ovih KD je povećana za 12,2% (otkrivena 543 KD). Od ukupnog broja KD privrednog kriminaliteta otkriveno je i prijavljeno 295 KD koja imaju obilježja korupcije (više za 9,7%).

Postupano je u 157 istraga i provjera (od kojih je **29 finansijskih istraga**) na utvrđivanju nelegalno stečene imovine. Predloženo je i određivanje privremene mjere oduzimanja radi obezbjeđivanja pokretne i nepokretne imovine vrijedne oko 5,5 miliona KM.

Nadležnim tužilaštvima je podneseno pet izvještaja o počinjenim **krivičnim djelima ratni zločin** protiv 15 identifikovanih lica, za koje postoje osnovi sumnje da su počinili osam KD nad najmanje 15 identifikovanih žrtava.

Kroz praćenje bezbjednosno-interesantnih pojava i događaja i prikupljanje operativnih saznanja u vezi sa licima, grupama i organizacijama, čije je djelovanje povezano ili se može dovesti u vezu sa **vjerski ili etnički motivisanim terorizmom**, sačinjavane su operativno-kriminalističke analize i vršene provjere prelaska državne granice.

Povećan je broj počinjenih prekršaja u vezi sa **narušavanjem javnog reda i mira** za 3,5%. Nisu evidentirana narušavanja JRiM u većem obimu.

Smanjen je **broj napada na policijske službenike** za pet napada (evidentirana 43).

Na teritoriji Republike Srpske evidentirano je 1.078 **migranata**, što je manje za 77,2% u odnosu na prethodnu godinu. Evidentirano je 13 KD Krijumčarenje ljudi – migranata i dva KD Organizovanje grupe ili udruženja za izvršenje krivičnog djela u vezi sa krijumčarenjem migranata.

Broj **saobraćajnih nezgoda** (10.618) je veći za 7,3%, a broj smrtno stradalih lica (109) je veći za devet lica.

Projekat postavljanja i puštanja u rad **stacionarnih radara** na teritoriji Republike Srpske je u završnoj fazi – u funkciji se nalazi 99 radara.

Sistem **javnih nadzora opština i gradova** po konceptu „Bezbedan grad“ je pokrenut u 54 opštine i grada u Republici Srpskoj. Instalirane su 1.463 kamere, od kojih je 191 ANPR (kamere za prepoznavanje registarskih oznaka). Upotreba savremenih tehničkih sredstava za kontrolu saobraćaja, doprinijela je smanjenju saobraćajnih nezgoda i smrtno stradalih lica, kao i brzom i efikasnom otkrivanju počinioca krivičnih djela.

U oblasti **normativnih poslova** Ministarstvo je učestvovalo u izradi jednog zakona i 36 podzakonskih akata. Iz oblasti **upravno-pravnih unutrašnjih poslova**, zaprimljeno je i izdato za 11,2% više zahtjeva, dozvola, ovlaštenja, isprava, i drugih akata koji se odnose na prijave i odjave prebivališta, izdavanje ličnih karata, putnih isprava, vozačkih dozvola, registraciju vozila, nabavku i držanje oružja i municije, i drugo.

Ostvaren je napredak u oblasti **informatičkih poslova i komunikacija**. U rad je pušteno pet novih elektronskih evidencija i devet aplikacija kojima je unaprijeđeno izvještavanje,

osiguran jednoobrazan i efikasan rad zaposlenih, te brza pretraga podataka u operativnom radu. U 2023. godini poslato je 34.365 poruka putem VAS SMS i 2.096 Broadcast PRO servis, odnosno obavještenja koja su referenti na lokacijama za izdavanje dokumenata slali građanima po različitom osnovu.

U toku je izgradnja hangara za smještaj helikoptera u Centru za obuku u Zalužanima, kao i radovi na izgradnji novog objekta Policijske uprave Istočno Sarajevo na Palama i objekta SOP Gorica u Trebinju.

Aktivnosti iz oblasti obrazovanja su realizovane kroz izvođenje osnovnih policijskih, specijalističkih i drugih obuka, stručnog osposobljavanja i usavršavanja kadrova za rad u Ministarstvu, kao i u drugim policijskim agencijama.

Sa ciljem dugoročnog rješavanja pitanja ljudskih resursa u Ministarstvu unutrašnjih poslova osnovana je Srednja škola unutrašnjih poslova. U školsku 2023/2024 godinu, u treći razred Srednje škole unutrašnjih poslova upisano je 186 učenika iz svih dijelova Republike Srpske. Dana 01.09.2023. godine, počela je realizacija nastave za učenike IX klase Srednje škole unutrašnjih poslova.

Okončana je obuka za XXIV klasu Policijske akademije (176 kadeta) i X klasu kadeta za pripadnike SAJ (7 kadeta) a pripadnici XXV klase (252) i XI klase za SAJ (10), su završili policijsku obuku i potom upućeni na pripravnički staž u policijske uprave.

U toku 2023. godine izvršena je selekcija kadeta za XXVI klasu Policijske akademije, koju je uspješno okončalo 300 kandidata. Tokom novembra protekle godine policijsku obuku za pripadnike SAJ (XI klasa), uspješno je okončalo 10 kadeta.

U cilju stvaranja ličnog i institucionalnog integriteta, poštivanju najviših profesionalnih i etičkih standarda u radu, u 2023. godini je suspendovano 35 policijskih službenika.